

PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA

OM azonosító: 202 748

2024. augusztus 30.

2025. augusztus. 29.

Készítette: Bódor Istvánné
főigazgató

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda nevelési programja	4
Küldetésnyilatkozat.....	6
Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei eljárásai.....	14
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	18
A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	23
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ...	25
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	33
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	41
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	56
Hátrányos helyzetű tanulók képességkibontakoztató tevékenysége	60
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje.....	61
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái.....	63
Tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei	68
A felvétel és átvétel helyi szabályai	70
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok	71
Komplex alapprogram.....	73

II. FEJEZET

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda helyi tanterve	91
A választott kerettanterv.....	92
A választott kerettanterv feletti óraszám	94
Az óratervek	95
Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	101
A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	103
A hittan feladatok helyi megvalósítása	106
A nemzetiség iskolai oktatásának helyi megvalósítása.....	110
Informális és nem-formális tanulásszervezési eljárások	112
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	115
A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai, csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	116
A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	118
A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékosághoz igazodó fejlesztő programja.....	119
Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	149
Iskolai beszámoltatás, ismeretek számonkérése, a tanulók tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének rendszere.....	150
A tanulók fizikai állapotának mérése	162
Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelés elvei	172
A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek.....	176
Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai programja.....	177

III. FEJEZET

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda Óvodai nevelési programja

Törvényi megfeleltetés	180
Bevezetés	182
Küldetésnyilatkozat	183
Az óvodai nevelés célja és feladata	188
Az óvodai élet megszervezésének elvei	205
A katolikus óvoda tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	212
Hitre nevelés	212
Játék	213
Verselés, mesélés	218
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	220
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	222
Mozgás	224
Külső világ tevékeny megismerése	227
Munka jellegű tevékenységek	232
Az iskolába lépés feltételei	236
Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása	238
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek	241
A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek	241
Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek	243
Beszéd fogyatékos gyermek	243
A fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermek	245
Az integrált nevelés	246
Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek	247
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését szolgáló intézkedések	248
A pedagógiai program bevételek vizsgálatának mérése, értékelése	253
A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos intézkedések	255
1. számú melléklet	258

I. FEJEZET

SZENT GELLÉRT KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

A pedagógiai program módosítása az intézmény átszervezése miatt vált szükségessé. A 2013. szeptember 1-jén alapított Újtelepi Katolikus Általános Iskola a fenntartó határozata értelmében 2016. szeptember 1-jétől összevont intézményként működik, Szent Gellért Katolikus Általános Iskola néven. A székhely iskolához (3360 Heves, József A. u. 18.) a Pélyi Petőfi Sándor Tagiskola és Tarnaszentmiklósi Telephelye, valamint a Boconádi Tagiskola tartozik. Az újabb átszervezés miatt 2018. szeptember 1-jétől többcélú intézménnyé alakul a boconádi tagóvoda átvételével.

Jogsabályi háttér:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról,
- 20/2012-es EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.
- 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
- kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **5/2020. (I. 31.) Korm.** rendelet
- 32/2012. (X.8.) Emmi rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolás oktatásának irányelve kiadásáról.
- 2013. évi CCXXXII. törvény – a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról.
- 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus kézikönyvvé nyilvánítás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről.
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- Egyházi törvénykönyv 5. átdolgozott kiadása (2015.)
- Etikai kódex a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára. (1998.)
- az intézmény alapító okirata.

Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2020-ban kiadott NAT szerint folyik az oktatás intézményünkben.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Az iskolánk feladata, hogy összhangot teremtsen: egyfelől a műveltség és a hit, másfelől a hit és a mindennapi élet között. A gyermekeknek a tanulás, az érdeklődés hivatásbeli kötelessége. Aki nem teljesíti vagy elhanyagolja – keresztény voltában is sérül. A tudás megszerzése szellemi igényességet is jelent. Állandó gyermeki lelkiületet, örök fiatalságot: aki mindig minden után érdeklődik, aki keres, gondolkodik, aki nagyobb értéknek tartja új ismeretek szerzését a pénzszerzésnél. A tudás nem öncél, hanem eszköze az emberségben való kiteljesedésnek.

Ez a szintézis a különböző tudományokba rendeződött emberi tudás sokféle tartalmának megismerése által valósulhat meg, az evangéliumi üzenet fényében és azoknak az erényeknek kifejlesztésében, amelyek a keresztény embert jellemzik.

Iskolánk katolikus és ökumenikus jelleggel működik. Az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben, s ezt ki is nyilvánítja. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá. Iskolánk tudatosan vállalja a fiatalok nevelését, tanítását, hogy vallásos lelkiülettel, elkötelezettséggel álljanak helyt az életben.

Iskolánk célja az általános műveltség átadása és a teljes emberi személyiség kifejlődésén való munkálkodás. Mindezt a keresztény világszemlélet szerint igyekszik elérni. Hitünk és felfogásunk szerint ez által kapja meg az emberi kultúra a maga előkelő helyét a civilizáció küldetésében.

Intézményünk nyitott a **más településen élők** számára, ez által biztosítva részükre, hogy keresztény szellemiségű iskolában tanulhassanak, és a **nem vallásos családok gyermekeinek is**, ha ők és a szüleik is tiszteletben tartják a keresztény értékrendünket, az iskola pedagógiai programját, és nem tesznek ez ellen, nem hangoztatnak ezzel ellentétes nézeteket.

Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda

3360 Heves, József Attila utca 18.

Hagyomány és minőség. Ez a jelmondatunk. Szeretnénk ápolni iskolánk életének minden olyan elemét, rendezvényét, amely az elmúlt időszakban értéket teremtett. Fontos, hogy ezeket a jövőnek is megőrizzük, hiszen a gyermekeink, a szülők és az intézmény közvetlen partnerei ezt el is várják tőlünk.

Lényegesnek tartjuk a megújulást, a folyamatos fejlődést is, hiszen csak így lehet színvonalas munkát végezni, nívós rendezvényt szervezni.

Reményeink szerint iskolánk külleme továbbra is arról lesz híres, hogy a város legbarátságosabb, legzöldebb környezete itt található! És tanítványaink a jövőben is a város egyik legszebb intézményébe járhatnak.

Az iskola alapítási éve 1928.

Hevesnek a mai "Újtelep"-nek nevezett részét századokon át sűrű tölgy- és akácerdő borította. Birtokosai a XIX. század második felétől a Szász Coburg - Gothai hercegek voltak. Birtokaik a német császári birodalomhoz tartoztak, de Európában többfelé voltak érdekeltségei, így Hevesen is. Talán a legérdekesebb ebből a szempontból, hogy Albert Szász-Coburg herceg a későbbi angol királynő, Viktória férjeként a legmagasabb közjogi méltóságok egyikéig jutott.

Az 1920-as évek elején, a földreform keretén belül a herceg itteni erdejét és földjét kisajátították, majd helyén 663 házhelyet osztottak ki. A népnyelv ezt a településrészt még ma is gyakran "Házhely"-nek nevezi. 1924-1925-ben mintegy 200 ház épült fel. Az itt élő családok gyermekei nem maradhattak oktatás nélkül.

Az 1926-os népiskolai törvény is sürgette a külterületi iskolák kiépülését. A nagy kiterjedésű hevesi határrészekben ezekben az években több iskolát létesítettek. Többek között iskolánkat is 1928-ban.

Az iskola a régi pecsétek tanúbizonysága szerint előbb a „Heves- Újtelepi Római Katolikus Elemi Iskola” néven szerepelt az első dokumentumokban. Az igazgatói jogkört Buczkó József esperes plébános gyakorolta az anyaintézmény részéről.

Mikorra elkészült az iskola épülete, már szűknek bizonyult, ezért még egy tanteremmel bővítették, és 1929-ben még egy tanerőt, szerveztek hozzá. Az iskola első pedagógusai Dzurillay Jolán tanítónő és Czegléd László kántortanító voltak.

Jelenlegi arculatát az 1980-as években érte le. A hangulatos, kerengővel, zöld növényekkel díszített belső udvaron több kisebb épületben folyik a tanítás. A központi épülettől 100 m-re található az Újtelepi templom, ahol az iskolai egyházi események megtartására kerül sor.

Az iskolában 10 osztályban folyik az oktatás. Kiemelt figyelmet fordít az idegen nyelv, az informatika, a sport és a művészetek oktatására. Tárgyi feltételek adottak a célok megvalósításához (tornaterem, műfüves pálya, interaktív táblák, számítástechnika tanterem).

Fontos szerepet játszik az iskola életében a szociális hátrányok enyhítését, a tehetségek gondozását, az egészséges életmód kialakítását, a környezetvédelmi tudatosság fejlesztését célzó tevékenységek.

A város életében aktív szerepet játszik az iskola, hiszen az ide járó gyerekek állandó szereplői a városi és egyházi rendezvényeknek.

Városunk és az egyházi tanács vezetése, valamint az újtelepi városrész szülői munkaközössége egységes akaratából 2013 tavaszán felmerült a helyi közoktatás átszervezésének a szándéka, és ennek keretében az egyházi iskola létrehozásának gondolata. Az Egri Főegyházmegye és személyesen Dr. Ternyák Csaba érsek úr segítő kezét nyújtott a tervek megvalósításához. A tárgyalások eredményeképpen a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és Balog Zoltán miniszter úr jóváhagyásával 2013. szeptember 1. hatállyal létrejöhett az Újtelepi Katolikus Általános Iskola.

Az intézmény újabb átszervezéssel és névmódosítással 2016. szeptember 1. hatállyal Szent Gellért Katolikus Általános Iskola néven két tagiskolával bővült.

Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda Boconádi Tagiskolája

3368 Boconád, Szabadság tér 7.

Boconádon a szervezett oktatás meglétére utaló első adat 1746-ból maradt ránk. A *Canonica Visitatio* adatai szerint ebben az esztendőben az „iskolamester (+kántor) négy fiút és 9 lányt tanít, szombatonként, katechizál”

A Mária Terézia által létrehozott *Ratio Educationis* bevezetése előtt Boconádon már létrejött a rendszeres iskolai oktatás. Az ösiskolát Szeleczy Márton építette.

Az 1868. évi népoktatási törvény alakította a *Boconádi Római Katolikus Elemi Népiskola* történetét a XIX. század második felében, s határozta meg a XX. század közepéig tartó népiskolai rendszer működését. Az iskola 6 évfolyamból és 2 ismétlőből állt. A tanítást egy hitoktató, Vayer József lelkész és egy tanító Töster János végezte.

Az iskola felett a felügyeleti hatóság a Római Katolikus Iskolaszék volt. Állami felügyeletet a Heves megye királyi tanfelügyelője gyakorolta Egerből.

A Boconádi Római Katolikus Elemi Népiskola életében sorsfordulót jelentett az 1922-1930 közötti időszak, Klebelsberg Kunó vallás-és közoktatásügyi miniszter korszaka. Az 1926. évi népiskolai törvénnyel az 1868. évi törvényben foglaltakat kívánták megerősíteni, azaz a hatosztályos iskolarendszert elterjeszteni, s az alapkészségeket - mint az írás, az olvasás, a számolás - erősíteni. A Klebelsberg-korszak egyedülálló országos iskolaépítési programja Boconádon is jelentős változásokat hozott: felépült az új érdekeltségi iskola. Az egyemeletes iskola építését a templommal szemben egyházi telken 1928-ban kezdték el. A négy tantermes iskolát és két a hozzá tartozó két szolgálati lakást **1930. október 1-én adták át.**

A népoktatás fejlődésének jelentős állomása volt az 1940. XX. törvénycikk, amelynek bevezetése megvalósította a régóta sürgetett nyolcosztályos népiskolát. A törvény 1941. szeptember 1-én lépett hatályba. A háború miatt ez azonban később történt meg.

1945-ben a közoktatás új fejezeteként a Boconádi Római Katolikus Elemi Népiskola nevet Állami Általános Iskola névre cserélték és bevezették a nyolcosztályos oktatási formát.

Az iskolában az 1970-es évekig váltott tanítás zajlott. Délelőtt az 5-8 osztály, délután az 1-4 osztály tanult. A beosztás negyedévenként cserélődött. A tantestületi létszáma is ekkorra érte el az előírt 11 főt.

A megnövekedett tanulói létszám szükségessé tette újabb tantermek kialakítását. A Szeleczy kastély déli szárnyában kialakított 4 tanterem 1986. augusztus 20-án került átadásra. Ide költözött az 1-4 osztály.

2000-ben megváltozott iskolánk neve, és ezzel együtt a funkciója is. Általános Művelődési Központtá alakult. Ez azt jelentette, hogy az intézmény általános iskolai, óvodai, könyvtári és közművelődési feladatokat látott el.

Az intézmény 2007-ben a kedvezőbb normatíva finanszírozás miatt intézménytársulási megállapodást kötött Tarnaörrsel. A Tarnaörsi iskola tagintézménye lett. Az oktatás mindkét településen helyben maradt. A közös igazgatás eredményeként 2010-ben sikerült 224 millió forintos beruházást megvalósítani. Emeletráépítéssel nyolcra bővült a tantermek száma, kialakítottak egy ebédlőt, melegítő konyhát és egy közösségi teret, ahová a könyvtár került elhelyezésre. A bővítésnek köszönhetően az alsó-és felső tagozat kényszerű különélése három évtized után ismét megszűnt.

2013. január 1-én intézményünk a Tarnaörsi Iskolával együtt állami fenntartásba került, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alá, közvetlenül a Hevesi Tankerülethez.

Először 2012-ben merült fel a helyi közoktatás átalakítása és ennek keretében az egyházi iskola létrehozásának gondolata. Ez akkor nem járt sikerrel. De kitartásunknak köszönhetően 2014-ben a Községi Önkormányzat ismét kezdeményezte az egyházi iskola megvalósítását.

Az Egri Főegyházmegye és személyesen Dr. Ternyák Csaba érsek úr segítségével megvalósulni látszik tervünk. A szülők kifejezték szándékukat és ezt a szándékot figyelembe véve döntött úgy az Egri Főegyházmegye, hogy iskolánkat 2016. szeptember 1-től felveszi az egyházi iskolák sorába.

**Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pélyi Petőfi Sándor
Tagiskolája**

3381 Pély, Fő utca 138.

Pély község Heves megye legdélibb részén található hátrányos helyzetű kis település, kb. 1600 lakossal. Iskolánk a falu központjában, parkosított, esztétikus környezetben fekszik. A tágas udvarhoz az épületek északi részén bitumenes sportpálya, sportudvar csatlakozik.

1990 szeptember elején került átadásra az iskola új szárnya, amely nemcsak négy korszerű tanteremnek adott helyet, hanem a beépített tetőtérbe költözhetett a könyvtár, a számítástechnika terem, az igazgatói iroda, a nevelői és iskolatitkári szoba is. 2010-ben ÉMOP pályázati program keretében az "A" épület teljes felújítására, akadálymentesítésére; főépület egy tanteremmel való bővítésére, új aula kialakítására, lift elhelyezésére került sor.

Rendelkezünk egy jól felszerelt fejlesztőszobával. Gyógypedagógus, nyelv-és beszédfejlesztő pedagógus, illetve egyéni bánásmód, differenciált tanulásszervezés szakvizsgával rendelkező pedagógus végzi az SNI és BTMN tanulók fejlesztését.

Számítástechnika tantermünket pályázati forrásból, sikerült bővítenünk, felújítanunk. Az Internet órán és szabadidőben is elérhető tanulóink, kollégáink számára. Rendelkezünk 89 tanulói számítógéppel és 4 interaktív táblával

Fokozott figyelmet fordítunk az idegen nyelv és az informatika tantárgyak oktatására. A hatékonyság érdekében csoportbontást alkalmazunk.

2001-ben vette fel az iskola PETŐFI SÁNDOR nevét. A 2007/2008-as tanévben a jászkiséri Csete Balázs Általános Iskola tagiskolája lettünk, a pélyi tagintézmény telephelyeként 2013-ban csatlakozott az intézményi társuláshoz Tarnaszentmiklós 4 évfolyamos általános iskolája is. A felsős gyerekek a pélyi tagintézményben folytatják tanulmányaikat, így jelentős iskolánkban a bejáró tanulók száma.

A cigány tanulók felzárkóztatását és tehetséggondozását is biztosítjuk iskolánkban. **A programban résztvevő tanulók tanórán kívüli megsegítésével, a roma tanulók identitásának erősítésével az életben való boldogulásukhoz kívánunk hozzájárulni.**

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek mozgásigényének kielégítésére. A mindennapos testnevelés órák hatékony megtartása érdekében a sporteszközök fejlesztését pályázati úton nyert összegből sikerült megvalósítani. Délutánonként fiúk és lányok részére is szervezünk tömegsport foglalkozásokat, ahol lehetőségük van megismerkedni a kézilabda, foci, atlétika alapjaival. A különböző szintű sportversenyeken csapataink egyre jobb eredményt érnek el.

A Harmónia Alapfokú Művészeti Iskola telephelyeként működik iskolánkban a kézműves, **színjáték és néptánc** tanszak.

Bízunk benne, hogy az elmúlt évek során végrehajtott fejlesztések, változtatások iskolánkat még nyitottabbá, hatékonyabbá, sokszínűbbé tették, a katolikus iskolává válással pedig a tanulók, dolgozók és kollégák olyan hit –és erkölcsi megerősítést kapnak, melyek szilárd támaszt nyújtanak a mindennapi életükhöz.

**Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pélyi Petőfi Sándor
Tagiskolájának Tarnaszentmiklósi Telephelye**

3382 Tarnaszentmiklós, Fő út 15.

Tarnaszentmiklós halmozottan hátrányos település. Az 1978-as körzetesítés során iskolánk és településünk áldozattá vált, hiszen a felső tagozat megszüntetése a lakosság addig nem tapasztalt mértékű elvándorlását eredményezte. Azóta iskolánk 1-4 évfolyamos alapfokú oktatási intézményként működik. 2013 nyarán szülői kezdeményezésre a jászkiséri székhellyel működő Csete Balázs Általános Iskola Pélyi Petőfi Sándor Tagiskolájának telephelyeként működhattunk tovább. Tarnaszentmiklós lakossága és mindenkori vezetése nagyon fontosnak tartja, hogy a településen megmaradjon az óvoda és az iskola, hogy ne kelljen a 10 év alatti gyermekeknek vállalni a napi utaztatással járó terheket, hogy gyerekzsivaj töltse meg a települést.

2010-ben 15 millió Ft pályázati és önkormányzati forrásból megújult az iskola épülete, megszépült, kulturált környezetben folytathatjuk nevelő-oktató munkánkat.

Magas a nehéz sorsú tanulók aránya, ezért évek óta arra törekszünk, hogy minden gyermek részesüljön egész napos nevelés-oktatásban. A felzárkóztatáson kívül nagy hangsúlyt helyezünk a tehetséggondozásra. Napi munkánkban rendszeresen használjuk az IKT eszközöket, színesítve tanulóinknak a tananyagok megértését, a gyakorlás folyamatát. Ehhez 2 interaktív tábla és egy projektor számítógéppel, internet kapcsolattal áll rendelkezésünkre.

I. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Társadalmunkban, amelyet a kulturális pluralizmus jellemez, az Egyház nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét. Az Egyháznak így sajátos feladata a nevelés, „...mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség, legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek, a hívők számára fel kell mutatnia Krisztus életét és állandó szorgoskodással segítenie kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.” A *Katolikus Iskola* című 1997-ben kiadott egyházi dokumentum szellemében valljuk, hogy

- a katolikus iskolában a nevelés és oktatás szoros egységben áll annak érdekében, hogy a fiatalokat a szabadság felelős használatára nevelje
- érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt,
- megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot
- felülemelkedjenek a közepszerűségekre és egyre jobban elkötelezzék magukat Isten és az emberek szolgálatára.

A keresztény nevelés alapja és példaképe az evangélium Jézusa. Ennek megfelelően az iskola azzal válik katolikussá, ha az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban és vállalja a növendékek keresztény szellemű formálását. **Nevelésünk négy alapelve: az igaz, a szent, a szép és a jó.**

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít,
- biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

Iskolánk pedagógiai munkájának céljai:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.

- Az iskola közösségének elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarcátűrés és a siker készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (művészeti foglalkozások, kézműves foglalkozások, stb.).
- Tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.
- Az egyetemes magyar nemzeti hagyomány, a nemzeti öntudat fejlesztésének ápolása.
- Segítse elő, hogy a gyermekek a haza felelős polgáraivá váljanak.
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

Iskolánk egyik igen fontos feladata, hogy tanulóink a hitüket felnőtt módon ismerő, azért kiálló, mellette elkötelezett hívő keresztényekké váljanak. Ugyanakkor minden lehetőséget megadunk, hogy talentumait minden gyermek kamatoztathassa.

Iskolánk gyermekközpontú, nem a gyermeknek mindent megengedő kiszolgálói értelemben, hanem a keresztény szeretetből fakadó igényes követelmények következetes megvalósítása értelmében. Mindezt humánus, feszültségmentes légkörben valósítjuk meg, ahol tanulóink biztonságban érzik magukat.

Arra törekszünk, hogy az „egyetemes” emberi normák és szabályok betartásával családias, otthonos légkörben érvényesüljön alapelvünk:

„a gyermekek mindenk felett álló érdeke!”

Iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, tananyag elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

- Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez.
- Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.
- Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el
- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (gyakorlás, követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, stb.).
- A jó magatartásra ható, ösztönző módszerek (bízgatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret - fokozatokkal, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, nevelőtestületi dicséret, Jó tanuló, jó sportoló, „Művészkezd díjak, „Akikre büszkék vagyunk” tabló, Balassi emléklakett).

- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, iskolai programoktól való eltiltás)
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

II. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesztik, eddézik akaratukat.

- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Résztvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

2. A személyiségfejlesztés területei

Az erkölcsi nevelés

A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudat elmélyítése, az igazságérzet kibontakoztatása, a közösségi beilleszkedés elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülés segítése.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket,

gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között.

Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

Az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak.

Tudatosuljon bennük, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.

A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

A harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

Legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Az iskola feladata a családdal együttműködve felkészíteni a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál.

A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.

Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Törekedni kell a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Rendelkezzenek a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretekkel és a fogyasztóvédelmi jogokkal.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé válnak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.

A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

III. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - mindennapos testmozgás,
 - testi, lelki egészség,
 - a személyes higiénia,
 - az elsősegélynyújtás alapismeretei,
 - a szexuális fejlődés,
 - szenvedélybetegséghez, viselkedési függőségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
 - bántalmazás, erőszak megelőzése,
 - baleset megelőzés területén.

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
- testnevelés órák;
 - irányított játék;
 - az iskolai sportkör foglalkozásai;
 - tömegsport foglalkozások;
 - úszásoktatás (amennyiben a szülő vállalja a bekerülési költséget, nem kötelező);
 - táncórák;

- túrák, akadályversenyek, erdei iskola (pályázat útján, iskolai költségvetésen kívüli fedezettel);
- b) a helyi tantervben szereplő *Környezetismeret, Természettudomány, Biológia, Testnevelés* tantárgyak tananyagai;
- c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek (preventív foglalkozások szakelőadókkal);
- c.1. minőségbiztosított egészségfejlesztési és prevenciós programok az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával, képzett előadók felkérésével;
- d) évente egy egészségvédelemmel, vagy helyes táplálkozással, vagy elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt; vagy csecsemőápolási, vagy táplálkozási);
 - minden évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
 - minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
 - aktív részvétel az alapellátási programokban
 - az egészség neveléssel kapcsolatos pályázatokon részvétel
alkalmanként játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
 - részvétel a Vöröskereszt „bázisiskolai” programjában;
- f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

4. Könnyített testnevelés

- Az orvosi, szakorvosi vélemény alapján a könnyített testnevelésre utalt gyerekeket iskolánk ellátja.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. **A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka** iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. A közösségi tudat legfőbb meghatározója, hogy Jézusban mindannyian Isten gyermekei vagyunk: tanárok, diákok, szülők. A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- 1.1 A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- 1.2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- 1.3. Az önkormányzás képességének kialakítása.
Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- 1.4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- 1.5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása. Osztály védőszentjének megtalálása.

2. Az iskola közösségeinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

2.1. A székhely és tagiskolák közötti kapcsolattartás formái

- intézményvezető, intézményvezető-helyettesek és tagintézmény-vezetők, gazdasági vezető közös megbeszélései
- belső levelezési rendszer (e-mail)
- levelezés, telefon útján történő kapcsolattartás

2.2. Az igazgató és a nevelőtestület együttműködése

2.2.1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató, az igazgató helyettes segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

2.2.2. Az együttműködés fórumai:

- az iskolavezetőség ülései,
- a különböző értekezletek (nevelőtestületi, munkaközösségi, alkalmazotti),
- megbeszélések,

2.2.3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

2.2.4. A vezető az aktuális feladatokról a köröző könyvön, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket (e-mailben).

2.2.5. Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az iskolavezetőség felé.

2.2.6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatóval. A vezetők a vitás, elintézésre váró ügyeket továbbíthatják a fenntartóhoz

2.3. A szakmai munkaközösségek együttműködése

2.3.1. A tagiskolákban tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai igazgatóhelyettes felelős.

2.3.2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett tagiskolák közötti feladataikat, különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések, mérések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok, tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

2.3.3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

3. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatának megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

3.1. A NAT 2020 új módszertani eljárásai kiemelten kezelik az egységességet, differenciálást, valamint a korszerű oktatási és szervezési módszerekbe építését a mindennapi gyakorlatokba. Ennek érdekében hangsúlyosan megjelennek az alábbi tevékenységek.

- az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítása,
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, a differenciált tanulásszervezési eljárás alkalmazása,
- multidiszciplináris órák, azaz olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg.
- a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása.

3.2. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és

az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

- d) Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.
- e) A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A **differenciált tanulásszervezés** terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

- 3.3. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek, rendezvények

- Fontos feladat az iskola első tanítójának, Dzurillay Jolán emlékének ápolása.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezéseket tartunk.
- Évfordulókkor iskolai évkönyvet adunk ki.

- Veni Sancte Tanévnyitó ünnepély
- Hónapnyitó ima
- Családi nap
- Szent Gellért hét
- Aradi vértanúk emléknapja (október 6.)
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja (október 23.)
- Adventi gyertyagyújtások (december)
- Szent Miklós napja (december 6.)
- Karácsonyi lelki nap (december)
- Magyar Kultúra Napi Népdaléneklő és Szavaló Verseny (január)
- A diktatúrák áldozatainak emléknapja (I.27., II.25.)
- Farsang
- 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulója (március 15.)
- Húsvéti lelki nap
- Anyák napja (május első hete)
- Zenélő Udvar (május)
- Tarkabarka Est (május)
- Nemzeti Összetartozás Napja (június)
- Gyermeknap – a diákönkormányzat napja
- Ballagás és tanévváró (Te Deum)
- Templomban tartandó események:
 - Vízkereszt
 - Hamvazószerda
 - Templombúcsú
 - Nagyszombat
 - Májusi litánia
 - Rózsafüzér
 - Elsőáldozás
 - Bérmálkozás
 - Karácsony/éjféli szentmise
 - Úrnapja
- Megemlékezés Perényi László pélyi esperes születésének és halálának évfordulójáról
- Magyar diáksport napja (október)
- Szent Demeter napja (október)
- Ősz búcsúztató DÖK rendezvény (november)
- Petőfi témahét meghívásos szavalóversennyel (Március 15. hete)

- Fut a Boconád, fut a Heves – sportrendezvény
 - Rózsafüzér társulat rendezvényei
 - Pályaorientációs nap
- b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 3-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.
- c) Diákétkeztetés. A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.
- d) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- e) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- f) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészeti, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója, de megfelelő képesítéssel rendelkezik.
- g) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- h) Témanapok. Az iskola nevelői a szabadidőben a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára témanapokat szerveznek. Ennek során – elsősorban – preventív ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a témanapok, amelyek a katasztrófavédelemmel, egészségvédelemmel, elsősegélynyújtással, természet- és környezetvédelemmel, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A témanapokat a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.
- i) Projektoktatás

- j) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából. „Határtalanul” (határon túl élő magyarok) programban való részvétel. Pályázat útján.
- Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- k) Osztálykirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- l) Testvériskolai kapcsolatok kiépítése, tagiskolák közötti kapcsolat kiépítése.
- m) Erdei iskolák, táborozások. A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- n) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- o) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. zárandokutak, túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

- p) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.
- q) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- r) Egyházi szervezésű programok.
- **Közös lelkinap,** melynek feladata a keresztény értékrend megismerése, mélyítése, ezzel segítve az egységes nevelésben való együttműködést.
 - **Közös zarándoklatok,** melyek feladata, hogy megismerjük Magyarország híres kegyhelyeit, ezzel is segítve a keresztényi nevelést, a nevelői példa felmutatását.
 - **Plébániákkal közös programok, ünnepélyek,** melyek feladata, hogy erősítse a plébániákkal való élő kapcsolatot.

V. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Elvárások a pedagógusokkal szemben

„A keresztény hit egy közösség ölében születik és növekszik. Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis, hogy belülről alakítsa az embert. Ezért elkerülhetetlen, hogy az iskola – burkoltan vagy kifejezetten valamely határozott világnézetre hivatkozzék. Ez beletartozik minden választás belső történéésébe. Az iskolának, mint nevelő intézménynek kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltség erkölcsi és vallási dimenzióit. Erkölcsi szabadság csak abszolút értékekkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke.”

(A katolikus iskola című dokumentum, Róma, 1977.)

- A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük.
- A nevelő pedagógusnak nyitottnak kell lennie minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a kultúra szépségeinek megtapasztalása, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához.
- Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is.
- A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat.
- A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az „adás vágya” és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. A személyre szabott nevelőmunkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni. A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell tennie, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.
- A tanár élete összhangban álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő

pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig legyenek összhangban, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

- Az iskolában minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza a keresztény tanítást és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meg hasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.
- A keresztény szellem, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen a tanári karban. A fejlődés előfeltétele, hogy számarányuk növekedjen. Ez sohasem jelentheti azonban azt, hogy az egyszínűségre kell törekedni, mert a diákok akkor tanulnak igazán sokat nevelőiktől, ha azok a világ sokszínűségét tudják képviselni. Iskolánk ökumenikus jellege a tantestületben is megköveteli a sokszínűséget, a más felekezethez tartozók jelenlétét. Az iskola vezetésére nagy felelősséget ró a megfelelő pedagógusok kiválasztása. A legnagyobb jó szándék esetén is történhetnek sikertelen választások. Ezért minden új tanár először egy éves szerződéssel alkalmazható, amelyet a felek kölcsönös megelégedése esetén lehet véglegesíteni.
- Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felkészültséggel, magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

A pedagógusok alapvető feladatai

1. Jogszabályok által előírt feladatok

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.

- Az iskola céljainak képviselte a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- Leltári felelősség.

2. A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.

- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
 - A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
 - A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
 - Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.
5. **A tanulók szabadidős foglalkoztatása – nem kötelező minden tanuló részvétele, amennyiben bekerülési költsége van – valamint akkor szervezhető, ha pályázaton, egyéb támogatás kapcsán a pénzügyi fedezet biztosított.**
- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás, országjárás, határon túli kirándulás, táborok, erdei iskola).
 - Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, Mikulás- és karácsonyi ünnepség, Tarkabarka est).
 - Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
 - A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.
6. **Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel**
- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
 - Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
 - Iskolai szintű jutalomkirándulások önálló szervezése.
7. **Munkafegyelem, a munkához való viszony**
- A munkaköri köteleességek teljesítése.
 - Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
 - Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
 - Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
8. **Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében**

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi, vallástörténeti, teológiai) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

10. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.
- Pedagógus jelöltek szakmai gyakorlatának vezetése.

12. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeken.
- Karitatív és társadalmi tevékenység.

13. Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.

- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a város honlapján az iskola életéről, eredményeiről.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviselői szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel a település kulturális, sport, civil szervezeteinek az életében.

14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

16. A pedagógus munkarendje, ehhez kapcsolódó követelmények

Munkáját az éves tantárgyfelosztás és a munkaidő beosztás szerint végzi.

Napi munkarendjét, a felügyeleti és helyettesítési rendet a vezető helyettes állapítja meg az intézményvezető jóváhagyásával, az intézmény működési rendjének függvényében.

A konkrét napi munkabeosztások összeállításánál az intézmény feladatellátásának, zavartalan működésének biztosítását kell figyelembe venni.

Felkészülten érkezik az iskolába, az első foglalkozás kezdete előtt 15 perccel. Rendszeres késés fegyelmi intézkedést von maga után.

A tanórak kezdő, illetve befejező időpontját (melyet csengetés jelez) pontosan betartja.

Az óráközi szünetekben beosztás szerint ügyeletet lát el.

Tanórán kívüli foglalkozást csak az intézményvezető engedélyével tarthat.

A tanórán kívüli foglalkozásokról (szakkör, előkészítő) foglalkozási tervet készít, mely tartalmazza a foglalkozás óraszámát, témáját, a szükséges eszközöket.

Iskolán kívüli program szervezése esetén a részt vevők névsorát, a távozás és érkezés időpontját, helyszínét és a programmal kapcsolatos egyéb tudnivalókat leadja az intézményvezetőnek.

A munkából való rendkívüli távolmaradását és annak okát lehetőleg előző nap, de legkésőbb az adott munkanapon 7.45 óráig bejelenti az intézmény vezetőjének vagy helyettesének.

Minden előre látható távollétet (pl. gyermek után járó pótszabadság, hivatalos távollét) az intézményvezetőnek írásban legalább 5 nappal előbb jelez. A távolmaradást csak az intézményvezető engedélyével kezdheti meg.

Távollétekor a tananyagot, a szükséges eszközöket az igazgatóhelyettesnek előzetesen leadja vagy eljuttatja (pl. e-mail).

Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodás helyét) 8 munkanapon belül bejelenti.

Az intézményben és annak öt méteres körzetében nem dohányozhat, alkoholt nem fogyaszthat.

A pedagógus szülői értekezletet, fogadóórát tart.

Részt vesz a közös imán, az iskolai szentmiséken.

Részt vesz az intézményi szintű rendezvényeken, ünnepélyeken, az alkalomhoz illő öltözékben.

A gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal való kapcsolatában szeretetre, türelemre, toleranciára törekszik, példamutató magatartást tanúsít.

- Óráin gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja.
- Elvégzi az ifjúságvédelmi feladatokat a tanított csoportjára vonatkozóan.
- Kapcsolatot tart tanítványai családjával, ismeri családi hátterüket valamint iskolán kívüli elfoglaltságukat. A családokat látogatja.

Munkába állásával az intézmény belső ügyeire vonatkozóan titoktartási kötelezettséget vállal.

Pedagógus saját tanulóit magántanítványként nem taníthatja.

A pedagógus az általa átvett eszközöket megőrzi, tanév végén azokkal elszámol, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik.

Mobiltelefonon a tanulók körében tanítási időben nem beszélhet, kivéve, ha segítséget hív.

Az intézmény gyermekeitől - a mindennapi életben szokásos figyelmesség kivételével - ajándékot, kölcsönt, jogtalan előnyt nem fogadhat el.

Nevelő-oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet/foglalkozási terv alapján dolgozik, melyet az intézményvezető által meghatározott szempontok szerint készít el:

- az adott tantárgy/foglalkozás adott évfolyamra meghatározott követelményrendszerét, célját, feladatát,
- a tanóra/foglalkozás számát, témáját,
- az új fogalmakat, ismereteket,
- a szemléltető eszközöket,
- a koncentrációt,
- a fejlesztendő kompetenciákat,
- a folyamatos ismétlést,
- a csoportok helyzetelemzését.

A tanulók számára a témazáró dolgozatot minimum egy héttel annak megíratása előtt előre jelzi a naplóban. Az írásbeli dolgozatokat, felmérő és témazáró feladatlapokat legkésőbb a megíratását követő egy héten belül kijavítja (magyar: két héten belül), a tanulók és szüleik számára megtekinthetővé teszi. Elemzi, értékeli a tapasztalatokat, elvégzi a szükséges korrekciót.

A tanulókat folyamatosan értékeli, az általa adott érdemjegyeket naprakészen vezeti a naplóban és az ellenőrzőben, azok egyezését havonta megvizsgálja. Havonta legalább egy érdemjegyet ad, amit az ellenőrzőbe és a naplóba is bejegyez. (Alsó tagozaton az előírásoknak megfelelő évfolyamokon félévente szóvegesen értékeli a tanulókat.)

A tanulók füzetét rendszeresen láttamozza és jelzi az esetleges hiányokat. Félévenként minden füzetet ellenőriz (helyesírás javítás minden tárgyból javasolt).

A házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli. Az alsó tagozaton az írásgyakorlatokat a következő órára kijavítja.

A havi magatartás-, szorgalomértékeléshez segítséget ad az osztályfőnöknek.

A délutáni tanulási időben biztosítja a tanulók részére a másnapi felkészülést:

- önálló tanulásra nevel
- szükség esetén segítséget nyújt a felkészüléshez
- rendszeresen ellenőrzi a házi feladatokat

Segíti az iskola munkatervében nem rögzített, év közben adódó feladatok megoldását. A fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az intézményvezető vagy helyettese megbízza.

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

1. A közösségi nevelés szempontjából is fontos fejlesztési területek – nevelési célok

az 5/2020 (I. 31.) Korm. rendelet alapján:

- 1.1 Az erkölcsi nevelés
- 1.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- 1.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- 1.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- 1.5 A családi életre nevelés
- 1.6 A testi és lelki egészségre nevelés
- 1.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- 1.8 Fenntarthatóság, környezettudatosság
- 1.9 Pályaorientáció
- 1.10 Gazdasági és pénzügyi nevelés
- 1.11 Médiatudatosságra nevelés
- 1.12 A tanulás tanítása

2. Konkrét célok és feladatok az 5-8. évfolyamokra

- Kereszténységre és közösségi életre nevelés
- A gyermekközösség folyamatos fejlesztése sokoldalú tevékenységek által, folyamatos pedagógiai mérésekkel kontrollálva.
- A kooperatív tevékenységekben való részvétel képességének kibontakoztatása.
- A tanulók társas kapcsolatainak a gazdagítása, a társak (nemek) iránti helyes megítélésre, érdeklődésre nevelés által.
- Tudatosítani a tanulóknál, hogy megfelelő minőségű társas kapcsolatok csak igényes elvárások nyomán keletkezhetnek. Az erre való nevelés és felkészítés fontos feladat kell, hogy legyen.
- A szociális érzékenység fejlesztése, irgalmasság, önkéntesség, karitatív munka.
- A másik ember problémái iránti érdeklődés felkeltése, az alapvető empátiás képességek kialakítása, fejlesztése – személyes törődés.
- Az önismeret és az emberismeret fejlesztése.
- Az egyéni érdeklődés, a képességek, adottságok és hajlamok fejlesztésére irányuló ösztönzés, útmutatás.
- Előkészítés a helyes családi életre, az ezzel együtt járó problémák megoldására.
- Az eredményes és hatékony tanulás módszereinek a megismertetése.
- Egyéni tanulási módszerek kialakítása.
- Pályaorientáció, felkészülés a továbbtanulásra. A helyes és reális iskolaválasztás feltételei.
- A munka szerepe az egyén életében, a személyiség fejlődésében.

- A szülőföld és a haza iránt való ragaszkodás mellett tolerancia más népek és kultúrák iránt.
- A magyar népi hagyományok, szokások, a magyar kultúra értékeinek (jeles személyek, természeti és műkincsek) védelme.
- Az alapvető illemszabályok.
- Az életkornak megfelelő szexuális felvilágosítás, illetve a feltételeinek a biztosítása.
- Az egészséges életmódra nevelés, a helyes szokások kialakítása.
- A teremtet világ értékeinek és a környezetének védelme.
- A helyes fogyasztói szokások kialakítása, fogyasztóvédelem, az érdekeink védelme.
- A szabadidő kulturált eltöltésének a lehetőségei.
- Médiatudatosság

3. A Közösségi nevelés helyi tanterv óraszámai

évfolyam	5.	6.	7.	8.
éves óraszám	34	34	34	34
heti óraszám	1	1	1	1

4. A Közösségi nevelés helyi tanterv tematikus felépítése

kötelezően feldolgozandó témák a felső tagozat minden évfolyamán	évfolyam / tematikus óraszám			
	5.	6.	7.	8.
tanév eleji témák és feladatok (lásd az 5. a fejezetben)	4	4	4	4
a keresztyénységhez és a keresztyén életéhez kapcsolódó témák (lásd az 5. e fejezetben)	5	5	5	5
további kötelező témák (lásd az 5. b fejezetet)	2	2	2	2
egészségvédelem				
elsősegélynyújtás	3	3	3	3
az osztály féléves tevékenysége (tanulmányi munka, magatartás)	2	2	2	2
nemzeti ünnepek	2	2	2	2
nemzeti és egyéb emléknapi	6	6	6	6
megemlékezés az iskola első tanítóiról (Dzurillay Jolán és Cziglédy László)	1	1	1	1
iskolatörténet	1	1	1	1
osztálykirándulás előkészítése	1	1	1	1
egyéb témákra (ld. 5. c fejezetet)	6	6	5	4
szabadon felhasználható	1	1	2	3
összesen	34	34	34	34

5. Az osztályfőnöki órák témái:

a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakerdezes.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.

- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Elvárható felszerelések.

b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegélynyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én, előzetesen ünnepi faliújság készítése.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola első tanítójáról.

c) Az osztályfőnöki órák egyéb tananyaga, tematikája évfolyamonként:

5. évfolyam

Tananyag: **Tanuljunk tanulni** Ötödikbe léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 5. osztályban.

Követelmény: A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdekelt, amit szívesen csinálunk.

Tananyag: **Személyiségünk** Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.

Követelmény: Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.

Tananyag: **Test és lélek** Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségesen. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.

Követelmény: Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség legfontosabb összefüggései.

Tananyag: Tudni illik Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana: színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.

Követelmény: Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.

Tananyag: Családi élet Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).

Követelmény: A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása.

Tananyag: Közlekedés Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen. Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.

Követelmény: Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!

6. évfolyam

Tananyag: Gondolkodás, kommunikáció, tanulás Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Megismerés, tudás.

Követelmény: A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkiert, és az egyéb szellemi képességeket!

Tananyag: Személyiségünk Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.

Követelmény: Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!

Tananyag: Test és lélek Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiénia. Növekszem, változom.

Követelmény: Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit.

Tananyag: Tudni illik Találkozás, üdvözlés. Megszólítás, bemutatkozás, társalgás. Telefonálás illemtana. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.

Követelmény: Alapvető magatartási normák ismerete.

Tananyag: Családi élet Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.

Követelmény: Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Tananyag: Közlekedés Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).

Követelmény: Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!

7. évfolyam

Tananyag: Test és lélek Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiénia. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.

Követelmény: Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!

Tananyag: Személyiségünk Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.

Követelmény: Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzettek! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kez ügyesség, ötletgazdagság, kapcsolatletteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejezni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Közlekedés A KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai. Veszélyhelyzetek kialakulása.

Követelmény: Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonal!

Tananyag: Tudni illik Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana. Hogyan? Miről? Kamaszszerelm.

Követelmény: Helyes viselkedési formák tudatosítása.

8. évfolyam

Tananyag: Személyiségünk Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagáról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, én ideál, értékek. Önérték, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelem, akaraterő, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, másságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése. Kommunikáció. Vitatkozás, versengés, kompromisszumok. Jellem-lelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gőg, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsös cselekedet (jót, jól). Mozgatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői.

Követelmény: Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a meggondolt véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozgatókat! Ismerje az egyes életszakaszok főbb jellemzőit!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírás, kez ügyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése. Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.

Tananyag: Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok A pályák megismerésének lehetőségei: pályaképek, pályatükrök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályaaajánlatok. Pályaalakalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatabló készítése, riportok készítése,

elemzése. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejezni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban, laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, öndefiníciós folyamatok támogatása.

Követelmény: A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: **Családi élet** Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.

Követelmény: Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész! Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

d) Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

- A tanulást is tanulni kell
- Tanulást segítő tevékenységek
- Egészséges életrend
- A helyes napirend kialakítása
- A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- Ünnepek a családban
- Az ünnepek szerepe az emberek életében
- Ismerem-e önmagam?
- A megismerés forrásai
- Baráti kapcsolatok
- Részvétel a házi munkában
- A nyári szünidő tervezése
- A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
- Fiúk és lányok barátsága
- A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- Igazmondás, hazugság
- A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- Fejlesztő játékok tanulása
- Tudni illik, hogy mi illik
- Illemtan a gyakorlatban
- Lakásunk kultúrája
- Pályaválasztásra készülünk

- Önállóság a tanulásban
- Konfliktusok az osztályban
- Igaz barátok az osztályban
- A kulturált magatartás szabályai
- Viselkedés ünnepi alkalmakkor
- Bírálat, önbírálat
- A család funkciói
- Konfliktus a családban
- Fizikai és szellemi munka
- A pénz szerepe életünkben
- Ápolt, divatos megjelenés
- Hogyan rendezném be otthonomat?
- A vendéglátás illemtana
- A határainkon túl élő magyarság
- Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- Az étkezési kultúra
- Az iskolaválasztás gondja
- A család pályaválasztási elképzelései
- Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- Törekvés a harmonikus életre
- Jövőnkre készülünk
- Harcba önmagunkkal
- Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- Ügyintézés a mindennapokban
- Barátság, szerelem, szexualitás
- Házasság és család, a felbomló család
- Hétköznapiak és ünnepek a családban
- Korunk jellemző betegségei
- A fiatalkori bűnözés
- A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- Különböző tanulási módszerek
- A jó időbeosztás, a helyes napirend
- Közösségfejlesztő játékok
- A kulturált viselkedés alapjai, illem
- Ismerős, haver, barát
- Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érés tudatosítása
- Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"

- Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- Közlekedési szabályok, utazási illetan
- Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- Megjelenés, öltözködés
- A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- Helyem a családban, szüleink tisztelete
- Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- Iskolai hagyományok megismerés
- Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- Szerelem és házasság
- Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- Családi hagyományok, ünnepek
- A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
- A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
- Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
- Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
- Helyünk Európában
- Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
- Az információszerzés lehetőségei
- Családi munkamegosztás, segítség otthon
- A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
- Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

e) A keresztény élettel összefüggő kötelező témák

- Iskolánk névadójának és védőszentjének, Szent Gellértnek az élettörténete
- Megemlékezés az osztály védőszentjéről
- Szent Miklós, a gyermekek és a diákok védőszentjének legendája a rászoruló szegények megadományozásáról
- A kiemelkedő egyházi ünnepek közül a karácsony és a húsvét

6. Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű és aktivitású osztályközösséget alakít ki.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tartva együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti az SNI-s és a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről („Beszámoló”).
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti, vagy kitölteti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

7. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- Az osztály diákközösségének vezetői (diák-önkormányzati tagok).
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán

- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
- Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

8. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga

- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dícséretetek száma tantárgyanként a tanév végén
- Nevelőtestületi dícséretben részesülők tanév végi száma
- Egy-két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamisméltetésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
 - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
 - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
 - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
 - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
 - Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
 - Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
 - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén (Az iskolai pedagógiai munka elemzéséhez és értékeléséhez)

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
 - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?
 - Ha szükséges intézkedési tervet készít (időrend, résztvevők köre, tárgya, elérendő cél meghatározással).

VI. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciálás;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások) – nem kötelező amennyiben költségigénye van..

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a nevelési tanácsadóval,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;

- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- a szakvéleményekben megfogalmazott területek fejlesztése fejlesztőpedagógus segítségével, egyéni fejlesztési terv alapján történik;
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások) – nem kötelező amennyiben költségigénye van;
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
 - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
 - az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
 - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
 - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
 - az SNI-s tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása, szöveges értékelés azon tantárgyak esetén ahol a tanuló mentesített az értékelés és minősítés alól,
 - képességfejlesztő játékok, eszközök,
 - számítógépek fejlesztő programokkal.

Már a beiratkozáskor megismerjük a gyermek iskolaérettségét, különböző játékok segítségével, majd a fejlesztő pedagógussal közösen az osztályban is nyomon követjük a gyermek tanulási és szociális fejlődését.

Azoknál a gyereknél, akiknél nehézségek mutatkoznak, egyéni különórák keretében végzünk integrálást.

Cél, hogy ezek a gyermekek követni tudják az osztály munkáját, és nehézségeiket legyőzzék. Azoknál a gyermekeknél, akiknél másfajta segítségre is szükség van (logopédus, fejlesztő pedagógus...), a szülőktől kérjük, hogy gyermekük egyéni fejlesztését szakemberek segítségével támogassák.

A fejlesztő pedagógus nem csak egyénileg segíti a gyermekeket, hanem folyamatos hospitálások során megfigyeli az osztályokat, közösséget, és konkrét gyakorlatokkal segíti az osztálytanító munkáját.

4. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánkban az osztálytanítók, a gyermekvédelmi felelős látja el a gyermekvédelmi feladatokat, szükség esetén külső segítséget kér.

Céljaink:

- Segíteni kell a gyermek családban történő nevelkedését, hogy senki se kerülhessen állami gondozásba a család anyagi, erkölcsi helyzete, egészségi állapota miatt.
- A család nevelési gondjainak csökkentése szakszerű tanácsokkal.
- Az iskola minden területén törekszünk a gyermeket megillető jogok érvényesítésére.
- Preventív tevékenységeket folytatunk, illetve segítséget nyújtunk a kialakult problémák megszüntetésében.

Feladataink:

- A tanulóink életkörülményeinek és szociális helyzetének megismerése, regisztrálása a gyermekvédelmi regisztrációs lapon.
- Kapcsolattartás a tanulókkal, szülőkkel, nevelőkkel.
- Tanácsadás a rászoruló gyermekek és szüleik problémáinak megoldásában, amely feltételezi a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak alapos megismerését, figyelemmel kísérését és szükség esetén a tevőleges segítségnyújtást.
- A hatékonyság érdekében családlátogatásokat végzünk.
- Az érdekelt szülőket tájékoztatjuk a lehetséges segélyekről és a támogatás célszerű felhasználásáról.
- Tájékoztatjuk a szülőt a tanácsadást nyújtó fél megkeresésében, szükség esetén segítünk.
- Szülőknek, gyermekeknek tájékoztató előadásokat szervezünk az egészségvédelem, a társadalomban divatos destruktív szenvedélyek témaköreiben.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat segítő személyek, intézmények rendszere

- Osztálytanítók
- Fejlesztő pedagógus
- Gyermekvédelmi felelős
- Szaktanárok
- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekvédelmi szolgálat
- Máltai Szeretetszolgálat
- Gyámhatóság

5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos tanuló

- aki tartósan vagy gyakran beteg, hiányzik az iskolából,
- négy vagy többgyermekes családban él,
- egyedülálló szülő által nevelt,
- teljes családban nevelkedik, de életszínvonala az iskola szülői körének átlaga alatt van.

Szociálisan hátrányos helyzet

A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet a következőkből adódik:

- a családi mikrokörnyezet gondjaiból,
- a szabadidős tevékenységei során szövődő társas viszonyaiból,
- az iskolai körülményekből.

Feladataink

A gyermek és körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos követése:

- megállapítani, hogy képességei kibontakozásában elsősorban mi akadályozza,
- meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét,
- a fentiek alapján a gyermek és szülő érdeklődésének, képességének megfelelő közös út keresése, amely a gyermeket segíti és épülését szolgálja.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységek szolgálják:

- családlátogatás,
- szülői konzultáció az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal, gyermekvédelmi felelőssel,
- szülőknek tartott iskolai előadásokkal,
- rendszeres egészségügyi felügyelet és orvosi ellátás (iskolaorvos és védőnő).

Iskolánk oktató és nevelő munkáját javítani hivatott tevékenységek:

- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- a tanulók szociális helyzetének diszkrét figyelemmel kísérése, a különböző közösségekben,
- a szülői közösség segítségnyújtása a rászorulóknak, amely lehet tárgyi, szociális vagy anyagi jellegű.

A veszélyeztetettség legfőbb kategóriái, területei	Elhárításhoz szükséges intézkedések
- Környezeti okok: A család környezetének megváltoztatása. Az ezzel kapcsolatos konfliktusok hatása a gyerekekre. - Nevelési hiányosságok.	- Családlátogatás, tanácsadás, nevelési tanácsadóba utalás, hatósági intézkedés kezdeményezése gyermek kiemelése a családból, javaslat állami gondozásba vételre.
- A gyermek személyiségéből eredő okok - értelmi, érzelmi elmaradottság, szociális visszamaradottság, gátlásosság, fokozott agresszivitás, túl mozgékonyság .	- Egyéni bánásmód - szorongások oldása - nevelési tanácsadóhoz történő beutalás - pszichológiai és ideggyógyászati vizsgálat
- Anyagi okok : - Szülők alacsony jövedelme, idős szülők - Sok gyermek, rokkant nyugdíjas	- Intézkedés az önkormányzat szociális feladatokat ellátó iroda felé.
<u>Egészségügyi okok:</u> - Születésből adódó betegségek - a családban levő betegségek, látási, hallási, mozgásszervi fogyatékoság, súlyos beszédhiba	Orvos, védőnő, segítségének kérése.

6. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képességbontakozató és integrációs felkészítése

A program bemutatása az 1. számú mellékletben.

VII. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

1. A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
 - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
 - iskolai felelősi rendszer;
 - sportélet;
 - jutalomkirándulások szervezése (szponzorok támogatásával);
 - kulturális, szabadidős, szórakoztató, karitatív, környezetvédelmi programok szervezése;
 - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).
5. Ezekben a kérdésekben
 - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
 - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt a vezetőnek ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
 - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
 - a házirend elfogadása előtt,
 - a gyermekmosoly díj odaítélése előtt.
8. A diákönkormányzatot az iskola igazgatójával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a

diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) és a diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli.

9. Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat felnőtt képviselője.

10. Rendelkezik a tanulók által ítélhető díjakról (Gyermekmosoly).

VIII. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

1. A nevelők és a tanulók kapcsolattartása

- 1.1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és helyettese, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója, legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- 1.2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.
- 1.3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola vezetőjéhez, az osztályfőnökükhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- 1.4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

2. A nevelők és a szülők kapcsolattartása

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha szülők is közösséget alkotnak, hiszen „*a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik*” (Kat. Isk. 53.). Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola egyházi jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni.

A szülők részéről elvárhatjuk:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2.1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

2.2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

d) Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

f) Írásbeli tájékoztató, hirdetmény.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról, a tanév munkatervében előírtakról, jogszabályi elvárásokról.

- 2.3. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
- 2.4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola vezetőjéhez, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- 2.5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével.
- 2.6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
- 2.7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismerni.
- 2.8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyeken tekinthető meg:
 - az iskola honlapján;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola nevelői szobájában;
 - az iskola igazgatójánál.

3. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai (együttműködése

iskolán kívüli intézményekkel)

- 3.1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
- Az intézmény fenntartójával, működtetőjével: Egri Főegyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága Oktatási Osztály (3300 Eger, Széchenyi u. 1.)
 - Római Katolikus Plébániahivatal (3360 Heves, Hősök tere 8.)
 - A területileg illetékes polgármesteri hivatallal: Polgármesteri Hivatal 3360 Heves, Erzsébet tér 2.
 - A pedagógiai intézettel: Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet (1068 Budapest, Városligeti fasor 42.)
 - A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel: Hevesi József Általános Tagiskola 3360 Heves, Fő út 16.; Körzeti Általános Tagiskola 3360 Heves, Gyöngyösi u. 50-52.; Zeneiskola Tagintézmény 3360 Heves, Hősök tere 2.; Benedek Elek Általános Iskola és Szakiskola 3360 Heves, Hunyadi u. 24.; Eötvös József Református Oktatási Központ 3360 Heves, Dobó u. 29; Heves város tagóvodáival.
 - A területileg illetékes nevelési tanácsadóval: Nevelési Tanácsadó 3360 Heves, Arany J. u. 36/b.
 - A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.
 - Pély és Tarnaszentmiklós Község Önkormányzatával
 - Pély, Tarnaszentmiklós óvodáival
 - Pély Községért Egyesület
 - Községi Önkormányzat Boconád
 - Egységes Bölcsöde, Óvoda Boconád
 - Öszirózsa Nyugdíjasklub
- 3.2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:
- az iskolát támogató Alapítványok kuratóriumával,
 - a települések kulturális intézményeivel (múzeum, könyvtár, művelődési központ),
 - a települések termelő, gazdálkodó szervezeteivel, vállalkozóival. Kiemelt kapcsolatot alakít ki a Hevesi Népművészeti és Házipari Szövetkezettel.
 - az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel: katolikus és református egyház.
- A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató és helyettese a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

- 3.3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetése rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekorvos, védőnői szolgálat, fogorvos illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
- 3.4. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal, hevesi tűzoltósággal, hevesi rendőrséggel.
- 3.5. Az intézmény helyiségeit, épületét, műfüves pályáját a fenntartó (Egri Főegyházmegye) együttműködési megállapodása alapján használhatják a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodával jogviszonyban nem lévő személyek is.
- 3.6. A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódhatnak a római katolikus iskolák szakmai munkaközösségeinek munkájába.

IX. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA SZABÁLYAI, VALAMINT A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga,
 - pótló vizsga,
 - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb kettő tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)közölni kell.
7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben.
A követelmények elfogadásáról a nevelőtestület dönt.
8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi kötelező tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI VIZSGA	SZÓBELI	GYAKORLATI
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hit és erkölcsstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	<u>ÍRÁSBELI</u>	SZÓBELI	
<u>Digitális kultúra</u>			GYAKORLATI
Ének-zene			GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
<u>Technika és tervezés</u>			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hit és erkölcsstan		SZÓBELI	
<u>Történelem</u>	<u>ÍRÁSBELI</u>	<u>SZÓBELI</u>	
<u>Állampolgári ismeretek</u>		<u>SZÓBELI</u>	
<u>Hon- és népismeret</u>		<u>SZÓBELI</u>	
<u>Természettudomány</u>	<u>ÍRÁSBELI</u>	<u>SZÓBELI</u>	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
<u>Dráma és színház</u>		<u>SZÓBELI</u>	
<u>Digitális kultúra</u>			<u>GYAKORLATI</u>
<u>Technika és tervezés</u>			<u>GYAKORLATI</u>
<u>Testnevelés</u>			<u>GYAKORLATI</u>

9. Alkalmassági és szóbeli felvételi vizsgát nem szervezünk.

X. A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

1. Iskolánk kötelező beiskolázási körzettel nem rendelkezik.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
 - a gyermek lakcímkártyáját;
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
 - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - a gyermek lakcímkártyáját;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. A tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
6. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
7. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni.
8. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

XI. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
 - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
 - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
 - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
 - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével;
 - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni
 - vigyázzanak magukra és embertársaikra.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
 - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel, újraélesztés elsajátítása
 - a felsősök tanulják meg és gyakorolják a felnőtt alapszintű újraélesztést.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
 - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
 - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
 - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

4. Elsősegély-nyújtási alapfeladatokat a NAT **„Természettudomány és földrajz” műveltségi területének** „Az ember megismerése és egészsége fejezet” határozza meg.

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés - allergia (pl. mogoró, parlagfű...) - alapfokú újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- törés, ficam
természettudomány	- alapfokú elsősegélynyújtás

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

5. Foglalkozás megnevezése:
- tanítási órák,
 - szakkör,
 - házi- és felmenő rendszerű versenyek,
 - gyakorlatok,
 - filmvetítés,
 - szituációs játék.
6. Foglalkozást vezetőik köre:
- gyermekorvos, szakorvos, háziorvos
 - védőnő,
 - mentős,
 - biológia szakos tanár,
 - egészségügyi szakápoló

KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram bevezetésének ütemezése:

2018/2019-es tanév.	1-4. évfolyam
2019/2020-as tanév:	1-4. és 5. évfolyam
2020/2021-es tanév:	1-4. és 5-6. évfolyam

A 7-8. évfolyamon a teljes program megvalósítását nem tervezzük. Ezeken az évfolyamokon a DFHT-s, a DFHT-KIP-es valamint a komplex órákat beépítjük a tanmenetbe.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1.Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, **státuszát** megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;

- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.

- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A Komplex Alapprogram sajátosságai:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1.1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- **testnevelés óra**
- **mozgásos tanulás osztálytermi környezetben**
- **szabadidős mozgástevékenységek**

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztntantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgásalapú támogatása iskolai környezetben**

1.2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az **alprogram célja**, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

1.3.A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó **osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek** terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- **A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.**

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.
- Az alprogram tartalma:
- A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

1.4.A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosagra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

1.5.A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztтанtervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztтанtervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztтанtervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alprogram **20-25 perces** foglalkozás

keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulónak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. **A tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült

a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, az iskolai éteben történő megvalósulásáról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. Az iskolában folyó munka időkeretének

1. A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

a délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- kötelező és szabadon tervezhető, nagyobb részben délelőtt szervezett foglalkozásokra, amelynek 80%-át a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát tekintve nem szabályozza. A tanítási órák 20%-ában ellenben kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka). A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.
- 10-30%-ban pedig a Komplex órák keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kereszttantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

b. a délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

- a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni időszakra húzódnak;
- zajlik a „Te órád”.

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1.-2. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.30	Ráhangolódás*	Matematika	Ráhangolódás*	Matematika	Ráhangolódás*
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.55–10.40	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.50–11.35	Technika	Ének-zene	Viz. kult.	Matematika	Magyar
11.45–12.30	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.20	Magyar.		Hit- és erkölcstan		Hit- és erkölcstan
13.20–14.15	Ebéd és játék				
14.15–15.00	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP- foglalkozás	AP- foglalkozás	AP- foglalkozás
15.15–16.00	„Te órád”	Szabad időke- ret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád”

*Ráhangolódás óraszámra nem tehető.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 3. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.30	Ráhangolódás*	Matematika	Ráhangolódás*	Matematika	Ráhangolódás*
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.55–10.40	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Hit- és erkölcstan	Magyar
10.50–11.35	Technika	Testnevelés	Magyar	Ének-zene	Környezet- ismeret
11.45–12.30	Matematika	Hit- és erkölcstan	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.20	Testnevelés		Viz. kult.	Digitális kultúra	
13.20–14.15	Ebéd és játék				
14.15–15.00	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP- foglalkozás	AP- foglalkozás
15.15–16.00	„Te órád”	Szabad időke- ret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád”

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.30	Ráhangolódás*	Magyar	Ráhangolódás*	Ráhangolódás*	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	.Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.55–10.40	Ének-zene	Matematika	Magyar	Digitális kultúra.	Magyar
10.50–11.35	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Hit- erkölcsan és
11.45–12.30	Matematika	Idegen nyelv	Hit- erkölcsan. és	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.20	Testnevelés		Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.20–14.15	Ebéd				
14.15–15.00	AP-foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglakozás
15.15–16.00	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”

A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5.-6. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.30	Oszt.fő./Ráhangolódás*	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Idegen nyelv
8.55–9.40	Term.tudom..	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika
9.55–10.40	Ének-zene	Matematika	Történelem	Ének-zene/hon- és népism..	Történelem
10.50–11.35	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Term.tudom.	Digitális kultúra
11.45–12.30	Magyar	Idegen nyelv	Testnevelés	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.20	Hit- és erkölcsan	Hit-erkölcsan és	Technika		Term.tudom.
13.20–14.15	Ebéd				
14.15–15.00	Tanulás	Tanulás.	Tanulás	Tanulás	Tanulás
15.15–16.00	AP-foglalkozás	„Te órád”	AP-foglalkozás	„Te órád”	AP-foglalkozás

Jelölések az osztálynaplókban

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlatalapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

II. FEJEZET

SZENT GELLÉRT KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA HELYI TANTERVE

I. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV

NAT 2020 bevezetésének ütemezése

	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
2020/2021	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013
2022/2023	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

1. A választott kerettanterv

1.1. Iskolánkban a kötelező és kötelezően választandó tantárgyak helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

„Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,

„Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

„A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve

„A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei”

1.2. A hittan oktatásának kerettanterve a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet által kidolgozott kerettanterv.

1.3. Iskolánkban a szabadon választható tantárgyak helyi tantervét a kerettanterve építve készítette.

- Angol 1., 2., 3.: Mohácsik Melinda
- Német 1., 2., 3.: Árvainé Lassu Rita
- Közlekedési ismeretek 4., 5., 6., 7., 8.: Balogh Zoltán

1.4. Iskolánk a kötelezően választandó *Hon- és népismeret* tantárgyat a 6. évfolyamon, a *Dráma és színház* tantárgyat a 7. évfolyamon tanítja.

1.5. Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
5-8. évfolyam	Technika és tervezés <i>B változat</i>

- 1.6. Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a nyolcvan százalékát fedik le, a fennmaradó húsz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

- 1.7. A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti véglegesítése, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásakor, illetve az egyed-egy témákhoz tartozó órakeretek meghatározásakor iskolánk pedagógusai saját igényeik érvényesítésével véglegesítik az óraszámokat. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról a nevelőtestület dönt.

Az új óraszámok bevezetése a természettudományos tantárgyak óratervi óráinak arányos elosztása miatt vált szükségessé, mely felmenő rendszerben történik:

- 2024/2025. tanév
 - 7. évfolyamon a módosított óraszám szerint történik a fizika, kémia, földrajz és biológia tantárgy oktatásának megszervezése.
 - 8. évfolyamon a 2023. november 1-jén módosított pedagógiai program óratervei az irányadóak.
- 2025/2026. tanév
 - 7. és 8. évfolyamon is a módosított óraszám szerint történik a fizika, kémia, földrajz és biológia tantárgy oktatásának megszervezése.

A helyi tantervben a fizika, kémia, földrajz, biológia tantárgyak tantárgyi követelményeinek módosítása is megtörtént az új óraszámoknak megfelelően.

- 1.8. Iskolánkban a tanulók (szülők) az idegen nyelvi órákon az angol **vagy** német nyelvet tanulják. A VÁLASZTÁS HATÁRIDEJE: előző tanév május 20.

Amennyiben az osztály fele német, másik fele angol nyelv tanulása mellett dönt, úgy az osztály a nyelvi órákon a választott nyelv szerint bontható, a csoportbontásra szánt órakeret terhére.

A 4. osztályban választott első idegen nyelvet 8. osztályig tanulják.

- 1.9. A nevelési-oktatási program

- 1.9.1. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda valamennyi feladatellátási helyén az egész napos iskolai nevelést és oktatást a 2011. évi CXCV. törvény 27.§-a alapján szervezi meg.

- 1.9.2. Az iskolai nevelés – oktatás keretén belül biztosítjuk a tanulók számára a kötelező tanítási órák után a 16 óráig (17 óráig) terjedő foglalkoztatást.
- 1.9.3. A délutáni egyéb foglalkozások alóli mentesítést a szülő az iskola igazgatójától, illetve a tagintézmény-vezetőktől írásban kérheti az aktuális tanév I. és II. félévének kezdetekor.
- 1.9.4. Az osztályok napirendjében 0,5 óra étkezési időszávot biztosítunk.

2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik <u>tantárgy</u> óraszámát lett magnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett magnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
4. évfolyam	Matematika	1 óra
5. évfolyam	Természettudomány	1 óra
6. évfolyam	Természettudomány	1 óra
6. évfolyam	Hon- és népismeret	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv	0,5 óra
7. évfolyam	Matematika	0,5 óra
7. évfolyam	Dráma és színház	1 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
Mindösszesen:		15 óra

3. AZ ÓRATERVEK

ÓRAKERET

	Osztályok	1.o.	2.o.	3.o.	4.o.	5.o.	6.o.	7.o.	8.o.
1.	Tanuló heti kötelező óraszama Nkt.6.sz. melléklet BC (testneveléssel) oszlopa alapján	24	24	24	25	28	28	30	30
2.	Egyéb foglalkozás Nkt. 27.§. (4) Az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veszi igénybe. Nkt. 6.sz. melléklet CA oszlop - (BC + "választható óra")	25	25	25	26	20	20	21	21
3.	Hittan Nkt. 6.sz. melléklet CB hittan többlet órakeret egyházi intézményekben	1	1	1	1	1	1	1	1
4.	Osztályok heti időkerete Nkt. 6.sz. melléklet alapján	50	50	50	52	49	49	52	52
5.	Nemzetiségi nevelés-oktatás Nkt. 6. sz. melléklet DA nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás többlet órakeret	3	3	3	3	3	3	3	3
6.	Tehetséggondozás, felzárkóztatás Nkt. 6.sz. mellékletében az osztályok meghatározott heti időkerete fölött + 1-1 óra / osztály Nkt. 27.§. (5)	2	2	2	2	2	2	2	2
7.	Sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs Nkt. 6.sz. melléklet DF egyéb	3	3	3	3	3	3	4	4

Kötelező és kötelezően választandó tantárgyak neve és óraszámja
1 - 8. évfolyam heti óraterve

<u>Tantárgyak</u>	<u>ÉVFOLYAMOK</u>							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	3	3	3	3	2	2	1,5	2
Irodalom	5	5	3	3	2	2	2	2
Matematika	5	5	5	5	4	4	3,5	4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					3	3		
Kémia							1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező és kötelezően választandó tanítási órák összesen:	25	25	25	26	29	29	31	31

A táblázat nem tartalmazza a nemzetiségi oktatásra fordítható óraszámokat.
A nemzetiségi oktatásra fordítható órakeret felosztását a 7. sz. táblázat tartalmazza.

Kötelező és kötelezően választandó tantárgyak neve és óraszám
1 - 8. évfolyam heti óraterve féléves bontásban

Tantárgyak	OSZTÁLYOK															
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	2	2	2
Irodalom	5	5	5	5	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Matematika	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	3	4	4
Történelem									2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek															1	1
Hon- és népismeret											1	1				
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Környezetismeret					1	1	1	1								
Természettudomány									3	3	3	3				
Kémia													1	2	2	1
Fizika													2	1	1	2
Biológia													1	2	2	1
Földrajz													2	1	1	2
Élő idegen nyelv							2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház													1	1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki									1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező és kötelezően választandó tanítási órák összesen:	25	25	25	25	25	25	26	26	29	29	29	29	31	31	31	31

**Összevont osztályok kötelező és kötelezően választandó tantárgyainak neve és
óraszámja
1 - 4. évfolyam heti óraterve**

<u>Tantárgyak</u>	<u>1. évfolyam</u>		<u>2. évfolyam</u>		<u>3.</u>	<u>4.</u>
	<u>Közvetlen</u>	<u>Önálló</u>	<u>Közvetlen</u>	<u>Önálló.</u>	<u>évfolyam</u>	<u>évfolyam</u>
Magyar nyelv	1	1	1	1	2	2
Irodalom	2	2	2	2	2	2
Matematika	2	2	2	2	4	4
	Közös közvetlen					
Magyar nyelv	1					
Irodalom	1					
Matematika	1					
Hit- és erkölcstan	2				2	2
Környezetismeret					1	1
Élő idegen nyelv						2
Ének-zene	2				2	2
Vizuális kultúra	2				2	1
Technika és tervezés	1				1	1
Digitális kultúra					1	1
Testnevelés	5				5	5
Kötelező és kötelezően választandó tanítási órák összesen:	25		25		25	26

Szabadon választható tanítási óra

Szabadon választható tantárgy megnevezése	OSZTÁLYOK							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Idegen nyelv	1	1	1	1	1	1	1	1
Közlekedési ismeretek				1	1	1	1	1
Szabadon választható tanítási órák összesen:	1	1	1	2	2	2	2	2

Egyéb foglalkozás megnevezése és óraszám, valamint osztálybontás óraszám
Nemzeti köznevelési törvény 6. sz. melléklet CA oszlop - (BC + „választható óra”)

<u>Óraszám</u>	<u>Évfolyamok</u>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
<u>Óraszám</u>		25	25	25	26	20	20	21	21

Az egyéb foglalkozásokra tervezhető órakeret az évfolyamok között átcsoportosítható. Az órakeretet az alábbi nevelési-oktatási feladatok elvégzésére lehet fordítani:

- csoportbontás,
- napközi tanulószoba,
- szakköri foglalkozás (tanulói igények alapján),
- sportköri foglalkozás (foci, atlétika, kézilabda, tenisz, tanulói igények alapján),
- középiskolai előkészítő,
- korrepetálás,
- tehetséggondozás,
- felzárkóztató foglalkozás BTMN-es tanulók számára,
- énekkar,
- házi bajnokságok, versenyek,
- Komplex Alapprogram foglalkozásai (Ráhangolódás, Alprogramok, Te órád!).

5. sz. táblázat

Tehetséggondozás, felzárkóztatás
Nemzeti köznevelési törvény 27.§. (5)

Tehetséggondozás, felzárkóztatás neve	OSZTÁLYOK							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Tehetséggondozó foglalkozás	1	1	1	1	1	1	1	1
Felzárkóztató foglalkozás	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen:	2	2	2	2	2	2	2	2

6. sz. táblázat

SNI igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs,
rehabilitációs tanórai foglalkozásai

Nemzeti köznevelési törvény 6. sz. melléklet

	OSZTÁLYOK								Megjegyzés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
óraszám	3	3	3	3	3	3	4	4	A szakértői véleménnyel rendelkező tanulók számától, osztályától függ.

7. sz. táblázat

Nemzetiség iskolai oktatásnak megvalósulása a Pélyi Petőfi Sándor Tagiskolában
és a Pélyi Petőfi Sándor Tagiskola Tarnaszentmiklósi Telephelyén

Óraszám	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Roma/cigány népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Roma/cigány kulturális tevékenység	2	2	2	2	2	2	2	2

Legalább 8 szülő írásbeli kérelmére szervezhető. Legkésőbb május utolsó munkanapjáig kell jelentkezni, illetve a következő nevelési évtől történő megszüntetést kérelmezni.

II. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, a technika és tervezés, a digitális kultúra, valamint a dráma és színház.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A tankönyveken kívüli taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. A kiválasztás alapelvei
 - Milyen mértékben fedi le a könyv tartalma az adott tantárgy helyi kerettantervét, tantervét?
 - Milyen a tartalmi kidolgozottság? (igényesség)
 - Mennyire életkorbarát? (tartalom, illusztráció, feladatok megfogalmazása)
 - Teremt-e lehetőséget az önálló tanuláshoz, differenciáláshoz, a rögzítéshez, gyakorláshoz?
 - Milyen az ismeretszerzés és az alkalmazás aránya?
 - Mennyire motiváló erejű a könyv tartalma?
 - Milyen képesség és készségfejlesztési feladatok megoldásához ad segítséget?
 - Mennyire igényes a kivitelezés? (esztétikum, betűméret, szövegrendeztetés, a tanuló eligazodásának segítése)
 - A kötés és a borító minősége, a könyv terjedelme, súlya és ára.
 - Digitális tananyag. Olyan tankönyvek kerüljenek megrendelésre, melyek kellő mennyiségű és minőségű digitális tartalommal rendelkeznek.
6. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

7. Az iskola arra törekszik, hogy támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Minden tanévben gondoskodni kell arról, hogy az esetleg év közben érkező tanulók számára megfelelő felszerelés, tartós tankönyv álljon rendelkezésre.
8. A Nemzeti köznevelési törvény 43§ (5) bekezdése alapján „Az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésükre.“
Ezért a tankönyvek - az 1. és 2. évfolyamos tanulók kivételével - az iskolai könyvtár állományába kerülnek.

III. A NEMZETI ALAPTANTERV BEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését.

Az 1 – 2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;

- A tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését kiemelten kezeljük.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

3 – 4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése.

- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

Az 5 – 6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

A 7 – 8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésére, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

IV. A HITTAN FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

A **hittan tanterv** a Római Katolikus Hitoktatás Kerettanterve (összeállította az Országos Hitoktatási Bizottság Eger 1996) és a Katolikus Kerettanterv (összeállította a kerettantervi hittanecsoporthoz 1996) alapján készült, kiegészítve a helyi sajátosságoknak megfelelően, heti két hittanórával 37 tanítási hétre.

A hittan kerettanterv úgy kíván teljes mértékben megfelelni a NAT kompetenciafejlesztési követelményeinek, hogy eközben nem veszíti el a keresztény nevelés évszázados értékeit, hanem megtalálva a megfelelő kapcsolódási pontokat és arányokat, összhangba hozza a jelen kihívásait a katolikus nevelés hagyományos rendszerével. Meggyőződésünk, hogy ezzel jelentős mértékben segítjük a NAT-ban megfogalmazott célok elérését is.

A hittan tanterv részletes kidolgozása, évfolyamokra történő lebontása, a követelmények meghatározása a mellékletben található.

A tanterv tartalmazza a NAT 2013 által megfogalmazott hit és erkölcsstan követelményeit is.

A hitoktatás célja:

Az ifjúság bevezetése a keresztény életbe, hogy az Egyház öntudatos tagja legyen. Ismerje meg a keresztény értékeket, azokat a gyakorlati életben hasznosítsa.

A katolikus nevelő a tanulók személyiségfejlesztése folyamán, a neveléssel a diákot el kívánja vezetni a teljes személyiség kiteljesedésére, ami a közösségben megélt hit által valósulhat meg. A katolikus iskola olyan intézmény, amely a személyiség javáért tevékenykedik, s ezért az emberi személyek iskolája. Az emberi személyiség anyagi és lelki igényével központi helyet foglal el Jézus tanításában: ezért annak kibontakoztatása a katolikus iskola legfőbb célja. Az önmagával és a világgal egyensúlyban élő ember ezáltal lesz képes a jelen kihívásaira is megfelelő választ adni.

1. A hitoktatás rendszeresen visszatérő feladatai

- A tanulók életkorának megfelelő motiváltságú készítés a napi imára, illetve Szentírás olvasásra, a vasárnapi szentmisén való részvételre, a gyakori szentáldozásra, rendszeres szentgyónásra, a mindennapi szeretetre, önfegyelemre, önnevelésre, a becsületes munkára és kötelességteljesítésre.
- A tanulóktól meg kell követelni a mindennapi életben az alapvető becsületes emberi magatartást, amit a keresztény magatartás is feltételez.
- A hittanórák keretein belül alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel, a mindennapi keresztény életükkel kapcsolatos kérdéseiket feltehessék, azokra megfelelő választ kapjanak, még akkor is, ha azok nem kapcsolódnak közvetlenül a tárgyalt tananyaghoz.
- A tanmenet összeállításánál figyelembe kell venni, hogy az egyházi év jelentősebb ünnepeit a korosztálynak megfelelően dolgozzuk fel.
- A leggyakoribb népdalokat - az egyházi évnek megfelelően - tanítjuk. Ezek az ének a tananyag részét képezik.

- A tanterv megadott témaköreire megállapított óraszámokat a szaktanár belátása szerint osztja fel az altémák között. Ugyancsak a szaktanár döntése, hogy az al- és nagy témákban rendelkezésre álló óraszámot milyen arányban használja fel a hagyományos ismeretközlésre a vegyesen alkalmazott anyagközlésre és értékelésre, az önállóan végeztetett tanulói munkára vagy az ismétlésre, rendszerezésre.

2.A lelki nevelés

Az ima: A hívő ember életeleme az imádság.

A hitoktatás egyik legfontosabb feladata az imádságra nevelés. Az imádságos lelkület kialakítása a hit elmélyítésének alapja, ezáltal épül és fejlődik Istennel való kapcsolatuk. Nem elég csupán tanítani, hanem hitet kell ébreszteni és nevelni a tanítás által. A megfelelő légkör kialakításával kezdjük. Odafigyelünk Istenre, Jézus tanítására és válaszolunk szavainkkal és életünkkel. Így az ima nem monológ lesz, hanem igazi párbeszéd. Ez az imádságos lelkület a liturgikus nevelés alapja.

Az elmélkedésre tanítás fokozatosan, az imádkozó lelkület kialakításával együtt történik. Elolvasunk egy-egy evangéliumi részletet, történetet vagy tanítást. Csendben ráfigyelünk az Úr Jézusra. Elképzelem a jelenetet... ott vagyok... - Jézusra tekintek: milyen Ő, mit mond, mit tesz.... - Magamba tekintek: mit jelent ez nekem, milyen vagyok, miért vagyok ilyen, mit kell tennem, hogy hozzá hasonló legyek... Elképzelem a helyzetet, mit kellene tennem, mit tenne Jézus... Megbeszélem vele örömet - bánatomat, terveimet - gondjaimat... Megfontolom tennivalóimat - jó elhatározásaimat... Segítségét kérem... Így tanítjuk meg a gyerekeket saját szavaikkal imádkozni.

Lelki vezetés: Az élet igazolja, minden gyermeknek, serdülőnek, ifjúnak szüksége van a lelki vezetőre. Csak így lehet megelőzni fiataljaink életének kisiklását. Ehhez szükséges a személyes segítség, odafigyelés tanítványaink lelki egészségére. A fiatalok bátran fordulhassanak problémáikkal nevelőikhez, akiktől segítséget remélhetnek. Lelki vezető lehet lelkileg érett pedagógus is, nemcsak pap. Formája lehet "ad hoc" jellegű, de lehet előre megbeszélte alkalom.

Célja, segíteni a keresőt, elvezetni a bajban lévő Jézushoz. A fiatal tanuljon meg Isten jelenlétében élni, tanuljon meg Jézus tanítása szerint dönteni a mindennapi élet kérdéseiben. A keresztény iskolába olyan tanulók is vannak, akiknek lelkük mélyén ott él a hivatás csírája. Rájuk is figyelniük kell, hogy ezen érdeklődésüket, elhatározásukat kívülről is segítsük, hivatástudatukat erősítsük.

3. A Liturgikus nevelés

A szentmise keresztény életünk csúcsa és forrása (II.V.Zs. Lit.Konst.). Hogy valóban így legyen, erre lelkileg is rá kell nevelnünk a gyermekeket.

- A lelki nevelés mellett ki kell építenünk a helyes gyakorlatokat is: kereszttvetés, imádságos kéztartás, térdhajtás az Oltáriszentség előtt...
- Tanuljon meg bekapcsolódni a szentmisébe, hogy ne legyen az számára terhes kötelesség. Szívesen működjön közre: felolvasás, ének, ministrálás... Ezért fontos feladata a hitoktatónak, hittanárnak, hogy rendszeresen gyakoroltassák a templomi énekeket.

- Minden hitoktatás egyben liturgikus nevelés is, nemcsak abban az évfolyamban, amelynek a tárgya a liturgia. A liturgikus évet minden hitoktatónak figyelembe kell venni, még akkor is, ha a tankönyv - témájának és felépítésének logikája miatt - nem tudja a liturgikus évet figyelembe venni. A tanár feladata, hogy az év tervezése során, a tanmenet készítésénél figyelembe vegye a liturgikus évet, és építse be óráiba a megfelelő anyagot.

4. Az önnevelés megalapozása

- Nem az a jó keresztény, aki ismeri Jézus tanítását, hanem aki Jézus tanítása szerint él, aki erre törekszik. Nem elég tudni, mi a jó, mi a rossz, hanem a jót meg is kell tenni, a rosszat pedig el kell kerülni, Jézus tanítását életre kell váltani. Ennek útja az egyre tudatosabb önnevelés.
- A büntudat alapja saját gyarlóságunk felismerése. A gyermek lássa meg szülei, nevelői fájdalmas arcát, és ismerje fel tette és a nemtetszés közötti kapcsolatot. Próbáljon meg a környezete arcáról, kifejezéseiről, gesztusairól stb. következtetni saját cselekedeteinek hatására. Meg kell értenie, hogy tette sérti, akit megbántott, és ezt csak őszinte bánattal és bocsánatkéréssel teheti jóvá. A rossz cselekedet az egész közösséget is sérti, megbontja egységét, harmóniáját, esetleg nem kívánt indulatot vált ki.
- A rosszat jóvá kell tenni nemcsak szándékkal, hanem vagy szóval, vagy cselekedettel, vagy valami más módon. Mindez vonatkozik az egész keresztény életre. A bűnnel nemcsak embertársainkat, hanem bennük Istent bántjuk meg. (Tízparancsolat) Jézus Krisztus mindezekért a bűneinkért szenvedte el a kereszthalált, hogy jóvátegye azokat, nekünk pedig engesztelésünkkel kell megmutatni, hogy a jóvátételben mi is részt akarunk venni. A jóvátétellel tartozunk nemcsak Isten iránt, hanem a közösség iránt is. Ezért van szükség a kiengesztelődés külső jeleire is. A szentgyónás előtt a gyerekeket készítsük arra, hogy kérjenek bocsánatot azoktól, akiket megbántottak. Ez ne csak elhangzó szó legyen, hanem párosuljon jócselekedettel, apró ajándékkal, vagy más figyelmességgel is. Mindezt elősegíti, ha közös bűnbánati liturgiát tartunk.

5. A tanulók munkájának segítése és értékelése

Szükségszerű követelmény, hogy a hitoktatók az új tanterv alapján megfelelő jegyzetet és vázlatot készítsenek maguknak. A gyermekek kezébe csak olyan hittankönyvet adjanak segédanyagként, amelyet valóban rendszeresen használnak. Ám ebben az esetben is legyen a gyermekeknek hittanfűzetük, amelyben vezetik az egymás utáni órák sorát, megjegyezve, hogy melyik anyagrészhez hol találhatnak segítséget. Így az is szükségessé válik, hogy a tanárok rövid, csak a leglényegesebbre szorítkozó anyagot fénymásolva adják a gyermekek kezébe, illetve, hogy egy-egy órára készítsenek olyan munkalapot, amelyet a gyermekek magukkal vihetnek és egy kis dossziéba összegyűjthetnek.

A nevelő-oktató munkának igen fontos feladata tanítványaink munkájának folyamatos, rendszeres ellenőrzése és értékelése. Ez többféle módon is történhet: rendszeres szóbeli feleltetéssel, kikérdezéssel, időnkénti felmérő dolgozatok íratásával, máskor tesztlapok

kitöltésével, stb. A tanár és a gyermek szempontjából egyformán nélkülözhetetlen, mert ez segíti a reális önismeretet, a helyes önellenőrzés és önértékelés kialakulását.

Az értékelés alapelvei:

- Folyamatosan megfigyeljük, hogyan vesznek részt a tanulók a tanítás-tanulási folyamatban, milyen a figyelmük, az érdeklődésük és az aktivitásuk. Ellenőrizzük, hogy megértették-e az anyagot, hogyan vesznek részt a közösségi munkában, hogyan készítik el a házi feladatukat.
- A feladatok szóbeli ellenőrzése beszélgetéssel - összefüggő feleletek - vagy írásbeli beszámolókkal történhet. Az ellenőrzésnek ezen megoldásait folyamatosan alkalmazzuk.
- Az osztályozás során a kerettantervi követelmények elsajátításának fokát vesszük figyelembe.
- Az értékelés az iskola gyakorlatának megfelelően történik.

V. A NEMZETISÉG ISKOLAI OKTATÁSÁNAK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

Célja:

A magatartási, viselkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók részére követelmények teljesítése – különös hangsúllyal a multikulturális nevelés feladataira, a másság megismertetésére és elfogadtatására, megértésére, a cigány identitás és a tanulás / tudás megszerzésének pozitív összekapcsolása.

Feladata:

Olyan differenciált képességfejlesztő oktatási program megvalósítása, amely elősegíti a tanulási hátrányok csökkentését, az egyéni képességekhez igazított tudás biztosítását, felkészíti a tanulók érdeklődésének megfelelő pályaválasztásra, és továbbtanulásra, célzottan segíti a cigányság történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismerését, hozzájárul a másság megértéséhez, ezen keresztül erősíti az önismeretet, a közösségi együttélést, összefogást. Különösen fontos szerepet kell, hogy kapjanak a tanulást segítő tanórán kívüli tevékenységek, kiscsoportos programok játékos felkészülések, kirándulások.

Általános speciális feladatok:

- Minden évfolyamon, minden tanulócsoportban a beszéd-, kifejező- és logikai készség fejlesztése – szituációs, mozgásos játékok, különböző valós probléma- és feladatmegoldó helyzetek rendszeres alkalmazásával.
- A tanulók személyiség- és képességfejlődésének folyamatos kontrollja – pozitív tulajdonságok erősítése, kedvezőtlen személyiség-jegyek korrekciója.
- A különböző műveltségterületek komplex, többoldalú megközelítése, a tudás iránti igény kialakítása, fejlesztése.
- Az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat.
- Az integrációnak, illetve annak magasabb szintjének, az inklúciónak megvalósítása annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok a cigány származású tanulók esetében is megvalósulhassanak

A nemzetiség iskolai oktatást a magyar nyelvű roma/cigány kisebbségi oktatás formájában szervezzük meg.

Ez az oktatási forma:

- biztosítja a roma/cigány tanulók számára a romák, a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a romák/cigányok történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és táncművészetéről, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását,

- a roma nyelv oktatását nem szervezzük meg,
- tartalmazza a roma/cigány népismeret műveltségi terület oktatását, a nemzetiségi önismeret fejlesztését és a folyamatosan szervezett roma/cigány kulturális tevékenységet,
- a legalább heti egy tanórára kiterjedő kötelező roma/cigány népismeret oktatása mellett heti legalább két tanórának megfelelő időkeretében roma/cigány kulturális tevékenységet is biztosít. E tevékenységek lehetnek kézműves foglalkozások, népzenei, néptánc foglalkozások, roma témájú filmek, színházi előadások, a romák történelmével, hagyományaival, képző- és iparművészetével kapcsolatos kiállítások megtekintése, író-olvasó találkozók roma alkotókkal, találkozók roma közéleti személyiségekkel, részvétel roma művészeti-kulturális programokon vagy felkészülés ilyen programokra.

A foglalkozások megszervezésére biztosított időkeret az Nkt. 6.sz. melléklet DA oszlopában biztosított többlet időkeret, valamint az egyéb foglalkozások megtartásához biztosított órakeret biztosítja.

A cigány népismeret fejlesztési területei:

- szociális kapcsolatok,
- természeti és társadalmi környezet,
- múlt és jelen,
- kulturális élet,
- cigány nyelvek.

A kulturális területen kiemelt szerepet szánunk:

- az ének, a tánc, a kézműves tevékenységek fejlesztésére,
- nyári táborok, szakkörök szervezésére,
- roma kulturális bemutatók szervezésére.

Elvárások:

- kapcsolódjanak be a cigány tanulók számára szervezett versenyekbe,
- képviseljék az iskolák a cigányságot a falu kulturális életében.

VI. INFORMÁLIS ÉS NEM-FORMÁLIS TANULÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK

Intézményünk a **EFOP-3.3.5-17-2017-00003** azonosítószámú, „*Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása az Egri Főegyházmegye oktatási intézményeiben*” című projekt keretében informális és nem-formális tematikus táborok megvalósítása során kipróbált módszertan beépítésére törekszik a tanítási órákba, illetve a tanórán kívüli tevékenységekbe, lehetőség szerint az intézmény minden évfolyamának bevonásával.

Intézményünk elsősorban a projekt megvalósítása során kipróbált közösségi programokat preferálja.

Az informális és nem-formális programban az oktatás mellett hangsúlyos szerepet kap a nevelés területe, és előtérbe kerül a kulcskompetenciák fejlesztésének egyensúlyba hozása a műveltségterületi tartalmakkal.

Az új tartalmi szabályozók a tanulók személyiségének és tudásának komplex fejlesztését helyezik a középpontba, amelynek legeredményesebb eszközét az olyan nevelési-oktatási programok jelentik, amelyek az iskolai életet egészében kezelik, azaz nem kizárólag a tanórákra koncentrálnak, hanem a nevelés-oktatás részének tekintik a tanórán kívül az iskolában eltöltött időt is.

Középpontban a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll.

A foglalkozások keretében lehetőség nyílik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését.

Témamodulok	Tematikus programok témamoduljai évfolyamonként							Tantárgyi illeszkedés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Nomád, kaland							X	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar irodalom Technika, életvitel és gyakorlat Biológia-egészségtan Testnevelés és sport Természetismeret
Közlekedés, KRESZ, Sport és egészségre nevelés	X	X	X	X	X	X	X	Technika, életvitel és gyakorlat Testnevelés és sport Biológia-egészségtan
Idegennyelv			X	X	X	X	X	Idegen nyelv
Környezetvédelem, természetismeret, tudatos fogyasztói magatartás Nemzeti alaptanterv (110/2012. Kormányrendelet) fenntarthatóság, környezettudatosság	X	X	X	X	X	X	X	Környezetismeret Természetismeret Technika, életvitel és gyakorlat Biológia-egészségtan Földrajz Fizika Kémia Technika, életvitel és gyakorlat
Nemzeti és kulturális identitás, hagyományörzés, anyanyelvápolás Nemzeti alaptanterv (110/2012. Kormány-rendelet) hazafiságra nevelés	X	X	X	X	X	X	X	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc Technika, életvitel és gyakorlat
Művészeti nevelés	X	X	X	X	X	X	X	Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc
Digitális világ, tudatos médiahasználat, digitális alkotás Nemzeti alaptanterv (110/2012. Kormányrendelet) médiatudatosságra nevelés.					X	X	X	Informatika Technika, életvitel és gyakorlat Hit- és erkölcsstan Fizika Matematika Természettudományi gyakorlatok Technika, életvitel és gyakorlat Vizuális kultúra Mozgóképkultúra és médiaismeret
Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás Nemzeti alaptanterv (110/2012. Kormányrendelet) erkölcsi nevelés, önismeret, családi	X	X	X	X	X	X	X	Technika, életvitel és gyakorlat Magyar irodalom Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Hit- és erkölcsstan Etika

életre nevelés testi és lelki egészségre nevelés,								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

VII. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

1. Az iskolánk a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.
2. Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló **legfeljebb heti két órát** az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
 - iskolai sportkörben való sportolással (szülő írásbeli kérelme szükséges),
 - sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással. Az igazolást félévente kell kiállítani
 - művészeti iskola által szervezett néptánc oktatásban való részvétellel,
 - a KAP Testmozgás alapú alprogramjában való részvétellel.
3. Iskolai sportköröket a tanulók igényei és a pedagógusok szakképzettsége alapján az alábbi területeken szervezünk:
 - atlétika,
 - kézilabda,
 - labdarúgás,
 - tenisz

VIII. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A tanulók tantárgyválasztásával, annak módosításával kapcsolatos eljárási kérdések.

1. A tanuló (szülő) a szabadon választható tanórai tantárgyak közül választhat, előző tanév május 30-ig. A választható tantárgyak, a tanuló (szülő) jogai hirdetmény formájában kerülnek kihirdetésre.

Iskolánk a szabadon választható tanítási órákon:

1 – 3. évfolyam: angol vagy német	(egy idegen nyelvet választhat)
4. évfolyamon angol vagy német	(egy idegen nyelvet választhat)
közlekedési ismeretek	
5 – 8. évfolyam: angol vagy német	(egy idegen nyelvet választhat)
közlekedési ismeretek	

tantárgyak tanulását biztosítja az erre jelentkező tanulók számára.

- 1.1. A nevelőtestület döntése értelmében: az 1 – 3. osztályokban évfolyamonként legfeljebb heti 1 órát, a 4 – 8. osztályokban évfolyamonként legfeljebb heti 2 órát lehet a tanulónak (szülőnek) választania.
- 1.2. A csoportok minimum 10 fővel indíthatók. Az azonos szakaszba lépő tanulók csoportokba sorolhatók, (kezdők, haladók...) különböző életkoruk ellenére is.
- 1.3. A tantárgyválasztást a szülő írásbeli igényével jelzi (előre kiadott formanyomtatványon), de a szaktanár vagy osztályfőnök javaslatot tehet a módosításra – a képességeket, készségeket szem előtt tartva. Továbbá a szülőnek írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a nem kötelező tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.
- 1.4 Egyéb esetekben a Köznevelési Törvény szerint.

2. Egyéb foglalkozások (Nemzeti Köznevelési Törvény 6.sz. mellélet CA oszlop) szabályai

2.1. Nkt. 27.§. (4) bekezdése alapján az osztályok engedélyezett heti időkeretéből egyéb foglalkozásként: 1 – 8. osztályig napközis vagy tanulószobai foglalkozást szervez iskolánk.

2.2. Minden egyéb a 3. sz. táblázatban felkínált foglalkozásra a felvétel történhet:

- tanulói jelentkezéssel (szülői támogatással),
- pedagógusi ajánlással.

3. A pedagógus választás szabályai

- Iskolánk a Nkt. szabályozását követi.
- **A választható tantárgyak** esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás és szakképzettség ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

4. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

- Iskolánkban, csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, ill. egyéb közismereti tantárgyat is, ha az osztály létszáma vagy összetétele ezt megköveteli. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére, a tanulók tudásának megalapozására, a kulcskompetenciák (írás-készség, olvasás-készség, elemi számolási készség, elemi gondolkodási képesség, szövegértés) fejlesztésére.

IX. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Minden tanulónknak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a SNI és a hátrányos helyzetű tanulóknak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózására; a kiemelkedő képességű tanulóknak tehetségük kibontakoztatására. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében feladatunk a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, SNI, BTMN tanulók együttnevelése, a szegregációmentes oktatás biztosítása, az iskolai integrációs oktatás megvalósítása.

Célunk, hogy az intézményben az integrált oktatási formák alkalmazásával lehetőséget biztosítsunk a felzárkózásra, tehetség kibontakozására a hátrányos helyzetből induló tanulók számára is.

Az alapfokú oktatás kezdetétől elsődleges szempontot kell, hogy élvezzen a szociális hátrányok enyhítése, kompenzálása, mely során a legfontosabb szempontok:

- Heterogén összetételű osztályok, csoportok kialakítása.
- Egyénre szabott differenciált fejlesztés. A tanuláshoz való pozitív attitűd kialakítása, a tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon.
- Gyermekközpontú, családorientált nevelés kialakítása.
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése.
- Szegregációmentesség, diszkriminációmentesség.
- Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.
- Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás optimális feltételek biztosítása, a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása
- A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.
- Az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevételel megvalósított komplex vizsgálatok és egyéni fejlesztési programok kidolgozásának támogatása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása.
- Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkövetésének megvalósítása érdekében intézményi együttműködések (pl. mentorálás, ÚTRAVALÓ MACIKA – Út a középiskolába, Arany János Tehetséggondozó Program) támogatása és biztosítása.
- Az óvoda-iskola átmenet megsegítése.
- Személyiségfejlesztés, kulturálódás elősegítése szabadidős programok, iskolai, egyházi rendezvények biztosításával.
- Felzárkóztatás, tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök szervezése.

X. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK A FOGYATÉKOSSÁGHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAMJA

7. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
 - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
 - az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
 - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
 - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
 - az SNI-s tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása, szöveges értékelés azon tantárgyak esetén ahol a tanuló mentesített az értékelés és minősítés alól,
 - képességfejlesztő játékok, eszközök,
 - számítógépek fejlesztő programokkal.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK A FOGYATÉKOSSÁGHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAMJA

2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ 25. bekezdése alapján sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Az intézmény feladatellátási helyein az Alapító Okiratban rögzített SNI tanulók ellátását vállalja.

A sajátos nevelési igényű gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk iskolánkban.

Fejlesztő munkánk a játékosságon, a tapasztalatszerzésen, életkori sajátosságokon, pozitív érzelmeket keltő tevékenységeken alapul.

Tanórán belül törekszünk az egyéni képességekhez igazodó munkaformák, egyéni fejlesztés, ösztönző értékelés, csoportos fejlesztés, tanári differenciálás, kooperatív munkaformák alkalmazására. Tanórán kívül működnek napközis foglalkozások, kiscsoportos rehabilitáció, fejlesztő foglalkozások, felzárkóztatások.

Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai:

Iskolánk fontos feladatának tartja a beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrációját. Fontos annak felismerése, és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian “különbözőek vagyunk”, s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat is jelenthet a közösségek és a társadalom számára. Jézusban mindannyian Isten gyermekei vagyunk.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a “másság” értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet ez a folyamat. Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására. Fejlesztő, nevelő munkánkat a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei határozzák meg.

1. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

A törvényi szabályozás dokumentumaiban szereplő beszéd fogyatékoság sajátos nevelési igény (a továbbiakban: SNI) kategória elnevezés az érintett populációba tartozó gyermekek körének csak egy részét nevezi meg explicit módon. A jelenlegi elnevezés a beszédzavart hangsúlyozza, miközben a szintén e kategóriába tartozó nyelvi zavarok a társadalmi részvétel szempontjából általában nagyobb hátrányt jelentenek. A magyar és nemzetközi szakirodalmi konszenzus alapján: *Beszéd fogyatékosok csoportjába tartozik minden olyan tanuló, aki a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutat. Ez a zavar különböző klinikai képekben jelenik meg, és életkor szerint is eltérő jeleket mutathat. A verbális kommunikáció súlyos zavara, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus alakulása, jelentős eltérése miatt az ilyen tanuló a társadalmi beilleszkedés szempontjából akadályozott.*

A fenti ernyődefiníció jogi és szakmai szempontból is kiegyenlített, a részvétel elvét érvényesíti. Jól mutatja az iskoláskorban a beszéd- és nyelvi zavarokra épülő verbális tanulási zavarokkal való természetes összefüggést, annak ellenére, hogy a jelenlegi törvényi szabályozás szerint a verbális tanulási zavarok nem a beszéd fogyatékos, hanem az egyéb pszichés fejlődési zavar gyűjtő kategóriájába tartoznak. Jelen irányelv a továbbiakban is a törvényi elnevezés megtartása mellett, de markánsan különböző tünetegyüttesekként mutatja be a beszéd- és nyelvi zavarokat, melléjük rendelve a különböző specifikus ellátási szükségleteket.

A beszéd- és nyelvi zavarok diagnosztikus kategóriái az iskolába lépéskor és az iskoláskorban jellemzően az alábbiak:

Beszédzavarok

- Hangképzési zavarok
- Rezonanciazavarok (hipernazalitás, hiponazalitás)
- Beszédfolyamatossági zavarok (dadogás, hadarás)
- Artikulációs zavarok (beszédhanghibák)
- Beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia)

A beszéd atipikus fejlődésével küzdő gyermekek a feltűnő zavarjelenség miatt többnyire korán diagnosztizálásra kerülnek. Iskoláskorra általában letisztul, hogy átmeneti fejlődési nehézségről vagy súlyos fejlődési zavarról van szó. Az átmeneti nehézségeket a logopédiai alapellátás szakszolgálati keretben kezeli. A súlyos beszédzavart mutató óvodások/tanulók kapnak lehetőséget SNI-ellátásra. Ez biztosítható különnevelést vagy inkluzív nevelést megvalósító intézményben is. Ezen tanulók tanulásban való részvételét vagy iskolai teljesítményét jelentősen befolyásolhatja beszédfejlődési vagy szerzett beszédbeli akadályozottságuk. Ezek között elsősorban a szóbeli kommunikációt jelentősen akadályozó *rezonanciazavarok, a beszédfolyamatossági zavarok és a beszédmozgászavarok* emelhetők ki. A beszédkiejtés és a beszédmozgászavarok egyes típusainál a nyelvi kifejezés zavara is fennáll. A *hangképzés (hangadás) zavarai* szintén ritkán kapnak SNI besorolást, csak akkor, ha a hangszalagok hibás működése folytán a szóbeli beszéd kivitelezése súlyosan akadályozott. A beszédfejlődési zavar jellegétől függően társulhat hozzá specifikus tanulási zavar is (pl. rezonanciazavarok,

beszédmozgászavarok), mely a következő alfejezet részletező leírásában minden esetben külön jelzésre kerül.

Auditív feldolgozási zavarok

Az érintett tanulók a hallható jelek feldolgozásában mutatnak súlyos zavarokat, ez jellemzően a beszédfeldolgozásban, így a beszédértésben is komoly gondot okoz. Felderítésükre nem minden esetben kerül sor iskoláskorig, mivel az auditív információfeldolgozás zavara nem feltétlenül társul a kifejező beszéd zavarával, így a környezet számára kevésbé feltűnő az atipikus fejlődés. Jelentős számban csak a már kialakult tanulási zavar következtében, sokszor csak 2-3. osztályban kerülnek felismerésre az érintett tanulók beszédfeldolgozási zavarai.

Nyelvi zavarok

A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók mindannyian küzdenek a *nyelvi kifejezőkészség* különböző nyelvi szinteken megjelenő zavarával (expresszív nyelvi zavarok). Ez a beszéd- és nyelvi kifejezészavar érintheti a nyelv hangrendszerét, a beszédhangejtést, az aktívan használt szókincset, annak jelentését, a nyelvtani összefüggések kifejezését, a mondatalkotást, valamint a nyelvhasználatot (pragmatika). A nyelvi kifejezés zavara mellé társulhat a *nyelvi feldolgozás*, *nyelvi megértés* különböző nyelvi szinteken és különböző súlyosságban megmutatkozó zavara (receptív nyelvi zavarok) is.

A *nyelvi feldolgozás*, *nyelvi megértés zavarai* a különböző nyelvi szinteket külön-külön és együtt is érinthetik, így pl. a nyelv hangzórendszerét (fonológia), a szókincset (lexika), a nyelvtani szerkezeteket (morfológia, szintaktika), a nyelvi jelentést (szemantika) és a nyelv mindennapi helyzetekben való alkalmazását – pl. képes beszéd – (pragmatika). Leggyakrabban a szókincs és a grammatika feldolgozási zavarával találkozunk. A fonológiai zavara pedig jelentős szerepet játszik az írott nyelvi zavarok egy formájának, a fejlődési diszlexiának a kialakulásában. A nyelvi feldolgozás, megértés zavarai minden esetben gyengébb nyelvi kifejezési lehetőséget is jelentenek, így általában expresszív zavarral is társulnak (ez nem mindig jelenik meg külön a diagnózisokban). A feldolgozási és kifejezési zavar társult jelenléte minden esetben súlyosbítja a tüneti képet. A nyelvfejlődési zavar fent említett különböző formáit a következő diagnosztikus kategóriarendszer foglalja össze:

- Expresszív nyelvi zavarok:
 - expresszív fonológiai zavar,
 - expresszív morfológiai zavar,
 - expresszív szintaktikai zavar,
 - expresszív szemantikai zavar,
 - expresszív pragmatikai zavar.
- Receptív nyelvi zavarok:
 - receptív fonológiai zavar,
 - receptív morfológiai zavar,
 - receptív szintaktikai zavar,
 - receptív szemantikai zavar,
 - receptív pragmatikai zavar.

Beszéd fogyatékos SNI-besorolást csak azok a gyermekek/tanulók kaphatnak, akik elsődleges nyelvi zavarral küzdenek, vagyis expresszív és/vagy receptív nyelvfejlődési

elmaradásuk hátterében sem intellektuális képességzavar, sem hallásfogyatékoság, sem autizmus spektrumzavar, sem mozgáskorlátozottság nem áll.

a. A beszéd fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

A törvényben a beszéd fogyatékos SNI tanulók csoportján belül leírt zavarok mindegyike – még gondos fejlesztés ellenére is – végigkíséri a tanulók egész iskolai pályafutását, és természetükből adódóan más-más területen, de markáns teljesítményhátrányt jelentenek. A továbbiakban a beszéd- és nyelvi zavarok jellemzőit – jóllehet mindkettőt a beszéd fogyatékos SNI kategóriába soroljuk – külön-külön tárgyaljuk, hogy ráirányítsuk a figyelmet a két csoport tüneti képének alapvető különbségeire és az ezek nyomán jelentkező eltérő ellátási szükségletekre. A beszédfejlődési zavarral küzdő tanulók a társult zavaroktól eltekintve szinte minden esetben jobb teljesítményt nyújtanak az írott nyelvhez kötődő feladatokban (pl. olvasás, szövegértés-szövegalkotás). Az írásbeli szövegalkotás és szövegértés kompetencia esetükben akár teljesen tipikus fejlődést is mutathat. Ugyanakkor a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók a nyelvi megértés és/vagy kifejezés zavara miatt a szóbeli és az írásbeli nyelvi teljesítmények terén egyaránt akadályokkal küzdenek. A beszédzavarok esetében ritkán társul az alapproblémához specifikus tanulási zavar. A nyelvi zavarok másodlagos következménye iskoláskorban szinte minden esetben különböző súlyosságú specifikus tanulási zavar, más néven verbális tanulási zavar. A nyelvfejlődési zavar következtében kialakuló tanulási zavarok elsősorban az olvasás-írás tanulása során jelentkeznek, ezen belül a dekódolás (olvasástechnika) és a szövegértés is jelentősen eltérő fejlődést mutathat. Tágabb értelemben azonban a teljes szövegértés-szövegalkotás kompetenciát érintik. Vagyis minden verbális tanulási folyamatban jelentős teljesítményeltéréshez vezetnek (lásd egyéb pszichés fejlődési zavarok leírása), amit nem magyaráz a tanuló intelligenciája, egyéb, nem verbális kognitív képességei vagy szociokulturális helyzete. Így a tanulónak a tankönyvek leckéinek feldolgozásában éppen úgy akadálymentesítésre lesz szüksége, mint a kötelező olvasmányok vagy a szöveges példák esetében. A következményes viselkedési zavarokkal az írásbeli, illetve a szóbeli kommunikáció nehezítettségével arányosan mind a két csoportban találkozhatunk. Ezek megelőzése a nevelő-oktató munka és a habilitációs-rehabilitációs fejlesztő beavatkozások fontos feladata. A beszéd- és nyelvi zavarokhoz társuló fejlődési zavarok közül a figyelem- és aktivitászavarok, a szenzoros integrációs zavarok (leírását lásd Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei című fejezetben), a hallássérülés (lásd A hallási fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei) esetei fordulnak elő leggyakrabban.

Beszédzavarok

A súlyos beszédfejlődési vagy szerzett zavarokról összefoglalóan elmondható, hogy a tanuló a hangzó beszéddel való kommunikációra motivált, azonban beszédének gyenge

érthetősége miatt a szóbeli kommunikáció sikertelen, vagy csak részben tudja betölteni funkcióját. Ez az iskolai életben nehezíti:

- az önálló szóbeli megnyilvánulásokat a tanórán és a tanórán kívüli tevékenységekben;
- a szóbeli kommunikációs helyzetek létrehozását és fenntartását;
- a megfelelő társas kapcsolatok alakítását.

Az egyes beszédfejlődési vagy szerzett zavarok speciális jellemzői:

A hangképzési (fonációs) zavarok a zöngékezés zavarait jelentik. A hangjak (hangszalagok) működése zavart, túlságosan összepréselődnek, vagy nem érnek egymáshoz hangadáskor. Ettől függően a hangképzés túl feszes lesz vagy erőtlenné válik. A hang állandóan fátyolos, rekedt, a hangtartás és a levegőbeosztás nehéz, a hang terhelhetősége kicsi. A jelenséget másodlagos tünetek is kísérik. Feltűnő a nyakizomzat vagy az arcizmok hangadás közbeni túlfeszültsége, kidagadása, valamint a kapkodó levegővétel. Az erős izgalmi helyzet vagy a félelem, szorongás fokozza a tüneteket. Az ilyen tanuló általában fizikai és lelki értelemben egyaránt állandó feszültségben él. A problémának lehet funkcionális és organikus oka is, azonban a sokáig fennálló funkcionális zavar a hangjak (hangszalagok) organikus elváltozását (pl. hangszalagsomó) okozhatja. A probléma rendszeres szakorvosi (főként foniátriai) és logopédiai ellátást igényel.

A rezonanciazavarok az orális és nazális rezonancia (a szájüregben és az orrüregben képződő hangzók) beszédbeli arányának kóros megváltozását jelentik. Ez lehet a szájhangzók orrhangzós színezetűvé válása (hipernazalitás) vagy az orrhangzók szájhangzóssá válása (hiponazalitás). A hipernazalitás leggyakoribb oka az ajak- és/vagy szájpadhasadék. Ez a súlyos organikus elváltozás már újszülöttkorban nyilvánvaló, a légzésben, a táplálkozásban, a hangadásban és a beszédben egyaránt súlyos nehézségeket okoz. Az egyébként szájrezonanciával képzett magán- és mássalhangzók erős orrhangzós színezetet kapnak, a zárhangzók – pl. k, g – elvesztik zárkarakterüket, ami önmagában is jelentősen csökkentheti a beszéd érthetőségét. Az elváltozás súlyosságától és kiterjedésétől függően egyes beszédhangzók képzéséhez nincsenek meg a megfelelő anatómiai feltételek, így ezek hiányozhatnak a beszédből, ami tovább rontja az érthetőséget. E mellett a hangadás is préselt, erőltetett lehet, ami pedig társult hangképzési zavart is okozhat. A gyermekek csecsemőkoruktól több ülésben számos helyreállító műtéten esnek át. A műtéti szakasz a kemény szájpád zárásával és a plasztikai helyreállító műtétekkel zárul, melyek még iskoláskorban is tartanak. Így előfordul, hogy a beszéd érthetősége az alsó tagozaton még gondos logopédiai kezelés ellenére sem kielégítő.

A beszédfolyamatossági (fluencia) zavarok közül legtöbbször a dadogás válik olyan súlyossá, hogy a tanuló külön többletsegítséget igényel. A dadogó gyermek a beszédfolyamat minden fázisában különbségeket mutat az átlagos beszélőtől (a légzés, a hangadás, a beszédtempó, az artikuláció és a mimika működésében is). A dadogó

beszédszerveiben megjelenő görcs a dadogás közvetlen oka (függetlenül attól, hogy organikus vagy funkcionális okból jelenik meg). A beszéd folyamatosságának zavara két típusú lehet. A tónusos típusba tartoznak azok a gyerekek, akik a szó első hangjának kiejtésével küszködnek, a klónusosba pedig azok, akik általában az első hangot vagy szótagot ismételve. A két forma tünetváltással és egyszerre is jelen lehet. Utóbbi általában a zavar súlyosbodását jelzi. Gyakran jellemző a túl kemény és elnyújtott hangindítás, ami a hangszalagok (hangajkak) tartós túlfeszítése miatt rekedtséget vagy hangképzési zavarokat is okoz. A legtöbb megakadás a zárhangzóknál fordul elő, de lehet, hogy egyes magánhangzók válnak kerülendő hangokká. A beszédfélelem fokozódásával vagy társuló beszédzavarok miatt jellemző lehet a monoton beszéd, a bizonytalan vagy elmosódott artikuláció, ami tovább rontja a beszéd érthetőségét, nehezzé teszi a kommunikációs helyzetben a partner figyelmének fenntartását.

A beszédmozgászavarok a fejlődési diszpraxia speciális esetei. A beszéd motoros tervezésének, szervezésének, kivitelezésének olyan zavarai, melyek a beszéd- és más, a kommunikációban szerepet játszó mozgások (pl. mimika) akaratlagos kivitelezését akadályozzák, míg az automatikus mozdulatok (pl. ásítás) megtartottak. Az ilyen típusú beszédmozgászavarok esetén nincs praktikusán diagnosztizálható neurológiai eltérés, valamint az izomtónus-szabályozás vagy a központi idegrendszer sérülése (pl. Cerebrál parézis) sem mutatható ki a háttérben.

Az egyes diszpraxiafajták külön-külön és együttesen is előfordulhatnak. Kiterjedésük szerint érinthetik a végtagok mozgáskoordinációját vagy önállóan a beszédszervi régió mozgásait (orofaciális diszpraxia, részletezve lásd később), de érintett lehet külön vagy ezek mellett a nyelvi kivitelezés is (verbális diszpraxia, részletezve lásd később). A beszéd fogyatékoság SNI-kategóriájába csak a két utóbbi forma, az orofaciális és a verbális diszpraxia tartozik. A végtagokat érintő diszpraxia – korábban motoros ügyetlenségként vagy ügyetlen gyermek szindrómaként is emlegették – mint nem verbális tanulási zavar az egyéb pszichés zavarok SNI-kategóriába sorolódik.

Auditív feldolgozási zavarok

Az auditív feldolgozási zavarokkal küzdő tanulók a hallható információk felismerésének, megkülönböztetésének és megértésének zavarát mutatják. Az auditív észlelés különböző zavarai mellett a hangzó beszéd észlelésében, feldolgozásában, ezért megértésében is zavart mutatnak. Nehézségeik nem perifériás eredetű hallássérülésből vagy intellektuális sérülésből fakadnak.

Nyelvi zavarok

Jelentős azon gyermekek száma, akiknek nyelvfejlődési zavarát nem magyarázzák neurológiai, szenzoros, intellektuális vagy társas-érzelmi problémák. Ők is a beszéd fogyatékos SNI-besorolást kapják. Ebben az esetben a nyelvelsajátítás folyamata már a koragyermekkorban jelentős időbeli és strukturális eltérést mutat. Nyelvfejlődési zavar esetén a nyelvi kifejezés atipikus volta mindig, míg a nyelvi észlelés, értés zavara csak az esetek egy részében jellemző.

b. A beszédfigyatékos (beszéd- és nyelvi fejlődési vagy szerzett zavarral küzdő) tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

Intézményi, szervezeti formák

A beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló képességfejlődését, személyiségének harmonikus alakulását a megfelelő személyi, tárgyi és módszertani feltételekkel rendelkező befogadó, (inkluzív) szemléletű iskola szolgálja legjobban. Az intézmény kijelölésekor minden esetben szükséges annak mérlegelése, hogy az iskola tárgyi, személyi és közösségi feltételei és a gyermek biológiai és képzettségi kora, képességei, személyiségjegyei, fejlesztési szükségletei, valamint a szülők együttműködési, adaptációs képességei, nevelési céljai milyen mértékben illeszkednek egymáshoz.

A beszédfigyatékos tanulók neveléséhez-oktatásához szakmai támogatás igényelhető:

- az egységes gyógypedagógiai, konduktív-pedagógiai módszertani intézménytől (EGYMI),
- pedagógiai szakszolgáltatást nyújtó intézményektől,
- pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményektől,
- utazó gyógypedagógusi, konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézményektől,
- sorstársközösségeket, szülői közösségeket építő, szakmai támogatást nyújtó mentori hálózatot fenntartó civilszervezetektől.

Befogadó attitűd, együttműködési feltételek

- Az érintett tanulók specifikus nevelésének-oktatásának alapja egyéni szükségleteik felismerése, megértése, ezek tanulási-tanítási folyamatokban való figyelembevétele.
- Az iskolaközösség (szülők, pedagógusok, kortársak) érzékenyítése előfeltétele a beszédfigyatékosok integrációjának. Főként a verbális kommunikáció sajátos helyzetét és a sikeres kommunikációs lehetőségeket fontos bemutatni.
- A gyermekek elsődleges beszéd-/nyelvi zavarainak tünetei, másodlagos tanulási/viselkedési zavarai megfelelően adaptált és kommunikációs szempontból akadálymentesített, befogadó-elfogadó légkörű nevelési, tanítási környezetben enyhülnek, nem specifikált rugalmatlan tanulási környezetben súlyosbodnak.
- Az iskolai integráció csak akkor lehet sikeres, ha a szülői ház és az iskola összehangolja a beszédfigyatékos gyermek számára legmegfelelőbb nevelési-tanítási környezet kialakítását.
- Az intézménybe lépéskor szükséges a szülők és a pedagógusok (főként az osztálytanító vagy osztályfőnök, illetve a logopédus-gyógypedagógus) közös szándéknyilatkozata és megvalósítási terve a rendszeres együttműködésre. Javasolt erről pedagógiai megállapodást is kötni, melyben a tanuló fejlődése érdekében vázolt közös célok és ennek elérésében mindkét fél feladatai egyértelműen rögzítésre kerülnek. A megállapodás alapját az egyéni fejlesztési terv képezi. Annak megvalósulására érdemes legalább évente visszatekinteni.

A logopédus és a többségi pedagógusok szerepe

- A tanulók beszéd- és nyelvi sajátosságait, az ezekből következő fejlesztési, kompenzációs szükségleteiket logopédia szakon/logopédia szakirányon végzett

gyógypedagógus ismeri leginkább, ezért a rehabilitációs-rehabilitációs munkában kulcsfontosságú szerepe van.

- A logopédus által biztosítható beszéd-/nyelvi fejlesztő ellátás mindenképpen szükséges, akkor is, ha a tanuló az iskolai pályafutása alatt már csak tanulási zavar diagnózist kap, mely a jelenlegi törvényi szabályozás szerint az egyéb pszichés fejlődési zavar SNI-kategóriába sorolódik. A tanulási zavar kezelésében ennek ellenére továbbra is az oki háttér, tehát a nyelv- vagy beszédfejlődési zavar a mérvadó.
- A kezelési folyamatba a rehabilitációs, rehabilitációs órák mellett a következményes tanulás- és viselkedészavarok megelőzése és kezelése érdekében más szakos gyógypedagógus, pszichológus vagy mentálhigiénés szakember bevonása is szükségessé válhat. Ez azonban nem váltja ki, csak kiegészíti a szakszerű logopédiai ellátást.

Nevelési-oktatási folyamat

- A befogadó iskola biztosítja a feltételeket ahhoz, hogy a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló aktívan vehessen részt az osztály- és az iskolaközösség életében, megmutathassa tehetségét, erősségeit.
- A közösség elismeri az SNI tanuló tanulásra és részvételre irányuló erőfeszítéseit, és önmagához képest mérlegelve pozitív, előremutató és motiváló értékelést ad.
- Az iskola kezdő szakaszában a kultúrtechnikák elsajátítása előtt széles alapú készség-képességfejlesztéssel azok kognitív nyelvi előfeltételeinek megerősítését biztosítjuk.
- A nyelvfejlődési zavarok és a verbális diszpraxia esetében az írott nyelv szokásosnál lassabb ütemű, kis lépésekben történő, időben is elnyújtott kialakítására van szükség, annak érdekében, hogy az írott nyelvi szimbólumok elsajátításához vezető kettős elvonatkoztatási utat (elvonatkoztatni a beszélő személyétől és a beszéd vokális elemeitől) a beszéd-/nyelvfejlődés zavarával küzdő gyermek is képes legyen követni.
- Az életkornak megfelelően szükséges a gyermek önmagáról való tudásának, önismeretének folyamatos fejlesztése. Az erősségek és gyengeségek tudatos felismerésével alakítsuk ki a számára legmegfelelőbb megküzdési stratégiákat, a későbbi önálló tanuláshoz vezető úton.
- Változatos, az egyes tantárgyak nyelvi sajátosságaihoz igazodó tanulási, tananyag-feldolgozási stratégiák kialakítására, folyamatos fejlesztésére van szükség.
- A tananyag-feldolgozásban és a számonkérésben részesítsük előnyben a nem nyelvi megoldási módokat. Pl. a különböző művészeti ágak segítségével mozgásos, dramatikus, rajzos vagy más képi feldolgozást, digitális alkalmazásokat használhatunk, ahol a beszéd-/nyelvi zavart mutató tanuló is a többiekhez hasonló, netán kiemelkedő képességeket mutat.

Kommunikációs-nyelvi akadálymentesítés

- A mindennapi kommunikációs helyzetekben és a tanórai munkában az oldott, biztonságos légkör, a gondolatok kifejtésére biztosított többletidő segíti a beszédfélelem csökkenését és jelentősen növeli a teljesítményt, a beszéd- és nyelvi zavarok esetében egyaránt.

- Az osztályban, tanulócsoportban kialakított jó szokások, világos együttélési, együttműködési keretek segítik a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló eligazodását a mindennapi kommunikációs helyzetekben.
- A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók esetében a gondolatok kifejtése, a szükséges feladatok elvégzése szóban vagy írásban tipikus fejlődésű társaikhoz képest akár ötszörös-tizenötszörös többletidőt is igénybe vehet (az egyéni képességektől és a pszichomotoros tempótól függően). Az órai munka és a házi feladatok szempontjából is szükséges a többletidő ehhez igazodó ütemezése.
- A nyelvfejlődési zavar esetén a legtöbb tananyagot lehetőleg digitális formában bocsássuk a tanuló rendelkezésére, mivel az írott nyelvben való gyenge dekódolási képesség miatt szóbeli feldolgozással vagy a kettő kombinációjával jobban hozzáfér annak tartalmához. Ezzel párhuzamosan a tanulót ösztönözni kell a szabad forrásból is hozzáférhető felolvasó programok használatára. (A használatot a rehabilitációs órakereten belül a gyógypedagógus alakítsa ki és gyakoroltassa, mielőtt a tanuló a tanórán alkalmazza.)

2. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

a. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kifejezés helyett a tanulási, figyelem- és magatartás-szabályozási zavar megnevezés használandó, mint SNI főcsoport-elnevezés.

A (specifikus) tanulási zavar egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara.

Az olvasási zavar (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.

A helyesírási zavar (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.

Az íráskivitelezés (írásképzavar) (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következésképpen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó ADHD kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul

figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar), mely figyelemhiánnyal és/vagy túlmozgással (hiperaktivitás) és impulzivitással jellemezhető. A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

A magatartásszabályozási zavar is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt impulzuskontroll-zavart (személyre és/vagy tárgyra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és diszruptív (irritált, vitatkozó, bomlasztó), diszszociális (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) viselkedészavarokat értünk.

b. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik. Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus segítségével történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatjuk az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermekek osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tananyag adaptálása;
- tanulás módszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.
- a nevelésünk négy alapelvének: igaz, szent, szép, jó érvényesítése.

c. A nevelés-oktatás kiemelt feladatai

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel;
- b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;
- e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- f) szövegértési stratégiák kialakítása;
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolatterképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépirással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- b) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- c) modalitás-specifikus integráció fejlesztése,
- d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes

legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- b) a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- c) a mozgáskoordináció fejlesztése;
- d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készség szintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógias stratégiahasználat kialakítása;
- c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- b) beszédpercepció fejlesztése;
- c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- d) a sorozataalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;

- d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- e) fokozott egyéni bánásmód;
- f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- i) feladat kivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- d) a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- f) koncentráció fejlesztése;
- g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- b) érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- c) kommunikáció fejlesztése,
- d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- e) megküzdési képesség fejlesztése,
- f) figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

d. A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során az iskola szoros együttműködésre törekszik a gyermek diagnózisát felállító Megyei Szakértői Bizottsággal, a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hevesi Tagintézményével és a szülőkkel. Az iskola gyógypedagógusa a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési terv alapján végzi munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását, fejlődését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési, ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

Az iskola minden tanulónknak biztosítja a rehabilitációs időkeretet a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően, és az egyéni szükségleteket figyelembe véve kiscsoportos formában.

Ez alapján egyéni fejlesztési terv készül a tanév elején. A foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzése folyamatosan történik, az „Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció iskolai fejlesztő foglalkoztatás egyéni fejlődési lapon”.

Az iskola minden tanév végén (június 30-ig) jelzi az illetékes tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság felé azoknak a tanulónak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz.

3. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja, feladatai

Alapító okiratunknak megfelelően vállaljuk enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatását is. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése, oktatása gyógypedagógus bevonásával történik.

A nevelésükhöz biztosított feltételek:

- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása,

- egyénre szabott haladási tempó és követelményrendszer kialakítása a szakértői véleménynek megfelelően,
- hosszabb időkeret biztosítása egy-egy tanév tananyagának elsajátítására.

a. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal állapítható meg a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

b. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési-oktatási szempontú jellemzői

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon vagy (korábban) oligofrénpedagógia szakon végzett gyógypedagógus vesz részt a nevelési-oktatási és/vagy fejlesztési folyamatban, valamint szükségszerűen más szakirányon végzett gyógypedagógus és/vagy egyéb szakember (pszichológus, orvos, szociálpedagógus stb.);
- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően;
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat;
- elengedhetetlen az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása, az elért eredmények összehasonlítása a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információk gyűjtése, ezek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása;
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szint biztosítása, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet;
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé;
- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel;
- a gondolkodás rigiditása miatt a kérdések egyszerűsítése, a feladatelemek kis lépésekre bontása vagy analógiák alkalmazása hozzájárul a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez;

- fontos a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése (pl. feladatok választhatósága, több megoldási lehetőség keresése, az önálló tanuláshoz szükséges technikák elemeinek fokozatos elsajátítása, a metakognitív folyamatok állandó megerősítése, az egyéni tanulási utak feltárása);
- fontos a tanulásra rendelkezésre álló idő változatos strukturálása, az időtartamok rugalmas változtatása, a legkedvezőbb csoportméret kiválasztása;
- az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolatterkép stb.) alkalmazásának tanítása, majd felhasználásának lehetősége a tanuló számára a pedagógiai folyamat minden szakaszában;
- megfelelő tanulási környezet kialakítása (térrelrendezés, berendezés, változtathatóság stb.).

A tanuló fejlődését támogató feltételek:

- megfelelő osztálylétszám;
- az aktív tanulás biztosítása;
- a szükségleteknek megfelelő tanulásszervezési mód kiválasztása;
- a személyre szabott tanulás lehetősége;
- differenciálás alkalmazása;
- együttnevelés során a kéttanáros modell alkalmazása és/vagy a pedagógus-gyógypedagógus szoros együttműködése, rendszeres konzultációja;
- fejlesztő értékelés (tanulást támogató értékelés) alkalmazása.

Összességében véve a cél az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kompetenciafejlesztése a következő területeken: kommunikációs képességek, kognitív képességek, orientációs képességek, kreatív képességek, motoros képességek és szociális képességek.

4. A hallási fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja, feladatai

A hallási fogyatékos tanulók gyógypedagógiai rehabilitációja gyógypedagógus, logopédus, utazó szurdopedagógus bevonásával történik. Az iskolai fejlesztés kiemelt feladata a beszédhallás fejlesztése, beszéd észlelés és megértés, szókincs fejlesztése, beszéd érthetőségének fejlesztése. Differenciált foglalkoztatás, csoportos és páros munka során is segítse a gyermekkel foglalkozó szakember az oktató munkát. Fontos a szemkontaktust felvétele, az érhető lassú tempójú, helyesen artikulált beszéd alkalmazása.

a. A hallási fogyatékos (továbbiakban: hallássérült) tanuló

Hallássérülésnek nevezzük a hallószerv valamely részének veleszületett vagy szerzett sérülését, illetve fejlődési rendellenességét, amelynek az éptől eltérő hallásteljesítmény lesz a következménye.

A hallássérülés gyűjtőfogalom. Hallássérült személyek a nagyothallók, a siketek és a cochleáris implantátumot (továbbiakban: CI) viselők. A cochleáris implantátum a belső fülbe ültetett hallásjavító eszköz. A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszéderítés, szövegértő olvasás, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség

fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje nem feltétlenül korrelál életkorával, hallásállapotával.

b. A hallássérült tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

c. A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével. Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában. A gyógypedagógus partner a megoldásokban. Az iskola akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
- a csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul;
- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.

- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.). Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurpodagógus/utazótanár vállalja, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
- hospitál a gyermek osztályában;
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját;
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére valamint a szülők és az iskola együttműködésére. Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás). Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékosság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

5. A mozgásszervi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja, feladatai

A mozgásszervi fogyatékos tanulók fejlesztése során a mozgáskorlátozott tanuló nevelésének, oktatásának, mozgásfejlesztésének alapelve, hogy a sérülésből adódó hátránykompenzáció legyen hangsúlyozott. A gyermekek mozgáskorlátozottként is teljes értékű tanulóként élhessék minden napjukat. Az iskola teljes akadálymentesítése, az épületben található személyzeti felvonó mindezt nagymértékben segítik.

a. A mozgásszervi fogyatékos tanuló

Mozgáskorlátozottság esetén a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása a szervezet funkcionális képességeit, az egyén aktivitását maradandóan akadályozza; az egyén részére hátrányos helyzetet, korlátozott életvitelt okozhat. Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges. A mozgáskorlátozott tanulók osztályozására még nem jött létre egységes és teljes rendszer.

A pedagógiai és gyógypedagógiai szempontú csoportosításnál a fentiekén túl figyelembe kell vennünk az életkort, az életkornak megfelelő tevékenykedés-cselekvőképesség csökkenésének mértékét, a meglévő motoros és kognitív képességek szintjét, továbbá a kommunikációt. Ennek megfelelően a gyógypedagógiai teendők irányultsága alapján öt, viszonylag homogén kategória különíthető el, melyek további alkategóriákra oszthatók:

- Vétagredukciós fejlődési rendellenességek vagy szerzett végtaghiányok: e kategóriába sorolható minden veleszületett vagy szerzett, teljes végtagra vagy végtagrészeire vonatkozó hiány vagy többlet.
- Petyhüdt bénulást okozó kórformák: mely kategória tovább bontható *a) progrediáló (állapot rosszabbodásával járó) kórképek csoportjára*; különböző (izom, gerincvelő) eredetű izombetegségek, pl. dystrophia musculorum progressiva (DMP) vagy a spinalis izomatrophia (SMA); illetve *b) a nem progrediáló kórképek csoportjára*, pl. a különböző etiológiájú gerincvelő sérülések (veleszületett vagy szerzett) vagy a perifériás idegbénulások, járványos gyermekbénulás utáni állapot stb.
- Korai agykárosodás következtében kialakult mozgás-rendellenességek: (cerebrális parézis, rövidítve: CP) különböző megnyilvánulási formái;
 - a) *spasztikus* (fokozott izomtónussal járó) tünetcsoport, mely lehet hemiplégia (féloldali érintettség), diplégia (a két alsó végtag spasztikus bénulása a felső végtagok érintettségével) és tetraplégia (mind a négy végtag, a teljes test érintettségével);

- b) *diszkinetikus (akaratlan túlmozgással járó) tünetcsoport*, mely lehet atetózis (a törzs és a végtagok koordinációs zavara) vagy disztónia (folyamatosan változó izomtónus);
 - c) *kisagyi tünetcsoport*, az ataxia (koordinációs és egyensúlyzavar);
 - d) *kevert formák*.
- Ortopédiai és egyéb kórformák: pl. arthrogryposis multiplex congenita (veleszületett ízületi merevség, mely az izmok gyengeségével jár), vagy osteogenesis imperfecta (a csontok rendellenes törékenységevel járó betegség), vagy deformitások, különböző gerincbetegségek, dongaláb, egyéb mozgáskorlátozottsággal járó rendszerbetegségek stb.
 - Súlyos-halmazott sérülés: jelen felosztásban a vezető tünet a mozgáskorlátozottság, mely mellé egyéb/más fogyatékoság (látás-, hallássérülés, beszéd fogyatékoság vagy intellektuális képességzavar stb.) társulhat.

b. A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez igazodik mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása annak érdekében, hogy csökkentsük a tevékenység akadályozottságát, segítsük a funkcióképesség kialakulását, és ezáltal elősegítsük a szűkebb és tágabb környezetben való aktív részvételt.

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus ellátása a különböző szakemberek együttműködésének, teammunkájának eredményeképpen valósulhat meg. Az inklúziót megvalósító iskolában tanító befogadó pedagógusok, a szomatopedagógus és más gyógypedagógusok (konduktív nevelés esetében a konduktív pedagógia kompetenciája szerinti konduktor), az ortopéd szakorvos, a gyermekneurológus, a gyermekgyógyász és egyéb szakemberek, illetve a család (a szülők és a tanuló) együttműködése, a közös célok kitűzése és a folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamata komplex, magában foglalja a nevelést, oktatást, mozgásfejlesztést, a kommunikáció fejlesztését, az eszközös megsegítést, az egészségügyi szükségletek ellátását és a gondozási feladatokat, valamint a személyiségfejlesztés együttes, egymást erősítő és kiegészítő alkalmazásait.

A tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalomnak a mozgáskorlátozott tanuló sajátosságaihoz való illesztését. Ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés-oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. A mozgáskorlátozott tanulók számára is biztosítani kell az aktív tanulás lehetőségét. A személyes tanulási tér és az adaptált tanulási környezet kialakítása az

esélyegyenlőség szempontjából létfontosságú. Lényeges, hogy az ismeretszerzés fő forrása a tapasztalás, a megismerési folyamat az egész személyiséget mozgósítja. Az aktív tanulás problémacentrikus, motiváló és kutatásalapú. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a mozgáskorlátozott tanuló önállóan is képes legyen felismerni az összefüggéseket és a kölcsönhatásokat, melynek során fejlődik problémamegoldó gondolkodása, és alkalmazásképes tudást szerezhet.

A mozgáskorlátozott tanuló részt vesz a kooperatív tanulásban, projektmunkában, aktív tagja a témahétnek. A humanista értékrend prioritásának elve alapján fontos a tanulók megtanítása önmaguk és társaik elfogadására, megismerésére, megértésére.

Az önállóságra nevelés elvét mindig szem előtt tartva, az iskolában – a mozgáskorlátozott tanulók életkorának és mozgásállapotának megfelelően – biztosítani kell pszichés, egészségügyi és fizikai szempontból a biztonságot és állandóságot, olyan szeretetteljes és motiváló légkör kialakításával, amely magában foglalja:

- a fizikai környezetet, amely egyrészt akadálymentes, másrészt valamennyi tanuló számára biztosítja az egészséges, balesetmentes környezeti feltételeket;
- a személyre szabott segédeszközöket és segítő technológiákat; az oktatáshoz szükséges speciális eszközöket (pl. megfelelő méretű dönthető asztallap, állítható magasságú biztonságos szék, írást-olvasást, kommunikációt támogató eszközök, adaptált matematikai eszközök stb.) és az önálló életvitelhez, mindennapos tevékenységekhez szükséges segítő technológiákat és azok használatát;
- a befogadó, elfogadó, kölcsönös alkalmazkodást kívánó, a tágabb környezetre is hatással bíró személyi környezetet (inkluzív oktatásnál a tanulótársak, azok szülei, az iskola dolgozói részére a befogadást segítő ismeretek átadása);
- szükség szerint és indokolt esetben – amennyiben a mozgásos akadályozottság a tevékeny és eredményes részvételt súlyosan akadályozza – a személyi segítő jelenlétét.

c. A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának céljai, kiemelt feladatai

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tanulási és oktatási célok az irányadók, de számukra a nevelési-oktatási folyamat kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott tanulók felkészültté váljanak az életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre. Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségügyi és rehabilitációs teendőket, lehetőségeket, sajátos helyzetükből adódó jogukat, hogy mindezek elősegítsék társadalmi beilleszkedésüket. Fontos, hogy a megfelelő életminőség megalapozása érdekében fejlődjön ki a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jóllét és annak kialakítására irányuló igényesség.

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tanulási és nevelési célokat, valamint azok megvalósítását a tanulók életkori sajátosságai és a mozgáskárosodásból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolják.

6. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja, feladatai

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztése során elsődleges célunk a szülők bevonása a hatékony fejlesztőmunka érdekében. A szülő, a gyermek közvetlen környezete, az osztály tanulói értsék meg és tolerálják a sérült tanuló állapotát, az ő olykor különös, a többségi normától eltérő viselkedési formáit. Legfontosabb az autizmussal élő gyermek esetében, hogy közvetlen környezet megértse, hogy viselkedése mögött nem szándékosság rejlik. Célunk, olyan nevelési módszer alkalmazása, mely a számára a szóbeli közlés mellett az utasítások, szabályok, magyarázatok láthatóvá tételével, vizuálissá formálásával, írásos formában történő lejegyzésével segíti a tanuló iskolai mindennapjait.

a. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Általános jellemzők

Az autizmus-spektrumzavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig - vagy tovább - kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni. Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó képességek (deficit) okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünetmentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

6.2. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, az aktív tanulás támogatása

- a) Az autizmusspecifikus nevelés-oktatás alapja a tanuló egyéni szükségleteinek megértése, figyelembe vétele.

- b) Az autizmus spektrumán komprehenzív, fejlődési-viselkedéses-oktatási és kognitív-viselkedéses megközelítést alkalmazó módszertanok egyénre szabott alkalmazása szükséges. A minden fejlődési területre kiterjedő komprehenzív megközelítés ötvözi a fejlődési és viselkedéses megközelítést. A fejlődési megközelítés a gyermek által már elért, vagy kialakulóban lévő, elérhető fejlődési szint egyéni felmérését követően a következő fejlődési szintet célozza, míg a viselkedéses megközelítés a korszerű tanuláselméleten alapszik. A viselkedéses megközelítés alapja a viselkedés funkcionális analízise, mely a viselkedést pontosan leírja, részletesen elemzi, és feltárja annak okait, mozgatórugóit. E mellett a viselkedéses megközelítés viselkedéses tanítási technikák, eljárások alkalmazását is jelenti. Néhány példa a viselkedéses tanítási technikákra: láncolás, formázás, a viselkedések megerősítése, modellezés. A kognitív-viselkedéses megközelítésen alapuló módszerek adaptív gondolkodási és viselkedési stratégiákat tanítanak.
- c) A szokatlan viselkedések, tünetek enyhülhetnek vagy felerősödhetnek, a tanulási teljesítmények javulhatnak vagy romolhatnak attól függően, hogy az oktatási környezet egyénre szabott adaptálása milyen minőségben valósul meg.
- d) A tanuló sérülésspecifikus támogatása a habilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórai és tanórán kívüli helyzetben megvalósul, mivel a szociális interakciók, a kommunikáció értését és használatát kívánó helyzetek átszövik az iskolai életet.
- e) Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót fogadó köznevelési intézmény valamennyi közösségét (munkatársak, szülői közösség, kortárs közösség) informálni kell az autizmussal kapcsolatos alaptényekről és a támogatás alapvető stratégiáiról.
- f) Az iskolai élet minden területére ki kell terjeszteni a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, pl. írott, képes vagy tárgyi szimbólumok).
- g) Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakembernek tájékozottnak kell lennie annak tartalmáról. Az egyéni fejlesztési terv megvalósulását az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus koordinálja a tanuló és a szülők folyamatos bevonásával.
- h) A családdal való folyamatos együttműködés a sikeresség egyik alapfeltétele. Célja a család terheinek csökkentése, a kölcsönös információnyújtás, a módszerek otthoni és intézményi alkalmazása közötti folyamatosság biztosítása, a tanultak általánosításának elősegítése.

- i) Törekedni kell arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségekben való részvételről. Ennek érdekében alapelv a tanuló teljesítményének, erőfeszítésének értékelése, a rendszeres pozitív visszajelzések biztosítása.
- j) A nem vagy alig beszélő tanulók esetében biztosítani kell az egyénre szabott augmentatív-alternatív kommunikációs rendszer használatát. Az AAK alternatív kifejezés arra utal, hogy a hangzó beszéddel nem kommunikáló és/vagy kommunikációjában súlyosan akadályozott személy számára a hagyományos kifejezési módok (beszéd, írás) helyett más megoldásokat kell keresni, ami az egyszerű reflexektől a nyelvi szintű alkalmazásig terjedhet. Az augmentatív kommunikáció az érthető beszéd hiánya következtében súlyosan károsodott kommunikációs funkció átmeneti vagy tartós pótlására szolgáló kommunikációs rendszerek csoportja. Lényege, hogy a beszéd helyett a sajátos nevelési igényű tanuló nonverbális úton fejezi ki magát, felhasználva mindazt a lehetőséget, amelyet a hangjelzések, gesztusok, manuális rendszerek és/vagy a betűket, rajzokat, jelképeket, fotókat, tárgyakat stb. tartalmazó kommunikációs eszközök, valamint hangadó gépek (kommunikátorok) biztosítanak. Minden augmentatív kommunikációs rendszer több, egyénre szabott, térben és időben eltérő használhatóságú kommunikációs eszközből áll, amelyek tartalmazzák a kommunikációs hatékonyságot növelő valamennyi üzenethordozót, segédeszközt, stratégiát és technikát. Az augmentatív kommunikáció hatékony használata megteremti a társadalmi integrációt, az önkifejezést, az intellektuális, érzelmi és szociális fejlődés lehetőségeit.
- k) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-kommunikációs nehézségek, a viselkedésszervezés és a gondolkodás sérülésének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- l) A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek (pl. pénzhasználat valódi élethelyzetben, menetrend elolvasása és értelmezése, az írás kommunikációs célú használata).
- m) A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében az információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.
- n) A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelés a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése

érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.

- o) Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása szükséges.
- p) A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos problémamegoldási módszerek tanítása.
- q) A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe illeszteni.
- r) A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illesztenünk ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése más, elfogadható viselkedések kialakításával a célok hierarchikus rendjében így alakul:
 - az ön- (esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,
 - a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
 - a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
 - az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

6.3. Speciális módszerek az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- a) A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligenciaszint és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képességprofil, valamint a tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon, a fejlődés erre alkalmas eszközzel való folyamatos követésével.
- b) A fejlesztésben, tanításban, a viselkedésproblémák megelőzésében és kezelésében alapvető a viselkedéses megközelítés és a kognitív viselkedésterápia módszereinek autizmusra adaptált alkalmazása. Iskoláskorban a többségi és a speciális oktatásban egyaránt hatékonyak a különböző viselkedéses stratégiák, mint pl. a láncolás, a modellnyújtás, a feladatanalízis módszere, a problémamegoldó stratégiák tanítása, promptolás, azaz megfelelő szintű segítő kulcsinger alkalmazása, szociális történetek, kortárs segítői programok és a videoalapú beavatkozási stratégiák.
- c) Szükség van az egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítására.
- d) A strukturált környezet alkalmazása bejósolhatóbbá, kiszámíthatóbbá, érthetőbbé és ezzel érzelmileg biztonságosabbá teszi a környező világot. A struktúra és a vizuális környezeti támpontok (pl. napirendek, vizuális időjelzők, folyamatokat megjelenítő vizuális algoritmusok) elősegítik az autizmussal élő gyermekek, tanulók autonómiáját és önállóságát, csökkentik a tanulók függőségét más

személyektől, valamint lehetővé teszik a tevékenységrepertoár bővülését, a rugalmasabb alkalmazkodást, csökkentik a változásokkal szembeni ellenállást és szorongást.

- e) A szociális sérüléssel összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott instrukciók, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.).

A tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).

7. A NAT alkalmazása

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák módosulhatnak.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* és a *vizsgaszabályzatok* adnak eligazítást.

8. Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése és kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki az adott feladat elvégzése érdekében.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló

szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A Nkt. 56. § (1) alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. Ennek megvalósulása érdekében értékelési szempontrendszer kidolgozására került sor. A tanítási év végén a tanulóknak az egyes fejlesztési területeken elért eredményeit, és nehézségeit szintén szövegesen értékeljük, és a következő tanítási év egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez szükséges javaslatokat fogalmazzunk meg.

XI. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a tantervekben előírt „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette, kivétel az első osztályos tanuló, ahol az Nkt. szabályozását követjük.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, ill. érdemjegyei alapján bírálják el. A 2 – 8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló 2 – 8. tanév végén egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztusban javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló 2 – 8. évfolyamon tanév végén három vagy több tantárgyból „szerez” elégtelen osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.

XII. ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSE, A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJA ELLENŐRZÉSÉNEK, ÉRTÉKELÉSÉNEK RENDSZERE

Az értékelés, ellenőrzés a nevelési – oktatási folyamatnak szerves része. Ez azt jelenti, hogy az értékelésben és az ellenőrzésben ugyanazoknak az elveknek kell érvényesülniük, mint a nevelés – oktatás folyamatának más területein.

Szemlélet és gyakorlat egysége

A szemléleti alapot az értékelés tekintetében az alapelvek rögzítik. Az alapelvek szerint a pedagógusoknak folyamatosan, rendszeresen össze kell vetniük a tanulók fejlődéséről nyert adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott követelményekkel. Az értékelés ilyen értelemben nem más, mint az elvárt, az elképzelt magatartás összehasonlítása a valósággal, a tényekkel.

A sokoldalú fejlesztés igénye szükségszerűvé teszi, hogy a tanulók iskolai és iskolához kapcsolódó tevékenysége is sokoldalú legyen.

Az ellenőrzés nem szorítkozhat csupán az ismeretek, készségek értékelésére. A „nevelésközpontúság” azt igényli, hogy folyamatosan értékeljük a tanulók képességeinek, magatartásának, egész személyiségének fejlődését.

Minden pedagógus arra törekedjék, hogy minél több adattal rendelkezzen a tanulókról, fejlődésükről, problémáikról. Ebből következik aztán az ellenőrzés, értékelés, módszereinek sokfélesége is.

Figyeljünk arra, hogy ne csak szorosabb értelemben vett tantárgyi szaktudást és előrehaladást, hanem a gyermek valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét és ezekben elért fejlődését értékeljük, osztályozzuk.

Fejlődésük jellemző vonásait, élettani sajátosságaikat a közösségben elfoglalt helyzetben állandóan vegyük figyelembe.

A pedagógiai tevékenység tudatossága éppen azt kívánja, hogy tudjuk: hol tartanak, hogyan fejlődnek a tanulók, mennyit tanultak, mennyit nem.

Értékelő szavaink minél tárgyyszerűbbek legyenek, arról tájékoztassák a tanulókat, hogy tennivalóik mely részét oldották meg sikeresen, hol, miben hibáztak, mi lehet a hibák oka, és mit kell tenniük a hibák kijavítása érdekében.

Keveset ér az az ellenőrzés, amelyből a tanulóknak csak egy-egy általános megjegyzés vagy érdemjegy jut.

Az ismeretek feldolgozásainak különböző szakaszaiban, valamint az órán kívüli tevékenység közben is – folyamatosan – figyeljük a tanulók magatartását, érdeklődését, figyelmét, fejlődésük jellemző jegyeit. Mindezt regisztráljuk önmagunk, esetenként a tanulók számára is, így válik az ellenőrzés, értékelés a nevelési – oktatási folyamat részévé.

1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

- Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati teljesítménye alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- 1 – 4. évfolyamon matematika, magyar nyelv, irodalom tantárgyakból tanév végi méréseket végzünk.
- 5 – 8. évfolyamon az éves munkaterv ütemezése szerint tanév végi felméréseket végezhetünk: matematika, magyar nyelv, irodalom, történelem és idegen nyelv tantárgyakból (a méréseket mindig egy adott évfolyamon, célirányosan végezzük, melyet az éves munkatervben tanév elején határozzunk meg).
- A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, matematika, környezetismeret, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
 - a tanulók tudását egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik
 - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagából és fő követelményeiből témazáró dolgozatot írnak
- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Témakörönként legalább egyszer: irodalom, idegen nyelv, földrajz, biológia, történelem.
- Ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés tantárgyból félévente valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva kell a tanulónak számot adni tudásáról.
- A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

2. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

FORMÁI	RENDJE	KORLÁTAI	A TANULÓK TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA
Témazáró dolgozat	Ún. elméleti tantárgyak	Napi 2-nél több nem íratható a tanulókkal	Abban az esetben, ha a félévi és az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér, a tanítási év közben adott témazáró dolgozatok érdemjegyeinek átlagától szaktanár az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.
Írásbeli feleletek	Tanév közben témakörönként egy-kettő	Törekedni kell az írásbeli és a szóbeli feleletek megfelelő arányára tantárgyanként és tanulónként	A pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben az írásbeli és szóbeli, valamint a gyakorlati értékelések összesítésével állapítja meg.

3. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

4. Az első évfolyam és második évfolyam első félévében a tanulók tantárgyi értékelése

A tanuló teljesítményének értékelésére 1. évfolyamon és 2. évfolyam félévig a szöveges értékelési formát alkalmazzuk.

Minősítés

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT

Követelmény:

- Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, jelentéktelen hibával tesz eleget. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, minden ismeretet képes alkalmazni. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni. Hibáit önállóan javítja.
- Teljesítménye: 100 – 91 %

JÓL TELJESÍTETT

Követelmény:

- Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló a kiválóhoz, de apróbb bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, ezeket kevés tanári segítséggel javítja.
- Teljesítmény: 90 – 76 %

MEGFELELŐEN TELJESÍTETT

Követelmény:

- Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, sok hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul.
- Teljesítménye: 75 – 41 %

FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Követelmény:

- Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz eleget vagy nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni, a továbbhaladáshoz minimális ismeretekkel rendelkezik vagy a minimumot sem tudja. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.
- Teljesítménye: 40 – 0 %

Az első és második évfolyamon félévig minden tantárgy esetében az alábbi módon értékelünk:

	Folyamatos	Félév Tanév vége
Füzet, munkafüzet	piros és fekete pontok, nyomda	A mondatbank felhasználásával
Szóbeli felelet	Szóbeli szöveges értékelés	
Írásbeli felelet	Írásbeli szöveges értékelés, %-os értékelés	
Felmérő		
Témazáró felmérés		
Művészeti tevékenység (éneke, zene, vizuális kultúra) Munkadarab (technika és tervezés) Testi fejlődés (testnevelés)	Szóbeli és írásbeli szöveges értékelés	
Gyűjtőmunka, kiselőadás, szorgalmi feladat	Szóbeli és írásbeli szöveges értékelés	
Tantervi követelmény időarányos teljesítése		A Nkt. szabályozása szerint. A szövegesen értékelő bizonyítvány pótlap a bizonyítvány elidegeníthetetlen része.

- Az első évfolyam végén a tanulók bizonyítványába (illetve a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványba) az kerül bejegyzésre, hogy a tanuló a tantervi követelményeknek hogyan felelt meg:
 - kiválóan
 - jól
 - megfelelően
 - felzárkóztatásra szorul.
- Záradékként bejegyzésre kerülhet 1 – 4. évfolyamokon:
 - /ha/ minden tantárgyból kiválóan teljesített és magatartása is példás: kitűnő tanulmányi munkájáért és példamutató magatartásáért nevelőtestületi dicséretben részesül.

- /ha/ egyes tantárgyakból kiemelkedő eredmény ért el:
tantárgyból / tantárgyakból elért kimagasló teljesítményéért dicséretben részesült.
- A tanulók értékelésének alapelvei:
 - személyre szóló,
 - fejlesztő, ösztönző,
 - folyamatos
 - kerettantervi követelményrendszerre épül,
 - legyen tárgyyszerű (erős pontok gyengeségek, javítás lehetőségei)
- A tanulók teljesítményének értékelése, fejlődésük nyomon követése változatos információk alapján történik:
 - tanuló és pedagógus napi kapcsolata,
 - napi tanulási kötelezettség ellenőrzése szóbeli feleletekkel, tesztekkel, írásbeli feladatokkal,
 - összegző kép a tanuló fejlődéséről témazáró felmérésekből, dolgozatokból, szóbeli feleletekből, munkadarabokból, képzőművészeti alkotásokból, kiselőadásból, a testi fejlődést nyomon követő teljesítménymérésekből,
 - versenyeken elért eredmények,
 - társas kapcsolatok,
 - tanulási szokások,
 - önértékelés,
 - osztályban tanító pedagógusok rendszeres megbeszélései.
- A pedagógiai folyamatban betöltött szerepe szerint az értékelés lehet:
 - diagnosztikus
 - A folyamat elején annak feltárására irányul, hogy a tanulók milyen előzetes ismeretek, képességek birtokában vannak, amelyek a következő pedagógiai cél megvalósításához szükségesek.
 - Ez az értékelési típus alkalmas arra, hogy eredményeként meghatározzuk a differenciálás mértékét, pótoljuk az előzetes ismeretek, képességek, készségek hiányát.
 - Formatív fejlesztő.
 - A tanulási folyamatban való előrehaladásról ad információt a gyermeknek, szülőnek, pedagógusnak, és lehetővé teszi a fejlődés mértékéhez szükséges egyéni korrekciókat.
 - Szummatív.

A folyamat végén a tanítás – tanulás eredményességéről, hatékonyságáról ad visszajelzést. A visszacsatolás megerősítő, esetenként szelekciós szerepű lehet.

5. A 2. évfolyam második félévében, valamint 3., 4., 5., 6., 7., és 8. évfolyamokon a tanulók teljesítményének, előmenetelének értékelése

- Mindegyik tantárgy tanulásával kapcsolatos teljesítmények értékelésére – év közben és év végén – az iskola az alábbi érdemjegyeket / osztályzatokat használja:
Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)
- Az osztályzás szerepe
Változatlanul érvényes az a tétel, hogy a tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de ne minden tevékenységét – és ne mindig – osztályozzuk.
Az osztályozás ma még nem mellőzhető motivációja – bár kétségkívül külső motivációja – a tanulásnak, a teljesítmények fokozásának, a fejlődésnek. Nem szűnt meg az osztályozás, de nevelési hatékonyságát növelni kell.

Az új, belépő tantárgyakban főként szavakkal értékeljük, és minél konkrétabban mutassunk rá az elért eredmények vagy kudarcok okaira. Ebben az időszakban ismertessük meg a tanulókkal az új tantárgyak sajátos tanulási módszereit, világosítsuk meg, hogy milyen típusú munkát és teljesítményt várunk tőlük az adott tantárgyban.

Az értékelés folyamatát kollektív megnyilvánulásként is felfoghatjuk: a tanulók egymás teljesítményét is értékelhetik szavakkal, esetleg érdemjegyekre tett javaslatokkal. A tanulók bevonása az értékelésbe egyrészt a demokratizmus megnyilvánulása, hiszen ez a dolog igazán rájuk is tartozik, hiszen róluk van szó. Másrészt az értékelés szempontjainak elsajátítása, megtanulása, alkalmazásuknak – és elviselésüknek – a megszokása a legtagabb értelemben felfogott nevelési folyamat fontos szempontja.

Fontos, hogy az osztályzat ne „kinyilatkoztatott ítélet” legyen, hanem az értékelés egyik fontos megnyilvánulása. Ennek megfelelően:

OSZTÁLYZAT

Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek döntő többségében eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, minden ismeretet képes alkalmazni. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni, képes a hibáit önállóan javítani.

Jó (4): ha tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak. Kevés tanári segítséget igényel.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond (párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között).

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre (akar, de nem megy).

Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

- A tanuló tudja, értse milyen teljesítmény, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
 - Értékeljük a sikeres és sikertelen munkáját egyaránt.
 - Új tantárgynál az első hónapban jegy ne kerüljön az osztálynaplóba (értékelés szóban).
 - Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.
 - Helytelen viselkedése, kötelesség teljesítésének elmulasztása miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható.
 - Feladatlap, ellenőrző témazáró csak abban az esetben osztályozható és vehető figyelembe, amennyiben az értékelve a gyermekek visszakapják, javítják elvégezve a megfelelő korrekciókat.
 - Központilag kiadott feladatlapokat a gyermekektől az év elején be kell szedni.
 - A különféle témazáró dolgozatokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték, egy évig meg kell őrizni.
 - Az iskolai dolgozatok, témazáró feladatlapok, szóbeli feleletek, stb. érdemjegyét a szaktanár az osztálykönyvbe, elektronikus naplóba való bejegyzéssel egyidejűleg az ellenőrző könyvbe írassa be (keltezés, téma, tanár aláírása).
 - A füzetrend a tantárgyi ismeret értékelésénél nem vehető figyelembe, kivétel magyar nyelv, irodalom valamint idegen nyelv esetében.
 - A házi feladatokat iránymutatóan minden esetben javítani kell.
 - A házi feladat az órán feladott anyag gyakorlása, ezért nem osztályozható.
 - Fontos, hogy az év végi osztályzat az évi összteljesítményt értékelje, és ne az érdemjegyek középarányosaként jelentkezzen.
 - Tükrözze az esetleges fejlődést is. Ezt segíti, ha az osztályzatban a pedagógus a tantárgy feladatrendszerének minél több elemét értékeli, a tanulók sokféle teljesítményét figyelembe veszi.
- A pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból – kötelező tanórai és „választható” tanórai tantárgy – rendszeresen érdemjegyekkel értékeli.
 - A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító pedagógus értesíti a tájékoztató füzeten keresztül, e-naplón keresztül vagy e-ellenőrzőn keresztül.
 - A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az írásbeli dolgozataik, feladatlapjaik, tesztjeik értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító pedagógusok:

Teljesítmény:

0 – 33 %
34 – 50 %
51 – 75 %
76 – 90 %
91 – 100 %

Érdemjegy:

elégtelen (1)
elégséges (2)
közepes (3)
jó (4)
jeles (5)

- 2 – 8. évfolyam év végén a pedagógus minden tantárgyat osztályzattal minősít: jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen
- 3 – 8. évfolyamon félévkor arab számmal minősít: 1, 2, 3, 4, 5
A dicséretet a szám melletti „D” betű jelzi.
- Kitűnő az a tanuló, akinek osztályzata minden tantárgyból jeles és magatartása, szorgalma példás.
Jeles az a tanuló, akinek maximum 3 db jó osztályzata van és magatartása, szorgalma példás. (Alsó tagozaton a 2 jó osztályzat a főtárgyakból és 1 jó osztályzat a készségtárgyakból lehet.)
- 2 – 8. évfolyamon, év végén az alábbi záradék kerülhet a bizonyítványba törzslapba:
 - /ha/ minden tantárgyból jeles, magatartása példás: „Kitűnő tanulmányi munkájáért és példamutató magatartásáért nevelőtestületi dicséretben részesült.”
 - /ha/ egyes tantárgyakból kiemelkedő eredményt ért el: „..... tantárgyból / tantárgyakból elért kimagasló teljesítményéért dicséretben részesült.”

6. A tanulók magatartásának értékelése, követelményei

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első – nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén: példás, jó, változó és rossz minősítéseket használjuk.
- Az osztályfőnök félév és tanítási év végén a tájékoztató füzetbe és a bizonyítványba bejegyzí.
- 1. évfolyamon és 2. évfolyam első félévékor a csatolt pótlapon a magatartást szövegesen is értékelheti az osztályfőnök.
- Évközben 1. évfolyamon és 2. évfolyam első félévében az osztályfőnök a példás, jó, változó és rossz szavakkal értékeli havonta.
- 2. évfolyam második félévétől, 3 – 8. évfolyamokon az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel (2, 3, 4, 5) értékeli.
- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, minősítések és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító pedagógusok többsége dönt.

- Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSE

A „magatartás” kifejezés az erkölcsi vonások állandóságára utal /tartás/ és nem viselkedés csupán.

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolán kívüli, de intézeti fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét értékeli.

A házirendben írtakat betartva és azt társaival betartva együttesen értékeljük. Hangsúlyozni kell, hogy az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
1. Fegyelmezettség	Nagyfokú, állandó, másokra pozitívan kiható	Megfelelő, még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó.	Erősen kifogásolható másokat erősen zavaró, negatív
2. Viselkedéskultúrája, hangneme	Kifogástalan, példa-értékű, tisztelet-tudó, udvarias, óvja és védi a környezetét	Kevés kivétivelót hagy maga után	Igyekszik javulni	Durva, romboló, közönséges, goromba, heves, hangoskodó
3. Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	Pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményező, részt vesz, de nem befolyásol	Nem árt, ingadozó, közömbös, vonakodó, komisz	Udvariatlan, nyegle	Negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő
4. Házi rend betartása, felelősségérzete	Betartja, arra ösztönöz, nagyfokú felelősségtudat	Néha hibázik, időnként feledékeny	Részben tartja be, ingadozó	Sokat vét ellene, felelőtlen, megbízhatatlan
5. Reagálása jutalmazásra, büntetésre	Tartósan, mélyen érinti	Kissé érzéketlen, rövid ideig hatékony	Elhárítja, önigazolást keres, menti magát	Agresszív, megsértődik, dacos, visszavonul, nehezen viseli el a bírálatot
6.	Nincs írásbeli figyelmeztetése...	Nincs írásbeli figyelmeztetése...	Szaktanári, osztályfőnöki figyelmeztetése van, igazolatlanul mulasztott	Több írásbeli osztályfőnöki (vagy magasabb fokozatú) rovója, intője van

7. A tanulók szorgalmának értékelése és követelménye

- A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első – nyolcadik évfolyamon félévkor és tanév végén példás, jó, változó, hanyag minősítéseket használunk. Az osztályfőnök félév és év végén a tájékoztató füzetbe és a bizonyítványba bejegyzi. 1. évfolyam és 2. évfolyam első félévekor az osztályfőnök a tanuló szorgalmát szövegesen is értékelheti.
- Év közben 1. évfolyam és 2. évfolyam első félévében az osztályfőnök példás, jó, változó és hanyag szavakkal értékeli havonta.
- A 2. évfolyam II. félévében és 3., 4., 5., 6., 7., 8. évfolyamokon az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel (2,3,4,5) értékeli.

- A tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és minősítések, valamint az osztályt tanítók többségének véleménye alapján állapítja meg.
- Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

A TANULÓ SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését, a kötelességtudatát értékeli.

A szorgalom értékelésének helyi követelményeit a nevelőtestület állapítja meg, figyelembe véve a diákönkormányzat javaslatait is.

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	Céltudatosan törek-vő, odaadó, igényes tudás megszerzése	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Hanyag, lassító
2. Munkavégzés	Kitartó, pontos, megbízható, önálló, lankadatlan	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó	Megbízhatatlan, gondatlan
3. Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felszerelése gyakran hiányos	Szinte nincs felszerelése, többnyire hiányos
4. Tanórákon kívüli információk felhasználása, többlet-munkája	Rendszere, érdeklődő	Előfordul, ösztönzésre dolgozik	Ritkán	Egyáltalán nem
5. Önértékelése	Megalapozott, kiegyensúlyozott, jogos önbizalom	Felértékelő, szélsőséges, túlzott magabiztosság	Önbizalom hiánya	Belső gyengeség
6.	Képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt	Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanul-mányi teljesítményt nyújt	Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja	Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

8.1. Az írásbeli és szóbeli házi feladat kijelölésének céljai intézményünkben:

- az egyes tantárgyak ismereteinek gyakorlása
- a gyermekek képességeinek fejlesztése
- az eredményes felkészülés megalapozása

8.2. Az írásbeli és szóbeli házi feladat kijelölésének főbb szempontjai:

- a feladatok mennyisége és minősége alkalmazkodjon a tanuló életkori sajátosságaihoz, egyéni készségeihez és képességeihez, valamint a tantárgyi követelményekhez,
- amennyiben a feltételek biztosítottak, differenciált feladatok kijelölésére is legyen lehetőség,
- betegség, egyéb alkalmi hiányzás tananyagainak pótlására türelmi időt kell biztosítani,
- az egy hetet meghaladó hiányzás esetén egy hét türelmi és felzárkózási időt..

8.3. A kijelölhető házi feladatok főbb típusai

- néhány példából álló írásbeli feladat,
- az aktuális témához kapcsolódó – nem mindenki számára kötelező – önálló feladat.

8.4. A házi feladat kijelölésének korlátai

- tanítási szünnapokon (pl.: hétvége, nemzeti ünnep, szünidő vagy tanulmányi kirándulásokat megelőzően a pedagógus a házi feladatok mennyiségénél legyen mértéktartó,
- amennyiben a napközis vagy tanulószobai foglalkozás idejét is kitöltő kötelező iskolai rendezvényen, illetve szervezett programon vesz részt a tanuló, a következő tanítási napon nem számoltatható be,
- az iskola tanulói a tanítási szünetek idejére a szokásos – egyik óráról a másikra esedékes – feladatokon túl nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli feladatot,
kivétel: kötelező olvasmány, választhatóan elvégezhető szorgalmi feladatok.

XIII. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal május hónapban. (A felmérés a „Hungarofit teszt” alapján került összeállításra. Lásd: *Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére Szerkesztette: Anrásné Dr. Teleki Judit, MKM 1997.*)
2. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.
3. A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok, illetve az elért eredményekhez tartozó pontszámok:

1. feladat: HELYBŐL TÁVOLUGRÁS (Az alsó végtag dinamikus erejének mérése)

Kiinduló helyzet: a tanuló az elugróvonal (elugródeszka) mögé áll úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás – és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartásba, előzetes lendületszerzés –, majd erőteljes páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugróvonal közötti távolságot mérjük méterben.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	1.00	1.10	1.23	1.34	1.45	1.55	1.64	1.72
2	1.03	1.13	1.26	1.37	1.48	1.58	1.67	1.75
3	1.06	1.16	1.29	1.40	1.51	1.61	1.70	1.78
4	1.09	1.19	1.30	1.43	1.54	1.64	1.73	1.81
5	1.12	1.22	1.34	1.46	1.57	1.67	1.76	1.84
6	1.15	1.25	1.37	1.49	1.60	1.70	1.79	1.87
7	1.18	1.28	1.40	1.52	1.63	1.73	1.82	1.90
8	1.21	1.31	1.44	1.55	1.66	1.76	1.85	1.93
9	1.24	1.34	1.47	1.58	1.69	1.79	1.88	1.96
10	1.27	1.37	1.50	1.61	1.72	1.82	1.91	1.99
11	1.30	1.40	1.53	1.64	1.75	1.85	1.94	2.02
12	1.33	1.43	1.56	1.67	1.78	1.88	1.97	2.05
13	1.36	1.45	1.59	1.70	1.81	1.91	2.00	2.08
14	1.39	1.48	1.62	1.73	1.84	1.94	2.03	2.11
15	1.42	1.52	1.65	1.76	1.87	1.97	2.06	2.14
16	1.45	1.56	1.68	1.79	1.90	2.00	2.09	2.17
17	1.48	1.58	1.72	1.82	1.93	2.03	2.12	2.20
18	1.51	1.62	1.76	1.85	1.97	2.07	2.16	2.24
19	1.54	1.66	1.80	1.89	2.01	2.11	2.20	2.28
20	1.57	1.70	1.84	1.94	2.05	2.15	2.24	2.32
21	1.61	1.74	1.87	1.98	2.09	2.19	2.28	2.36

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	0.97	1.08	1.17	1.24	1.31	1.38	1.43	1.47
2	1.00	1.11	1.20	1.27	1.34	1.41	1.45	1.50
3	1.03	1.14	1.23	1.30	1.37	1.44	1.48	1.53
4	1.06	1.17	1.26	1.34	1.40	1.47	1.51	1.56
5	1.09	1.20	1.29	1.38	1.43	1.50	1.54	1.59
6	1.12	1.23	1.32	1.41	1.45	1.53	1.57	1.62
7	1.15	1.26	1.35	1.44	1.48	1.56	1.60	1.65
8	1.19	1.29	1.38	1.47	1.51	1.59	1.63	1.68
9	1.22	1.32	1.41	1.50	1.54	1.62	1.66	1.71
10	1.25	1.35	1.44	1.53	1.57	1.65	1.69	1.74
11	1.29	1.38	1.48	1.56	1.60	1.68	1.72	1.77
12	1.32	1.41	1.50	1.59	1.63	1.71	1.74	1.80
13	1.35	1.44	1.53	1.62	1.66	1.74	1.77	1.84
14	1.39	1.48	1.57	1.65	1.69	1.77	1.80	1.87
15	1.41	1.50	1.60	1.68	1.72	1.80	1.83	1.90
16	1.44	1.53	1.64	1.71	1.76	1.84	1.87	1.94
17	1.47	1.57	1.67	1.74	1.80	1.87	1.91	1.98
18	1.50	1.60	1.70	1.77	1.84	1.90	1.95	2.02
19	1.54	1.64	1.74	1.80	1.88	1.94	1.99	2.05
20	1.57	1.68	1.78	1.84	1.92	1.98	2.03	2.08
21	1.61	1.72	1.81	1.88	1.96	2.02	2.07	2.11

2. feladat: HASONFEKVÉSBŐL TÖRZSEMEELÉS ÉS LEENGEDÉS FOLYAMATOSAN (A hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja laza tarkórártás helyzetében van. A vizsgálatot végző személy az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja.

Feladat: a tanuló az

1. ütemre törzsemelést végez,
2. ütemre összeérinti a könyökét az álla alatt,
3. ütemre visszanyit tarkórártásba,
4. ütemre törzsét leengedve visszafekszik a földre.

Értékelés: négy perc alatt végrehajtott törzsemelések száma.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	20	22	24	26	28	30	32	34
2	24	26	28	30	32	34	36	38
3	28	30	32	34	36	38	40	42
4	32	34	36	38	40	42	44	46
5	36	38	40	42	44	46	48	50
6	40	42	44	46	48	50	52	54
7	44	46	48	50	52	54	56	58
8	48	50	52	54	56	58	60	62
9	52	54	56	58	60	62	64	66
10	56	58	60	62	64	66	68	70
11	60	62	64	66	68	70	72	74
12	64	66	68	70	72	74	76	78
13	68	70	72	74	76	78	80	82
14	72	74	76	78	80	82	84	86

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	16	19	22	25	28	29	30	32
2	20	23	24	29	32	33	34	36
3	24	27	28	33	36	37	38	40
4	28	31	32	37	40	41	42	44
5	32	35	36	41	44	45	46	48
6	36	39	40	45	48	49	50	52
7	40	43	44	49	52	53	54	56
8	44	47	48	53	56	57	58	60
9	48	51	51	57	60	61	62	64
10	52	55	56	61	64	65	66	68
11	56	59	60	65	68	69	70	72
12	60	63	64	69	72	73	74	76
13	64	67	68	73	76	77	78	80
14	68	71	74	77	80	82	83	84

3. feladat: HANYATTFEKVÉSBŐL FELÜLÉS TÉRDÉRINTÉSEL FOLYAMATOSAN (A hasizmok erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló torna vagy egyéb puha szőnyegen a hátán fekszik, és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laza tarkóratartás előre néző könyökkel.

Feladat: a tanuló üljön fel, könyökével érintse meg azonos oldalon a combokat. Hanyattfekvés és újabban felülés következik folyamatosan.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott felülések száma négy perc alatt.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	25	28	31	34	36	38	40	42
2	30	33	36	39	41	43	45	47
3	35	38	41	44	46	48	50	52
4	40	43	46	49	51	53	55	57
5	45	48	51	54	56	58	60	62
6	50	53	56	59	61	63	65	67
7	55	58	61	64	66	68	70	72
8	60	63	66	69	71	73	75	78
9	65	68	71	74	76	78	80	82
10	70	73	76	79	81	83	85	87
11	75	78	81	84	86	88	90	92
12	80	83	86	89	91	93	95	97
13	85	88	91	94	96	98	100	102
14	90	93	96	98	100	102	104	106

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	20	23	26	29	32	34	36	38
2	25	28	31	34	36	38	40	42
3	30	33	36	39	41	43	45	47
4	35	38	41	44	46	48	50	52
5	40	43	46	49	51	53	55	57
6	45	48	51	54	56	58	60	62
7	50	53	56	59	61	63	65	67
8	55	58	61	64	66	68	70	72
9	60	63	66	69	71	73	75	77
10	65	68	71	74	76	78	80	82
11	70	73	76	79	81	83	85	87
12	75	78	81	84	86	88	90	92
13	80	83	86	89	91	93	95	97
14	85	88	91	94	96	98	100	102

4. feladat: FEKVŐTÁMASZBAN KARHAJLÍTÁS- ÉS NYÚJTÁS FOLYAMATOSAN (A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: lányok 2 perc; fiúk: 4 perc.

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámasz (tenyerek vállszélességben előre néző ujjakkal, egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításában, nyújtott térd, merőleges kar).

Feladat: a tanuló mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell tartani, a fej nem lóghat. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	5	7	9	11	13	15	17	19
2	7	9	11	13	15	17	19	21
3	9	11	13	15	17	19	21	23
4	11	13	15	17	19	21	23	25
5	13	15	17	19	21	23	25	27
6	15	17	19	21	23	25	27	29
7	17	19	21	23	25	27	29	31
8	19	21	23	25	27	29	31	33
9	21	23	25	27	29	31	33	35
10	23	25	27	29	31	33	35	37
11	25	27	29	31	33	35	37	39
12	26	28	30	32	34	36	38	40
13	27	29	31	33	35	37	39	41
14	28	30	32	34	36	38	40	42

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	évfolyam							
1	1	1	2	2	3	4	5	6
2	1	2	2	3	4	5	6	7
3	2	2	3	4	5	6	7	8
4	2	3	4	5	6	7	8	9
5	3	4	5	6	7	8	9	10
6	4	5	6	7	8	9	10	11
7	5	6	7	8	9	10	11	12
8	6	7	8	9	10	11	12	13
9	7	8	9	10	11	12	13	14
10	8	9	10	11	12	13	14	15
11	9	10	11	12	13	14	15	16
12	10	11	12	13	14	15	16	17
13	11	12	13	14	15	16	17	18
14	12	13	14	15	16	17	18	19

4. A tanulók minősítése a négy feladatban elért összes pontszám alapján:

<i>Elért összes pontszám</i>	<i>Minősítés</i>
0 – 11	igen gyenge
12 – 22	gyenge
23 – 33	elfogadható
34 – 43	közepes
43 – 52	jó
53 – 63	kiváló

A Hungarofit tesztek adaptálásánál figyelembe vettük, hogy a próbák:

- egészségkárosító hatást nem váltanak ki,
- egyszerűen végrehajthatók,
- minimális az eszközigényük,
- a tanulók fizikai állapotáról valós képe adnak
- a próbákkal lemérhetőek a tanulók fizikai állapot-változásai, melyeket a testnevelés tantárgyat tanítók munkájuk során felhasználhatnak

XIV. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI

Az iskola egészségnevelési feladatai

„Szeresd egészségedet, mert ez a jelen.
Védd a kisgyermeket, mert ez a jövő.
Órizd szüleid egészségét! – mert
a múlton épül fel a jelen és a jövő.”
(Bárczi Gusztáv)

1. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodára nagy feladat és felelősség hárul a testi-lelki egészség, az egészséges életmód a szociális fejlődés tárgykörében betöltött tartalmi szabályozásban, e kiemelt fejlesztési feladat végrehajtásában.

Okai:

- a pedagógusok célirányos elhivatottsága
- pedagógusok életvitele
- korunk negatív életviteli tendenciái
- tudományos kutatások, statisztikák
- napi tapasztalatok
- törvényi szabályozás
- iskola-egészségügyi szolgálat (védőnő, gyermekorvos, fogorvos) szakszerű, megelőző és végrehajtó tevékenysége
- a tanulók és szülők igénye

2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel rendelkezzenek és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal egészségük megőrzése és védelme érdekében
- az iskola személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakítását, melyek a fiatalok egészségi állapotát javítják
- nevelésünkben nemcsak a betegségek megelőzésének módjára figyelünk, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is
- felkészítjük gyermekeinket arra, hogy felnőttként életmódjukra vonatkozóan tudjanak helyes döntéseket hozni, konfliktusokat megoldani
- fejlesztjük bennük beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartást
- káros függőségekhez vezető szokások megelőzése
- felkészítjük tanulóinkat a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű

megelőzésére, bizonyos esetekben kezelésére

- foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel (serdülőkor) és figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős párkapcsolatokra történő felkészítésre is
- a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése
- felkészítjük tanulóinkat a gyalogos és kerékpáros közlekedésre és ebből adódó balesetek megelőzésére

3. A legnagyobb hangsúly a személyiségfejlesztés módszerein alapuló pozitív gondolkodásra épített motiváláson van.

A kívánt egészségvédő attitűd kialakítása a tanulók életkorát figyelembe vevő szinten, tanórán és tanórán kívüli foglalkozások keretében érhető el.

a) területek:

- táplálkozás
- személyes higiénia, sport
- családi, kortársi kapcsolatok
- szexuális fejlődés
- alkohol, kábítószer, dohányzás
- környezetvédelem
- fenntarthatóság
- környezetünk értékeinek megőrzése
- állampolgári kötelességek és jogok gyakorlása
- lelki higiéné

b) tevékenységformák

- tanórai: koncentrálna a tananyaghoz
 - osztályfőnöki óra
 - biológia óra, környezetismeret, természettudomány óra
 - sport, testnevelés órák
- tanítási órán kívül:
 - játékos egészségfejlesztő foglalkozások a napköziben
 - célirányos szakkör
 - gyalogtúra, kerékpártúra
 - játékos vetélkedők (pl. fogászati hónap keretében)
 - egészségnap
 - elsősegély-nyújtási gyakorlatok
 - előadásokon részvétel
 - tisztasági csomag megléte, használata (kötelező)

4. Az iskola pedagógusai nagy segítséget várnak a hagyományosan, példaértékűen együttműködő iskolai egészségügyi szolgálattól.

Az iskola egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, fogorvos) segítségének igénybevételére irányuló területek:

- 4.1. Felvilágosító munka: osztályfőnöki óra keretében, tisztaságvizsgálat vagy szűrővizsgálat alkalmával történik:

Témái:

alsó tagozaton: személyi higiéné, fogápolás, cseppfertőzéssel terjedő megbetegedések, balesetek

felső tagozaton: egészséges táplálkozás, a serdülőkor testi és lelki változása, járványok, védőoltások, káros szenvedélyek, szexuális úton terjedő betegségek (AIDS, Hep.3.), családtervezés, fogamzásgátlás

- 4.2. A tanulók kötelező egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése

- 4.3. Az iskola fogászati ellátás biztosítása

5. A NAT rendelkezése alapján a tanulók számára biztosított a mindennapos testnevelés.

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a) a környezet fogalmával,
 - b) a földi rendszer egységével,
 - c) a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - d) a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - e) lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - f) lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival
 - g) fenntarthatósággal
 - h) környezettudatossággal
 - i) ökolábnyommal
 - j) állampolgári jogokkal és kötelességekkel
 - k) teremtet világgal.

6. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

7. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a helyi tantervben szereplő *Környezetismeret, Természettudomány, Biológia, Kémia, Földrajz* tantárgyak tananyagai
- b) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- c) a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - minden évben osztályonként egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
 - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projekt délután szervezése a „Víz világnapja” vagy „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel a felső tagozatos tanulók számára;
 - minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen;
 - lehetőség szerint:kapcsolódjunk be a „Te szedd!” országos mozgalomba.
 - száraz elem- és papírgyűjtés megszervezése az iskolában,
 - szobanövények telepítése és ápolása a tantermekben, a virágoskertben növények telepítése és gondozása.
 - a szülőkkel közösen teremtésvédelmi nap szervezése.

XV. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ELVEK

1. Az iskolai jutalmazások kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben lehet eltérni.

- A jutalmazást és a büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

2. A jutalmazásnál figyelembe kell venni a szaktanári magatartási dicséreteket, illetve büntetéseket.

A jutalmazás alkalmazásainál – indokolt esetben – nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás is adható. A jutalmazásokat a magatartási és szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni és attól csak a nevelőtestület határozata alapján lehet eltérni. A jutalmazások minden esetben a tájékoztató füzet mellett az E-naplóba is kerüljenek beírásra a „feljegyzések” részbe. Az értékelésre, osztályozásra vonatkozó irányelveket, valamint a jutalmazási fokozatokat a tanév elején a gyermekekkel és szülőkkel ismertetni kell.

3. Az Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda sajátos elismerései:

- Azt a tanulót, aki képességeihez mérten – példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez – vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon részt vesz – vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola a tanévzáró ünnepségen jutalomban részesíti (emléklap, oklevél, tárgy jutalom – a pénzügyi fedezet és támogatások függvényében). Az egyes tanévek végén kitűnő vagy jeles, valamint 8 éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- „Jó tanuló, jó sportoló” címet minden évben egy tanuló kap, a testnevelést tanítók és az alapító szponzor döntése alapján.
- „Művészkéz” elnevezésű díjat kap minden évben egy gyermek, aki kez ügyességével kitűnik és eredményes a kézművesség, rajzolás, festészet terén.
- Balassi emléklakettet kap az a 8. osztályos tanuló, aki a humán műveltségi területen kiemelkedő eredményt ért el.
- Kimagasló hitéleti tevékenység: Iskolalelkészünk jutalomban részesíti azt a 8. osztályos tanulót, aki példamutató keresztény életével a katolikus értékrendet képviseli az iskolában és azon kívül is.

XVI. AZ ISKOLAI KÖNYVTÁR KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A NAT megfogalmazása alapján iskolánk kiemelt fejlesztési feladatnak tekinti a könyvtárhasználatra nevelést, hogy a tanulóknak szokásukká váljon a könyvtári dokumentumok hagyományos, illetve elektronikus fajtáinak használata elsősorban a tananyaghoz tartozó információk szerzése, emellett az önművelésre törekvés céljából is. Könyvtár-pedagógiánk elsődleges célja, hogy a tanuló képessé váljon a könyvtár használatának technikájára, mely a továbbiakban eszköze lesz az önálló ismeretszerzésnek, a

célként kitűzött élethosszig tanulásnak, azaz kompetencia alapú készségek, képességek kialakítása a célnak.

A NAT kereszttantervi területként kezeli a könyvtár-pedagógiát, ugyanis a könyv- és könyvtárhasználat nevelési-oktatási elemei közös követelményként megjelennek szinte minden tantárgy tantervében, fejlesztési feladataiban. Ezeknek a konkretizálása, részletezése a tantárgyi tantervekben realizálódik. Kiemelt feladatként a technika és tervezés, valamint az irodalom tantárgyban oktatjuk a könyvismeret és a könyvtárhasználat tananyagát.

Iskolai könyvtár-pedagógiánk általános célja: megfelelni az információs társadalom kihívásának, a tanulókat képessé tenni a folyamatos információszerzésre. Fejlesztési követelmény: a célul tűzött készségek kialakítása, szokássá tenni a könyvtárhasználatot, rendszeresen használni a könyvtárat, mint információs bázist.

Feladataink: - könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása,
- dokumentumismeret és használat,
- könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata,
- önművelés és a szellemi munka technikájának megismerése,
- az eszköztudás erősítése,
- könyvtárhasználati órák tervezése, szervezése,
- szabadidős tevékenységek szervezése,
- közreműködés az iskolai tankönyvellátás megszervezésében, lebonyolításában.

Ezek megvalósításához rendelkezésre áll az iskolai könyvtárban a szükséges mennyiségű és minőségű, feltárt és rendezett dokumentumállomány, az audiovizuális és informatikai eszközök, a megfelelő számú tanulólétszám. A pedagógusok továbbképzéséhez és önműveléséhez is megtalálhatóak az igények szerinti kiadványok az iskolánkban.

A NAT alapelvei közül a könyvtárra is vonatkozik a tanulási technikák tanítása, alkalmazása, az önálló, kreatív ismeretszerzésre való képesség kialakítása, az eszközjellel, alkalmazható tudás megszerzése. Kiemelt képzési célok: a kommunikációs, a döntési, a lényegkiemelő, a problémamegoldó, a kritikai, a komplex informatikai képességek fejlesztése, a tehetséggondozás a versenyzők segítségével.

Céljaink megvalósításához már az Internet csatlakozás is rendelkezésre áll. Tervezzük az állomány számítógépes feltárása, majd ennek nyomán bekapcsolódni az iskolai könyvtárak kiépülőben lévő kistérségi társulásába.

Pedagógiai céljaink megvalósulása során fog iskolánk bekapcsolódni a Bod Péter könyvtárismereti versenybe. Kiegészítő szolgáltatásként helyt adunk olvasásnépszerűsítő programok szervezésének (versenyek, vetélkedők, olvasókörök, kiállítások, író-olvasó találkozók, pályázatok, „Népmese napja” megünneplése).

III. FEJEZET

SZENT GELLÉRT KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMJA

TÖRVÉNYI MEGFELELTETÉS

Programunk a 363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt. ágazati törvény) és az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, annak módosításait és Boconád község köznevelési koncepció irányelveit.

Ezen kívül programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXXIV törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/20012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 185/1999. (XII.13.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet módosítja
- 137/1996. (VIII. 28.) kiadott kormányrendelet mellékleteként megjelent „Óvodai nevelés alapprogramja”-nak előírásai alapján, 1999. szeptember 1-től a fenti irányelvek szerint elkészített „Helyi nevelési program” alapján végezzük nevelőmunkánkat.
- Módosított 137/1996. (VIII. 28.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról, a 255/2009 (XI.20.) számú Kormányrendelet; hatályba lép: 2010.09.01.

A katolikus óvodai nevelési programot meghatározó egyházi dokumentumok

- 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról
- Az Egyházi Törvénykönyv (Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest, 1985.)

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Boconádi Liliomkert Tagóvodája

A feladatellátási hely azonosítója: 202748010

Az óvoda címe: 3368 Boconád, Szabadság tér 16.

Az alapító neve és székhelye: Az Egyházi Törvénykönyv (CIC. 802- 806.) alapján
az Egri Főegyházmegye Ordináriusa.
3300 Eger, Széchenyi u. 1.

A fenntartó neve és székhelye: Egri Főegyházmegye
3300 Eger, Széchenyi u. 1.

Alapfeladatai: Óvodai nevelés
Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének,
ellátásának szakmai feladatai
Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

BEVEZETÉS

Óvodánkat 2018. szeptember elsejétől az Egri Főegyházmegye vette át működtetésre. A Boconádi Tagóvoda nevelőtestülete egy 1400-as lélekszámú településen vállalja fel a 3-6 éves korosztály óvodai nevelését.

Az épület helyiségei tágasak, világosak. Mozgásuk fejlesztésére az épületben rendelkezésre áll a jól felszerelt tornaszoba.

A nagy parkosított udvarunk lehetőséget nyújt az óvodai tevékenységek szabadban történő szervezésére.

Az épületben két, részben osztott gyermekcsoport működik.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy az egyes gyermek saját érési ütemének megfelelően fejlődhet ebben a közösségben.

Óvodásainkat szeretetteljes légkörben gondozzuk, neveljük, hangsúlyt helyezünk a gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlesztésére.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevéssé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltáruul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, differenciáltan fejlesztjük őket.

Törekszünk a gyermekek egészséges fejlődéséhez egyre jobb feltételeket teremteni.

Az ünnepeink kiemelkedő eseményt jelentenek óvodásaink számára, melyek előkészületeibe bevonjuk őket.

Az óvodás gyermekek szülei együttműködők, aktív partnerként támogatják nevelőmunkánkat.

Az új gyermekek beszoktatásakor /előzetes tájékoztatás után/ az „anyás beszoktatásra” lehetőséget adunk.

Tárgyi feltételeinket, játék és eszközkészletünket anyagi lehetőségeinktől függően igyekszünk gazdagítani. Költségvetésünkön kívül pályázatok útján is bővítjük anyagi forrásainkat.

Figyelembe vesszük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek.

A csoportokban folyó nevelőmunkánk alapja a szeretet, bizalom, a barátságos légkör, melyben a gyermekek cselekvő, érző, gondolkodó képességei összehangolva működnek, fejlődnek. Ezt az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkört szeretnénk megőrizni, ezért választottuk programunk címadójának:

„GYERMEKEINK MOSOLYÁÉRT”

A gyermekek felszabadult, vidám kacaja visszajelzés munkánkról: hogy igényeik maximálisan ki vannak elégítve, egészségesen, harmonikusan fejlődik személyiségük.

Szeretnénk úgy elvezetni a gyermekeket az iskola küszöbéig, hogy az új feladatokra felkészültek, alkalmasak legyenek, környezetükben „nyitott szemmel járjanak”, s eközben boldog gyermekkorukat megőrizhessék!

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Római Katolikus Óvodaként a nevelés legalsóbb szintjén, az óvodában kívánunk minőségi szolgáltatást nyújtani a Magyar Katechetikai Direktórium óvodai hitre neveléssel kapcsolatos ajánlásainak figyelembevételével.

A kapcsolattartás folyamán segítjük a családokat az igaz értékek megtalálására. Nyitottak vagyunk mindazok felé, akik elfogadják az óvodánk katolikus szellemiségét. Más felekezettől érkezőknél tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

Munkánk során célunk, hogy a hozzánk járó gyermekek nyugodt, szeretetteljes, családi légkörben nevelkedjenek. Mindezt a családi nevelést kiegészítve, a partnerközpontú működési szemléletet követve végezzük. Az óvodai közösségünk viszonylag kicsi, a szülőkkel a kapcsolatunk közvetlen és alkotó jellegű.

Befogadó és elfogadó szellemben neveljük a ránk bízott gyermekeket, hogy a mindennapjaikat kiegyensúlyozottan, vidáman, otthonosan töltsék az óvodánkban.

A kölcsönös szeretet, az egymás tiszteletben tartása, és elfogadása a közösségi szokások és szabályok betartása biztosítja az óvoda nyugodt légkörét.

Minden gyermek egyenrangú tagja óvodánknak, építünk az együttnevelés kölcsönhatására.

A gyermekeket a játékon – mint a gyermek alapvető tevékenységén – keresztül, differenciáltan neveljük, az öndifferenciálás lehetőségét biztosítjuk az egyéni képességeket maximálisan figyelembe véve.

KATOLIKUS GYERMEKKÉP, PEDAGÓGUSKÉP, ÓVODAKÉP
Gyermekkép

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik:

- érzelmileg gazdagok, boldogok,
- saját egészségüket értéknek tekintők,
- a környezetükben jól tájékozódók- és azt óvók,
- szépre fogékonyak,
- önállóak,
- megfelelő önismerettel és önértékelő képességgel rendelkezők,
- nyitottak, érdeklődők,
- együttműködők,
- másokat elfogadók,
- kreatívak.

Pedagógiai munkánkban változatos tevékenységek kínálásával, közvetlen tapasztalatszerzéssel az öndifferenciálás és differenciálás lehetőségét biztosítjuk.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink lakóhelyük minden jellegzetességeit, szépségét, csodáját megismerjék, megszeressék. Minden még fellelhető helyi értéket felfedezzenek, és tapasztalataik, élményeik útján szerzett ismereteiket játékaikban megjelenítve őrizték és vigyék tovább helyi hagyományainkat.

Pedagóguskép

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetésstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik.

Óvodapedagógusaink:

- Gyermekszeretőek, nyitottak a katolikus hit irányába, képviselik a keresztény értékrendet.
- Szakmai munkájuk fejlődése érdekében rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, önképzést folytatnak.
- Együttműködők és segítőkészek.
- Jellemző rájuk az öröm és sikerorientált készség- és képességfejlesztés, értékközvetítés.
- Tiszteletben tartják a gyermek egyéni és életkori sajátosságait, alkalmazzák a differenciálás elvét.
- Tisztelik, megértik, elfogadják a szülők különbözőségét.

- Többféle módszertani megoldásban gondolkodnak, alkalmazzák a kooperatív tanulási módszereket.
- Értékelésük pozitív és előremutató.

Óvodakép

- A gyermek mindenek felett álló érdekeit maximálisan figyelembe vesszük.
- Intézményünk a családi nevelés kiegészítője, a család véleményét figyelembe vevő, együtt nevelő.
- Óvodánk légköre szeretetteljes, gondoskodó, érzelmi biztonságot nyújtó, óvó-védő, feltétel nélkül elfogadó, hagyományokat ápoló, értékeket közvetítő- és teremtő.
- Intézményünk a helyes életritmus kialakításával megteremti a feltételt a nyugodt, harmonikus személyiségfejlődésre a helyes én-kép-, önértékelés-, életvitel kialakítására.
- Az óvodai nevelésünk célja, hogy együttműködést támogató, motiváló módszerek alkalmazásával elősegítse a gyermeki személyiség kibontakoztatását az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is).
- Megteremtjük a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet.

Óvodaarculat- hagyományaink

Óvodánk programja katolikus keresztény szellemű program. Családias légkörben, vallásos lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket. Fontosnak tartjuk, hogy megalapozzuk a gyermekek nemzeti identitását, megismerjék nemzetünk értékeit, népi kultúráját, regionális hagyományainkat és magukévá tegyék azokat.

Óvodánkban a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően kiemelkedő hangsúlyt fektetünk a katolikus egyház és a magyar népünk ünnepeinek megismertetésére, hagyományainak ápolására. Meggyőződésünk, hogy az ünnepelni tudás képességének kialakítását a néphagyomány ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti.

Gyermekeink évről – évre részt vesznek a jeles napokat megelőző közös készülődésben. Az ünnepre hangoló, örömteli közös tevékenykedés a gyermek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol.

Óvodánkban hagyomány a születésnap megünneplése. A társak egyénileg verssel, énekkel köszöntik az ünnepeltet, aki a társak által készített rajzokból összefűzött albumot kap ajándékba.

A kenyér világnapján mindkét csoportban – szülőkkel együtt- kenyeret, cipót vagy kiflit sütünk. Assisi Szent Ferenc ünnepén szülőkkel közös barkácsolás keretében téli szállást készítünk az állatoknak. (terepasztal készítés őszi kincsek felhasználásával)

Kerékpártúrát szervezünk a nagycsoportos gyermekek számára a pusztafogacsi kápolnához. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy már óvodáskorban megismerjék a múlt örökségét, és a későbbiek során is óvják-, védjék az épített környezetet.

Szent Márton ünnepén eljuttasszuk Szent Márton legendáját, a szülőkkel közösen lámpásokat készítünk és átvonulunk a közeli katolikus templomba.

Szent Miklós napján a családokkal együtt várjuk a Mikulás érkezését, akit dalokkal, versekkel köszöntünk.

A Blum héten középpontba kerül az egészség, zöldségekből, gyümölcsökből ivóleveket készítünk közösen a szülőkkel.

Szent Ambrus napján mézet kóstolunk, mézeskalácsot sütünk, szintén közösen a szülőkkel.

Luca napján búzát ültetünk, Luca pogácsát sütünk.

Adventben jócselekedeteket gyűjtünk, a szívünket ünneplőbe öltöztetjük. A templomban közösen ünneplünk a falu lakosságával.

Vízkereszt ünnepén az óvodalelkész házszentelést végez, közösen éneklünk, imádkozunk.

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén az otthonról behozott gyertyákat szenteli meg az óvodalelkész, Szent Balázs ünnepén balázsolás van az óvodában.

Óvodai szinten ünnepeljük a magyar kultúra napját, amelyre a gyermekek egyénileg, a családban készülnek és a meghívott vendégek előtt szerepelnek. Jutalmuk minden évben egy-egy bagoly kitűző.

Farsang ünnepén maszkabált rendezünk és kiskegyébáb égetéssel üzzük el a telet.

Óvodánk védőszentje Szent József. Bár Szent József egy szót sem szól a Szentírásban, csendes engedelmessége és családjáról való lelkiismeretes gondoskodása példaként áll előttünk.

Szent József ünnepén köszöntjük az édesapákat, nevelőapákat, nagyapákat.

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén virágokat ültetünk, kiskertet gondozunk az óvodában.

Húsvét ünnepére készülve tojásokat festünk és a nyugdíjasklub tagjaival közösen feldíszítünk egy fát a település parkjában.

Szent György ünnepén a fenntarthatóság a központi témánk. A búcsúzó nagycsoportosokkal emlékfát vagy bokrot ültetünk.

Májusban versekkel, énekekkel ünnepeljük az édesanyákat, babakori emlékekből kiállítást rendezünk a csoportokban.

Május végén a nagycsoportosok búcsúznak az óvodától.

Fontos számunkra, hogy örömteli, boldog éveket biztosítsunk óvodásaink számára.

Igényesen, felkészülten, minden lehetőséget kihasználva dolgozzunk, a szülőkkel kialakított partnerkapcsolatot tovább mélyítsük.

AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATA

Az óvodai nevelés célja

Tiszteletben tartjuk a gyermeki személyiséget és a családi nevelést, s együttes hatásként, sokoldalú képességfejlesztés segítségével, megalapozzuk az iskolakészültségi szint elérését.

Óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását segítjük az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, változatos tevékenységek tervezésével, szervezésével, sokrétű tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával.

Természet- és környezetvédelem, környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése az óvodai évek alatt.

„A környezeti nevelés célja és feladatai az óvodában:

- *a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása;*
- *az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megérttetése a helyi sajátosságok felhasználásával;*
- *olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek elősegíthetik a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel - pontosabban az ott lévő értékekkel - való harmonikus kapcsolatot, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel kialakulását.”¹*

„Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és a szervezett tapasztalatszerzésre.”²

A keresztény életre nevelés a családban realizálódik először. Az óvoda sajátos jellegéből adódóan folytatja, illetve kiegészíti a családi nevelést. Arra neveljük a gyermekeket, hogy egymással – és a felnőttekkel szemben is- legyenek figyelmesek, bocsássanak és bízzanak meg egymásban, társaikkal tudjanak együttműködni, keresztény szeretettel legyenek egymás iránt.

¹ Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia 1998. 4. fejezet Óvoda- Helyzetkép

² Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia 1998. 4. fejezet Óvoda- Helyzetkép

Az óvodai nevelésünk alapelvei, megvalósulása

A mindennapokban igyekszünk a gyermekek alapvető tevékenységére a játékra építeni. A játékra alapozva szervezzük a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat.

Az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése a gyermek alapvető joga, melyre programunkban messzemenően törekszünk.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Hitre nevelés

Óvodánkban a kisgyermekek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyerek által a családba.

Az óvodapedagógus érzelmi biztonságot jelent a gyermekek részére, aki hívő életének példájával elősegíti a szerető, elfogadó légkör biztosítását. Alapul szolgálva az óvoda missziós feladatának végrehajtásához, pl.: a családok bekapcsolását a hitéletbe, a közös imádságba.

A hitre nevelés átszövi az óvoda életét. Vallásos élményekkel gazdagítjuk a gyermekek mindennapjait, ami megjelenik a lelki beszélgetések során, étkezés előtti és utáni imákban, más közös imaalkalmakban. A templomlátogatások elősegítik az élő Istennel való kapcsolat fejlődését. A közös élmények, tevékenységek kapcsán a csoport tagjai között erősödik az összetartozás érzése.

Céljaink:

- a keresztény közösségbe való beavatás lépéseinek megalapozása,
- Isten szeretetére, tiszteletére nevelés,
- imamódok elsajátítása, életkornak megfelelő vallásos énekek gyakorlása,
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- erkölcsi értékrendek kialakítása,
- teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése óvodás korban kiemelt jelentőségű.

Az óvoda a nap folyamán gondoskodik a gyermekek szükségleteinek kielégítéséről, a megfelelő eszközök biztosításával és segítségnyújtással. A gondozás szorosan kapcsolódik a játékhoz, a munkajellegű tevékenységekhez, a tanuláshoz. A gondozás, a szokásrendszer kialakítása az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége.

A gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakításához.

A részben folyamatos napirenddel a helyes életritmus megteremthető. Minden gyermek az egyéni ütemének megfelelően végezheti, gyakorolhatja a napi élethez kapcsolódó szokásokat. A többszöri gyakorlás alakítja a gyermek énképet, segíti önállóvá válását. Az óvodapedagógusok, dajkák megosztott jelenléte, segítsége, a gyermektársak modellje és támogatása szociális értékű.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a környezetünk védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítását, a környezettudatos magatartás megalapozását. Ennek a nevelési feladatnak szerves része az óvoda belső tárgyainak és udvarának esztétikus biztonságos kialakítása, használata.

Az egészséges életmódra és életvitelre nevelés egyik fontos eleme az egészséges táplálkozás, gondoskodva az egyedi étrend kialakítására szoruló gyermekekről. Az óvoda étrendjét kiegészítjük gyümölccsel, zöldségfélével, ezekből készített salátákkal stb. Az őszi témakörhöz kapcsolódva manuális tevékenységek során a gyermekekkel közösen készítünk befőttet, savanyúságot. Heti egy alkalommal gyümölcsnapon a szülők által behozott gyümölcsökből gyümölcssalátát készítünk, amelyet közösen elfogyasztanak. Formáljuk a gyermekek szemléletét, ráirányítjuk figyelmüket a higiénára, a rágás fontosságára, a kellő mennyiségű folyadék fogyasztására - melyhez egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. (téli gyümölcsleves, egyébként víz) Közben modellt nyújtunk a családnak az egészséges, kulturált és esztétikus étkezéshez.

A gyermekek növekedését, mennyiségi gyarapodását kéthavonta mérjük, és a folyosón elhelyezett „Így növekedünk” táblán tájékoztatjuk erről a szülőket is.

Táplálkozás

- A táplálkozás a növekedés egyik legfontosabb feltétele.
- Gyermekkorban a tápanyagok nemcsak a játék, a mozgás során elhasznált energiát pótolják, hanem a növekedéssel és fejlődéssel járó testépítést is.
- Óvodánkban a gyermekek napi háromszori étkezéssel kapják meg tápanyagszükségletüket.
- Megfelelő mennyiségben és arányosan: fehérjét, szénhidrátot, rostos anyagot, vitaminokat és ásványi sókat.
- A szülők kérésére heti rendszerességgel jutnak a gyermekek friss gyümölcshöz.
- Óvodánk önálló konyhával nem rendelkezik.
- A heti étrendet figyelemmel kísérhetik a szülők a folyosón elhelyezett étlapon.
- Az étkezés megszervezése és lebonyolítása fontos feladat. Az ízlésesen terített asztal fokozza az étvágyat, kulturált viselkedésre készítet. A gyermekek méretének megfelelő edényeket használunk. Folyadék – tea/víz egész nap a gyermekek rendelkezésére áll a csoportokban (jellel ellátott műanyag ivópoharak).
- Az étkezésekre azonos időben kerül sor, mert így alakul ki és erősödik meg a táplálkozás feltételes reflexe.
- Folyamatos tízórai bevezetésével lehetőséget biztosítunk az éhesebb gyermekeknek az étkezésre.
- A napirend kialakításánál célunk volt a folyamatos tevékenységek szervezése, a várakozási idő minimálisra csökkentése.
- Az óvodapedagógus ösztönöz: az új ízek kóstolására, az étel elfogyasztására.
- Az étvágytalan gyermekeket nem erőltetjük, hanem ki kell deríteni a jelenség okát. A túlsúlyos gyermekek étkezési szokásait is igyekszünk megismerni, és táplálkozási tanácsot adni a szülőknek.

Testápolás, tisztálkodás

- A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásuk és tisztaság igényük kialakulását szolgálja.
- A testápolási műveletek elősegítik az óvónő és a gyermek közötti bensőséges kapcsolat kialakulását. A gondozási műveletek közben az óvónő beszélget a gyermekkel.
- Törekszünk a családi és óvoda gondozási szokásainak összehangolására.
- Minél fiatalabb a gyermek, annál nagyobb szüksége van a felnőtt segítségére.
- A gyermek vegye szívesen a neki nyújtott segítséget, az óvónővel együttműködve

alakul ki igénye az önálló testápolásra. Elsajátítja a műveletek technikáját. /fésüli haját, szappanozza, mossa a kezét, keféli a körmét, stb./

- A gyermekek az óvodában folyékony szappannal és folyóvízben mosnak kezét étkezések előtt, WC. használat után és minden olyan esetben, amikor szükséges.
- A jelükkel ellátott törölközőbe törlik a kezüket, mely a mosdókagyló fölé egyéenként van elhelyezve.
- A hajukat szükség szerint naponta többször is fésülik a jelükkel ellátott, fésűtartóban elhelyezett fésűjükkel, a tükör előtt./ hosszú hajúaknak segítség/
- A körömük ápolásához ismerkedés a körömkefével, használatával.
- Étkezés után /ebéd/ elengedhetetlen az alapos fogmosás. Minden gyermek a saját, jellel ellátott fogmosó felszerelését használja. A fogkefét elhasználódás során a szülő cseréli.
- A helyes orrfűvés és zsebkendő használatát az óvodapedagógus és a dajka is segíti.
- A csoportszobákban tárolókban van elhelyezve papírzsebkendő, a gyermekek számára könnyen elérhető magasságban.
- A gyermek szükség esetén bármikor használhatja a WC-t, a kicsik dajkai kísérettel mennek a mosdóba.
- Az egészséges életmódra nevelés egyik feladata a gyermek rendszeres székletürítésre, ill. vizeletürítésre szoktatása odahaza is.

Mozgás

- A gyermekek mozgásigényének kielégítését és fejlesztését a foglalkozások, a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják.
- Mozgáskoordináció fejlesztése: kb. 30 perc szervezett mozgás, teremben és a szabadban is.
- Délutánonként a csoportok felváltva veszik igénybe a tornaszobát.
- A nagyoknak bonyolultabb, önálló kezdeményezésre készítő játékot szervez az óvodapedagógus, figyelve arra, hogy ne zavarja más gyermekek játékát.
- A séta, a kirándulás mozgásigényük kielégítésén túl közös élményt, tapasztalatok szerzését is biztosítja a gyermekeknek.
- A megtett út hossza, a séta igazodjék a gyermekek életkorához.
- A kirándulás hagyomány óvodánkban. Minden évben egy alkalommal elmegyünk egész napos kirándulásra a gyermekekkel, óvodai dolgozókkal.
- A gyermekeket a testnevelés foglalkozáshoz átvittetjük tornaruhába.

- A légfürdőzés időtartamát fokozatosan növeljük a napirend keretein belül, időjárástól függően.
- A víz edző hatását is kihasználjuk. Jó idő esetén /nyáron/ a műanyag medencékben biztosított a pancsolás, fürdőzés.
- Nyáron a szomszédos településre is elutazunk strandolni.

Öltözködés

- Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen. Fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát.
- Fontos, hogy a ruházat igazodjon az időjárás változásához, legyen kényelmes, könnyen felvehető.
- Egészségügyi szempontból fontos a váltó, illetve tartalékruha az óvodában.
- A gyermekek óvodában cipőt váltanak. A váltócipő legyen kényelmes, szellős, tartsa a gyermek lábát.

Pihenés, alvás

- A gyermekek alvásigényének kielégítése részben az óvodában történik.
- Pihenés előtt a csoportszobát kiszellőztetjük, alvás időben kisebb- nagyobb ablakrésszel biztosítjuk a friss levegőt. /időjárástól függően/
- A gyermekek a műanyag fektetőkön, az óvoda által biztosított ágyneműkben pihennek. A fekvéshez, aki szeretne, pizsamába öltözhét át (pizsamát otthonról hoznak, az ágyneműt, a pizsamát a szülő 2 hetente mossza).
- A gyermekek az óvodapedagógus és a dajka segítségével lehetőleg csendesen, lefekvéshez készülődnek. Magukhoz vehetik személyes tárgyaikat, játékaikat. Mesét hallgatnak, majd alszanak. Az óvó néni betakarja, megsimogatja őket.
- Az ébredés alvásigénytől függően, folyamatosan történik. Felöltöznek, beágyaznak, majd az asztalnál könyvet nézegetnek, kirakóznak, amíg minden gyermek el nem készül.

Biztonságos, egészséges környezet kialakítása

- Az óvoda udvara az egészséges életmód kialakításának egyik színtere.
- Kialakítása, felszerelése az óvodások sokrétű tevékenységeit szolgálja minden évszakban.
- Felületét különböző burkolat fedi. Udvarunkon található homokos, gyepes, betonozott terület, valamint virágágyások. Biztosított a napos és árnyékos terület.
- Az udvarunkon található 1 ivókút a gyermekek számára.
- A gyermekmosdó és a WC az udvarról is könnyen megközelíthető.
- A gyermekek szabad mozgását, edzését változatos tevékenységeit természetes alapanyagú, minőségi felszerelési tárgyak szolgálják.
- Az óvoda udvar építményei, felszerelései: homokozó, babaszoba, udvari raktár, mászó rendszer, mérleghinta, hinta, kerti ülőgarnitúrák, filagória, gyermekjárművek, sportszerek.

Pedagógiai programunknak megfelelően speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatokat is ellátunk szakszolgálat bevonásával.

Az egészséges életmód alakításából adódó óvónői feladatok:

Az elmélyült, belső motivációra épülő tevékenységhez nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.

A gyermekek óvodai életét céltudatos kialakítása.

A napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, fejlesztését azzal, hogy megfelelő időkeretet jelöl meg minden tevékenységhez. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása.

A napirend rugalmas változásaival, lehetőség biztosítása az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék.

Tervezésnél figyelembe vesszük a feltételrendszerünk mellett a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordított időszükségletet.

Szokás – és szabályrendszer kialakítása közösen a gyermekekkel.

A már kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, reális, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelése.

A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.

Önállósági törekvések támogatása.

A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvéta használata, asztalterítés technikája...)

A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.

A wc, a wc papír helyes és elegendő mennyiségű használatának elvárása.

A wc lehúzásának igényre alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése.

A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.

A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására nevelés.

A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása. Öltözésnél az egyéni szükségleteknek megfelelő segítségnyújtás.

A gyermekek levegőzésének biztosítása – az időjárás függvényében – lehetőleg minden nap.

A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése, a pihenéshez szükséges biztonságérzet, nyugalom biztosítása.

Beteg gyermek lehetőség szerinti elkülönítése, felügyeletéről való gondoskodás, szülők értesítése.

A környezettudatos magatartás megalapozásához példamutató környezetvédelmi magatartás tanúsítása, értékek közvetítése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek képes a személyi higiénés feladatok ellátására: önálló testápolásra, wc használatra, zsebkendő használatára, öltözködésre, vigyáz a tisztálkodási eszközökre, helyére teszi azokat.
- Szokásává válik a kulturált étkezési magatartás, az egészséges táplálkozás, önállóan dönti el, hogy mennyi ételt fogyaszt, önállóan szed a tálból, illetve önt a kancsóból.
- Készségszinten használja az evőeszközöket.
- Esztétikusan terít meg, higiénikusan-, kulturáltan étkezik.
- A környezetében igyekszik mindenütt rendet tartani.
- Ügyel saját külsőjére, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Életkortól, és fejlettségi szinttől függően megfelelő mozgáskultúrával, és edzettségi szinttel rendelkezik.
- Mozgása összerendezett, az esetleges rendellenességek korrigálásra kerültek.
- Kialakul a természetes és mesterséges környezet felfedezésének és védelmének igénye.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Nevelésünk alapvető feladata: a gyermek szocializációjának kialakítása (iskolaérettség elérése) Tudjon alkalmazkodni különböző helyzetekben, lássa a problémák logikus megoldását. Mindehhez szükséges a szeretetteljes közösség megléte. Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága, hogy a magatartása érzelmileg vezérelt. Ezért alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy az óvodában érzelmi biztonságban legyen, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Meghatározó a gyermek első találkozása az óvodával. Fontos, hogy már az első találkozáskor kedvező érzelmi hatások érvényesüljenek a gyermekek számára.

Odafigyelünk arra, hogy az óvónő – gyerek és a gyerek – gyerek kapcsolatban is pozitív érzelmi töltés jellemezze.

Közös élményekkel, komplex tevékenységekkel a környezetben való biztonságos eligazodást segítő szokásokkal, normákkal erősítjük a gyermekek erkölcsi- és akarati tulajdonságait; fontos az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, a gondoskodás, felelősségvállalás, óvás, védelem, az önállóság, az önfegyelmesség, a kitartás, a feladattudat, a szabálytudat igényének megalapozása.

A természeti – társadalmi környezet szépségeinek, esztétikájának, értékeinek felismertetésével a környező világgal való pozitív töltésű érzelmi viszonyt erősítjük, önmagunk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelünk.

Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával történik.

Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az érzelmi és erkölcsi nevelés tartalmazza azokat a szociális érzelmeket, közös célokat, amelyeket tevékenységek, élmények útján alakítunk ki. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbségek elfogadását, tiszteletét, és megbecsülését.

Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás-normarendszerének megalapozását. A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, figyelmet, udvariasságot, formálja igazságérzetét.

Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének. Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

A szűkebb és tágabb környezet felfedeztetésével a hazaszeretetet és a szülőföldről való kötődést alapozzuk meg.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Jeles napok óvodánkban: Kenyér világnapja, Assisi Szent Ferenc ünnepe- állatok világnapja, Szent Márton ünnepe- lámpás felvonulás, Szent Miklós ünnepe, adventi gyertyagyújtás az iskolában, Karácsony, Vízkereszt, Gyertyaszentelő Boldogasszony, Balázs- áldás, Farsang, Hamvazószerda, Húsvét, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe, Szent József óvodánk védőszentjének ünnepe, apák napja, anyák napja, évzáró.

Értékeorientált közösségi nevelés

Az értékeorientált közösségi nevelés tartalmazza a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi tulajdonságainak, akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat- és szabálytudat), szokás- és normarendszerének megalapozását (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás, együttérzés).

Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való helyes viszonyulást.

Az óvónő elsőszámú modell, példakép a társas viselkedés alakulásában. Ő szervezi meg a gyermekek életrendjét és azokat a közös tevékenységeket, amelyben a társas kapcsolatok alakulnak.

Az óvónő érezteti a gyermekekkel, hogy számára minden gyermek egyformán fontos.

A gyermekek egymás közötti kapcsolatában így válik természetessé, hogy minden gyermek más egyéni belső tulajdonságokkal rendelkezik, és így, másságával együtt elfogadható és szerethető.

Társas együttműködés közben tanulják meg egymás segítségét, az értelmes szeretetet.

Gyermekeink megismerik azokat a szabályokat, elvárásokat, melyek egy csoport életébe való beilleszkedést teszik számukra lehetővé.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Segíti a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodást. Vonzóvá teszi a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény,

megbocsátó, elfogadó életpéldát. Ezért a kommunikáció, a bánásmód, viselkedés modellértéket kíván az óvoda minden alkalmazottjától.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő, befogadó szerepe. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, illetve a szülőkkel fokozottabb együttműködésre törekszünk. Ehhez igénybe vesszük a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek, valamint a pedagógiai szakszolgálat segítségét.

Befogadás

Az óvoda dolgozói igyekeznek a kisgyermekkel bensőséges, meghitt, bizalomra épülő kapcsolatot kialakítani.

A gyermek, amennyiben igényli, behozhatja személyes tárgyait, kedvenc játékát. Az ezzel kapcsolatos szabályról a szülőket a házirendben is tájékoztatjuk. (1db, nem lehet agresszióra inspiráló, fegyver, balesetveszélyes, felelősséget nem vállalunk érte, stb.)

Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele a gyermek és az óvónő közötti jó kapcsolat kialakítása.

A gyermekek szükségleteik önálló kielégítésére fokozatosan válnak képessé.

Az önkiszolgálás kezdetben komoly feladatot jelent számukra, amely magában foglalja a gyermek mindennapi szükségleteinek kielégítését is.

Óvodába lépéskor a gyermekek önkiszolgálás terén is különböző fejlettségi fokon vannak, e téren is eltérő ütemben fejlődnek.

A tevékenységek gyakorlás során válnak szokássá.

Cél, hogy eljussunk egy optimális szintre, s ebben az óvodapedagógus támogatassa, bátorítsa a gyermekeket, teremtsen meg az önállóság feltételeit. Az eredmény érdekében fontos az együttműködés a családdal. Fontos, hogy a család partner legyen! (érzelmi feloldódás, beilleszkedés)

A napi életritmus, a rendszeres és megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi és lelki- fejlődésnek a feltételei.

Az óvodapedagógus a gyermekek óvodában eltöltött idejét tudatosan tervezi.

A gyermekek az oldott, kellemes légkörben végzett tevékenységeket nem érzik fárasztónak.

A különböző tevékenységek váltakozása pihentető.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása, folyamatos befogadás. Az óvónők és a szülők kapcsolatának kiépítése, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása. Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatást ad a szülőknek.

Megbeszéli az óvodakezdés ütemezését, ismerteti, hogy kit, mely napokon hoznak be először az óvodába. Megbeszéli az átadás, búcsúzás körülményeit is, ezzel a szülők előkészítő munkáját támogatja. A csoportvezető párok közösen készülnek az új gyermekek fogadására. A csoportszobák berendezése, dekorálása, játékok előkészítése, óvodai jelek elkészítése, a környezeti feltételek biztosítása. A családi környezetből érkező gyermekek szüleinek az óvoda megismertetése különösen fontos, mert első alkalommal találkoznak a gyermek közösségben történő nevelésével. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy pozitív érzelmi hatások ériék a gyermekeket már az előzetes óvodalátogatásuk során is.

Az óvónő a „szülős beszoktatás” alkalmával a gyermek addigi fejlődési jellemzőit megismeri a szülő tájékoztatása alapján. Szeretetteljes óvónői magatartással, fokozott törődéssel, az egyéni bánásmód érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket. Engedi, hogy a gyermekek kedvenc játékaikat, vagy a szívükhöz nőtt kedves holmit magukkal hozhassák, sajátos szokásaikat elfogadja. Barátságának elfogadtatása által az óvodai élet megkedveltetésére törekszik. Közös játékokat, élményeket és tevékenységeket biztosít, amelyekben szívesen vesznek részt az új gyermekek is. Kooperatív magatartással a gyermekek beilleszkedő-, és alkalmazkodó készségét erősíti. Az egyes gyermekek szokásainak alakításával, érzelmi kötődéseknek segítségével a meghitt kapcsolatok kiépítésére törekszik.

A befogadás időszakában megfigyeli, hogy:

A gyermek miként fogadta el az új környezetet. Hogyan reagált a szülőtől való elválásra.

Magára talált-e a játékban. Hogyan alakult a kapcsolata az óvónőkkel. Hogyan illeszkedett be a kisgyermek az óvodai élet ritmusába. Mi okozott számára örömet vagy nehézséget. Hogyan reagált a társakra. A megfigyeléseket írásban rögzíti a gyermekek fejlődési lapjain.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés normáinak és szabályainak betartása.
- Képes az udvariassághoz-, az illemhez tartozó szokások betartására, alkalmazására.
- Megfelelő akarati tulajdonságokkal, feladattudattal rendelkezik (önálló, fegyelmezett, kitartó, megfelelő munkatempóban tevékenykedik).
- Ragaszkodik óvodájához, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozza nyilvánosságra.
- Együtt érez társaival és képes a baráti kapcsolatokra.
- Megfelelő önbizalommal, önállósággal, önértékelő képességgel rendelkezik.
- Képes az önálló problémamegoldásra, a kudarcélmény elviselésére.
- A felnőtt kérése nélkül is segít társának, együtt érez a közösség tagjaival.
- Konfliktusos helyzetben társaival egyezkedve oldja meg a problémákat.
- Érdeklődik társai, barátai iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadja.
- Igényévé válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezi.
- Rövid ideig képes nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatni a felnőtteket, a gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is érti környezete jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgozik, bízik önmagában, képességeiben.
- Értékeli saját tetteit, és az eléje tárt magatartási példákat.
- Érvényesíti kezdeményezőképességét, kinyilvánítja tartósabb érdeklődését.
- Legyőzi a felmerülő akadályokat.
- Erkölcsi érzelme fejlett, megtanulja az érzelmek kezelését.
- Erkölcsi értékrendszere (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) megalapozódik.
- Késleltetni tudja szükségletei kielégítését, megfelelő önfegyelemmel rendelkezik.
- Az óvodáskor végére képes az iskolai élet elfogadására, szociálisan érett az iskolai életre.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével)- az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. Anyanyelvi nevelésünkben kitűzött feladataink megvalósításában elsődleges szempontunk a játékoság, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosítása.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába kerülő gyermekek beszédállapotát megismerjük- beszédhallás, beszédértés, mondatszerkesztés, összefüggő beszéd-, ugyanis ezek ismeretében tudjuk a továbbiakban tudatosan csiszolni, formálni beszédképességüket, gazdagítani aktív és passzív szókincsüket.

A beszédképesség fejlesztését jó óvodai légkörben, beszédhelyzetek teremtésével, beszélőkedszókincsének fokozásával, anyanyelvi játékokkal valósítjuk meg.

A gyermekek beszédét, kérdését, megfigyelését, véleményét, élményét érdeklődéssel fogadjuk, reagálunk rá.

Különböző beszédhelyzeteket teremtünk, melyek életkortól és nyelvi fejlettségtől, érdeklődéstől függőek (pl. bemutatkozás, megszólítás, köszönés, mese befejezése-, kitalálása, stb.).

A gyermekek szókincsét, beszédképességét életkoruknak megfelelő új szavakkal gazdagítjuk, szókincsbővítés egyházi kifejezésekkel.

A kötetlen beszélgetések során olyan légkört teremtünk, ahol a gyerekek szívesen megnyilvánulnak, ahol bátran és sokat kérdezhetnek. A gyerekek szókincsét, szókészletének bővítését tapasztalatainak élményeinek kihasználásával fejlesztjük. Mi is sokat kérdezzük, ezzel is ösztönözve őket a beszédre.

A nyelvi kifejezőképességet különböző hangutánzásokkal, az érzelmi állapot változását hanglejtésekkel, hangszín és beszéd gyorsaság változtatásával fejlesztjük.

A nyelvi kommunikációs fejlesztésünk elsődleges eszköze az óvodapedagógus helyes mintaadása. Ezért hangsúlyt fektetünk a nyelvtanilag hibátlan helyes ejtésre, artikulációra, érthető, színes, szemléletes nyelvi fordulatokban gazdag, példaadó beszédre.

A kommunikációhoz szorosan kapcsolódik az illem. Az illemszabályok ismerete megkönnyíti a beilleszkedést, biztonságot és tartást ad fellépésüknek. Az illem, a jó modor elsajátítása magában foglalja az illemszabályok megismerését, szóbeli megfogalmazását, és ezek alkalmazását a természetes élethelyzetekben.

Olyan szokások kialakítását alapozzuk meg, amelyek vonatkoznak az óvodai viselkedésre, a jó megjelenésre, a köszönés, a bemutatkozás, a megszólítás, a kérés módjára, a konfliktushelyzetek megoldására.

A szabályok megismerésére, gyakorlására lehetőség nyílik a napközben adódó spontán helyzetekben, szerep-, szituációs-, bábjátékok során, tevékenységek menetébe történő beillesztéssel.

Beszélgető-kör

Napjainkban a gyermekek egyre erősebben igénylik az odafordulást, a rájuk figyelmet, a kifejező beszélgetéseket. A „kibeszélés”, a „kimondás” ösztönzésével segítjük a nehezen nevelhetővé váló gyermek megismerését.

A beszélgető-kör a nap folyamán bármikor kialakítható, kezdeményezhető az óvodapedagógus által, mely lehet:

- a tevékenységek kísérője,
- célirányosan kezdeményezett módszer, a beszélgetés (beszélgettetés) eszközével,
- a pedagógiai szituációk közös megoldását kereső technika,
- a gyermeki gondolkodás, kreativitás kifejezője,
- a gyermekek érdeklődésének, szükségleteinek, vágyainak, tapasztalatainak kifejező eszköze.

Értelmi nevelés

Fejlesztjük a gyermekek énképét, segítjük a testséma kialakulását. Olyan légkört biztosítunk, amely felfedezésre ösztönöz. (fantázia, alkotó gondolkodás szárnyalása)

Maximálisan kihasználjuk, hogy a gyermekek érzékszerveiken keresztül, tapasztalati úton ismerik meg az őket körülvevő világot, építünk a spontán szerzett élményeikre, tapasztalataikra, bővítjük a természeti, társadalmi, tárgyi környezetből szerzett ismereteiket.

Tudatosan szervezzük a közös alkotó tevékenységeket, mert az átélt intellektuális élmények fejlesztik a gyermekek értelmi képességeit, mely során motivációs bázis alakul ki a gyermekben.

Olyan sikerélményeket biztosítunk, melyek hatására az emlékezeti bevésés erősebb, mert az érzelmi többlet fokozza az értelmi fogékonyságot.

Figyelem koncentrációt igénylő feladatokat biztosítunk.

A közös tevékenységek, a beszélgetések során a gyermek ráérez az együtt gondolkodás örömére, alakul kifejező- és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása.

A képzelet sokoldalú fejlesztése különféle tevékenységek során valósul meg. (drámajáték, önkifejezés vizuálisan, szóban, táncsal, mozgással –zenére, mese-tudat elkülönítése)

Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermekek a művészeteken és az alkotómunkán keresztül szerezzenek olyan élményeket, amelyek felkeltik és fenntartják a tanulás örömet.

Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az alapszókincs, a funkcionális nyelvtan és stílusok, valamint a nyelvi funkciók biztos ismerete.
- A kommunikációban használt metakommunikációs eszközök ismerete, használata (a beszédhang minőségével kapcsolatos jellemzők, arckifejezések, testtartás és gesztusok rendszere).
- Az irodalmi szövegfajták (mese, mítosz, legenda, vers, verses mese, lírai költemény, dráma, novella, regény) és fő jellemzőik, valamint a nem irodalmi szövegfajták (önéletrajz, pályázat, beszámoló, cikk, esszé, beszéd stb.) és fő jellemzőik ismerete.
- Különböző üzenetek közlése írásban és szóban, illetve azok megértése vagy másokkal való megértetése változatos helyzetekben, különböző céllal.
- Az anyanyelvhez való pozitív attitűd kialakítása, felismerve, hogy az anyanyelv a személyes és a kulturális gazdagodás egyik lehetséges forrása.
- Mások véleményeinek és érveinek nyitott módon történő megközelítése, konstruktív, kritikai párbeszéd folytatása.
- A nyilvánosság előtti magabiztos, szabatos megfogalmazás, megszólalás választékos stílus.
- A helyes szó-, illetve nyelvhasználaton túl törekvés az esztétikus kifejezőmódra.
- Nyelvtanilag helyes írás, kiejtés, szövegalkotás.

- Változatos kérdéstípusok használata, gazdag szókincs, a vokális és metakommunikatív eszközök gazdag alkalmazása.
- Az irodalom szeretetének elsajátítása.
- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Változatos tevékenységek biztosításán keresztül további élmények, tapasztalatok biztosítása a gyermekek számára a környező természeti és társadalmi világról.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, – alkotóképesség) és a kreativitás fejlesztése.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodában dolgozók nyitottak a katolikus hit irányába, képviselik a keresztény értékrendet. Tiszteletben tartják a gyermek egyéni és életkori sajátosságait, alkalmazzák a differenciálás elvét. Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra, és hitében erősödsre törekvő.

Az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus látja el a nevelő munkát, amelynek középpontjában a gyermek áll. A dajka éppen úgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, beszédével hat a gyermekre, ezért fontosnak tartjuk, hogy a nevelési folyamatban állandóan tájékoztatva legyen a nevelési módszerekről, elképzelésekről, ismerje a fejlesztési célokat.

Tárgyi feltételek

Az óvoda udvara, kertje, berendezései a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, megfelelnek változó testméreteiknek, biztosítva egészségük megőrzését, fejlődését. A nagy udvar változatos mozgásformák kivitelezését teszi lehetővé.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete által előírt kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről tekintetében a neveléshez szükséges eszközökkel rendelkezünk. A hiánypótlás és megújítás folyamatosan történik, azon túlmenően pedig mindent megteszünk, hogy az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit megfelelő külső és belső környezetben fogadjuk.

IKT eszközeink számát folyamatosan bővítjük. Tárgyi feltételek fejlesztéséhez figyelembe vesszük az eszközfejlesztés adta lehetőségeket, és figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek óvodai életét céltudatosan alakítjuk ki.

A napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, fejlesztését azzal, hogy megfelelő időkeretet jelöl meg minden tevékenységhez. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása.

A maga folyamatos, ám rugalmas változásaival, lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék.

Az elmélyült, belső motivációra épülő tevékenységhez kiegyensúlyozott légkör, nyugalom, értelmes fegyelem szükséges.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben.

Óvodánk feltételrendszere a „részben folyamatos” napirend megszervezéséhez biztosított.

A két óvodai csoport egy mosdóhelyiséget használ, így a napirendben az ütközésmentes tisztálkodási feltételeket is figyelembe kell venni.

A testi szükségletek civilizált kielégítése elsődleges, ebben a gyermeket korlátozni nem szabad. Szabadon mozogni, WC-re menni, szükség szerint tisztálkodni, vizet inni a nap bármely szakában lehet. E tevékenységben a gyermekeknek fejlettségüknek megfelelő segítséget nyújtanak az óvodapedagógusok, dajkák.

Tervezésnél figyelembe vesszük a feltételrendszerünk mellett a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordított időszükségletet.

A napirendben külön időpontot jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, szervezett mozgásos tevékenységeire.

A gyermekek életkori sajátosságaira építve az óvodapedagógusok egymással egyeztetve alakítják ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet.

A napirend kialakítását az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítjuk. (pl.: nyáron, az udvaron fogadjuk reggel a gyermekeket.)

A téli hideg napokon a szabad levegőzés idejét csökkentjük.

A gyermekek életritmusához igazodó napirenddel, a tevékenységek folyamatosságának biztosításával, zsúfoltság és feszültségmentes körülményeket igyekszünk teremteni, érzelmi támaszt, biztonságot nyújtani.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Az egyéni képességfejlesztés a nevelőmunka egészében érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése: A konkrét mérés elvégzéséhez hat mérési terület kijelölésére került sor, melyeket az intézmény nevelőtestülete határozott meg.

Családlátogatáson tapasztalt megfigyelések, beszélgetések a szülővel

I. Motoros képességek

II. Szociális képességek

III. Érzelmi, erkölcsi, akaratú képességek

IV. Értelmi képességek

V. Nyelvi- kommunikációs képességek

Speciális segítségnyújtás

Minden területhez egyéni fejlesztési terv tartozik

Fejlettségi jellemzők óvodáskor végén (értékelés 1-5-ig)

Írásbeli értékelés

Az Egri Főegyházmegye óvodáiban bevezetésre került az OVPED.hu online program, melynek használatával az óvodai munka tudatosabban tervezetté, egymásra épülővé és nyomon követhetőbbé válik. A nevelőtestület jelenleg még ismerkedik a program használatával.

Az óvoda hetirendje

Nap	Délelőtt	Délután
HÉTFŐ	Ének, zene, énekes játék Hittan	
KEDD	Teremtett világ tevékeny megismerése	
SZERDA	Rajzolás, festés, kézimunka	Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés
CSÜTÖRTÖK	Teremtett világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok	
PÉNTEK	Mozgás tevékenység	Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés
MEGJEGYZÉS	Naponta ismétlődő tevékenységek: ábrázolás- kézimunka, mindennapos irányított mozgástevékenység, mese, vers, lelki percek, délutáni mozgásfejlesztés a tornaszobában.	

Napirend

Időkeret	Tevékenység
7:00- 10:30	Játéktevékenység a csoportszobában. • egyéni és csoportos tevékenységek • részképességek fejlesztése Folyamatos tízórai Lelki percek
10:30- 11:30	Kötött/kötetlen tevékenységek szervezése. Nagycsoportban 45 perces iskolaelőkészítő foglalkozás szervezése.
11:30- 14:35	Szabad játéktevékenység az udvaron/élményszerző séta.
14:35- 17:00	Testápolás, ebéd, pihenés, rugalmas ébredés. Uzsonna Játéktevékenység az udvaron/ csoportban/ mozgásfejlesztés a tornaszobában a szülők érkezéséig.

--	--

A tevékenységek szervezeti formái

Tervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető tevékenységek
Hitre nevelés (Lelki percek, hittan)	Játék
Mozgás	Verselés, mesélés
Mozgásos játék	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
(mindennapos mozgás)	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, Mozgás A teremtett világ tevékeny megismerése

Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda és a család

Az óvoda és a család kapcsolatában legfontosabb kapocs a gyermek. Az ő érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát. A szülő, amikor ránk bízza gyermekét, bizalmat ad nekünk, s mi magabiztos szaktudással, korrekt, kulturált és toleráns kapcsolattartással törekszünk ennek megfelelni.

Feladatunk: a családok megismerése, nevelési szokások elő-ítéletmentes feltárása.

A beszoktatási idő hosszúságát és módját (anyával, apával, nagyszülővel) az egyéni szükségletekhez, igényekhez igazítjuk.

A családot nevelőpartnerként kezeljük, s mint az óvodás korosztályt nevelő szakemberek, ismereteink egy részét közérthető formában osztjuk meg a szülőkkel.

A napi találkozások alkalmával a gyermekek, a neveléssel és aktuális feladatokkal kapcsolatos legfontosabb, halaszthatatlan információkat beszéljük meg a szülőkkel.

Az egyes gyermekekkel kapcsolatos (testi, érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére mutató) megbeszélésekre egyeztetett időpontban, bármelyik fél igénye alapján teremtünk alkalmat. (egyéni megbeszélések).

Az óvodai évek alatt legalább egyszer ellátogatunk minden családhoz. (Célszerű óvodába lépés előtt.)

A nevelési év során három alkalommal tartunk szülői értekezletet, amikor az intézmény aktuális feladataival kapcsolatos nevelési témákat beszéljük meg.

Az együttműködés tartalmi formái

Gyermek – szülő – óvodapedagógus közös programjai

Kapcsolattartás formái	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás Ismerkedő szülői értekezlet	Ismerkedés az óvodával az óvoda programjának, házirendjének ismertetése.	egyéni beszélgetés
Családlátogatás	A kisgyermek életkörülményeinek megismerése. Szülők szemléletmódjának megismerése.	egyéni beszélgetés játék a gyermekkel
Óvodakezdés	Ismerkedés az óvoda szokásrendszerével Szülő-gyermek kapcsolatának megismerése. Kölcsönös bizalomépítés, „fájdalommentes” elválás biztosítása.	közös játék közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Nyílt nap	Közös óvoda udvarrendezés szülő-gyermek- óvónő- dajka Barkács délutánok (állatok téli szállása, Márton napi lámpás készítése) Mikulás délután- együtt a szülőkkel. Közös téltemetés, kislebáb égetés. Anyadélután, anyák napja. A szülők betekintést nyerhetnek gyermekük óvodai életébe.	Közösen átélt élményekkel felszabadult szülő-gyermek viszony
Egy gyermek, egy szülő, egy virág akció	Közös udvarszépítés, közös munkálkodás.	növények ültetése közös beszélgetés
Ünnepek, rendezvények	Az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése. Hagyományápolás.	szervezés közös ünneplés közös tánc

Fenntartó, Egyházközség

Az Egri Főegyházmegye intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk az óvoda fenntartójával. A helyi katolikus közösséggel igyekszünk minél mélyebb és szorosabb kapcsolatot kialakítani. Az óvodalelkész nevelési értekezletekre, szülői értekezletre, rendezvényeinkre meghívjuk.

Az óvoda és az iskola

Az együttműködő kapcsolattartás alapot képez a gyermekek zavartalan iskolakezdéséhez, elősegíti azt. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái:

kölcsönös látogatások, tapasztalatcserék,

tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről,

várható alkalmazkodási nehézségek,

egymás rendezvényein, ünnepein történő megjelenés, közreműködés.

Az óvoda és a közművelődési intézmény

Könyvtár látogatás során a nagycsoportosoknak szervezett foglalkozás keretében lehetőség nyílik ismereteik bővítésére a könyvek révén. (olvasóvá nevelés).

Részt veszünk a művelődési ház gyermek rendezvényein, falunapokon.

Jól működő kapcsolatot tartunk a helyi „Őszirózsa” nyugdíjas klub tagjaival.

Az óvoda egyéb kapcsolatai

Nevelési Tanácsadó (Heves) MSSST szűrések, logopédiai szűrések, egyéni fejlesztés, iskolaérettségi vizsgálatok

Gyógypedagógiai Szakszolgálat (Eger)

Katolikus Pedagógiai és Továbbképzési Intézet

Egészségügyi szakszolgálat (védőnő, orvos, fogorvos)

Gyermekjóléti Szolgálat

Egyéni vállalkozók

A KATOLIKUS ÓVODA TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Hitre nevelés

„A személyes, önálló hit megalapozása óvodás korban kezdődik. Az óvodás korú gyermek hitre nevelése a következőkre irányul: az Isten iránti szeretet és az Istenbe vetett bizalom felélesztése; kapcsolatteremtés az imádságban; bevezetés a közösségi életbe; Jézussal való megismerkedés, aki szereti az embert, és az Atyához vezet; a Szentlélek megismerése, aki szívében lakozik.”

<https://regi.katolikus.hu/konyvtar.php?h=413#KD3325>

Célunk: A keresztyén közösségbe való beavatás lépéseinek megalapozása.

Feladatunk:

A katolikus ünnepekhez kapcsolódó hagyományok, vallási történetek megismertetése.

Életkornak megfelelő vallásos énekek gyakorlása.

Istenbe vetett bizalom felélesztése.

A hitre nevelés tartalma

- A keresztyén értékrend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermekek számára. (igazság, jóság, szeretet, megbocsátás, önzetlenség, őszinteség, segítőkészség)
- Lelki percek napi 5- 10 percben. (tízórai után)
- Játékos hittan foglalkozás heti rendszerességgel.
- Imádságok, vallásos dalok tanulása.
- Beszélgető- kör kezdeményezése a gyermekeket érintő, érdeklő témában.
- Étkézések, alvás előtti áldáskérés, hálaadás, kereszttetés
- A köszönési mód elsajátítása.
- Templomlátogatások, gyermekmisén való részvétel.
- Közös ünneplések az óvodában, iskolában.
- Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése.
- ***Bibliai történetek megismertetése a gyermekekkel, életkoruknak és értelmi fejlettségüknek megfelelően.***

Az óvodapedagógus szerepe és feladata

- Szeretetteljes légkör kialakítása, személyes példaadás a kommunikációban, viselkedésben. Egyéni bánásmód.
- A hitéletre vonatkozó éves terv megismertetése a családokkal, beszélgetések kezdeményezése.
- A gyermekek személyiségének keresztény szellemű formálása. Katolikus értékek közvetítése, erősítése a gyermekben és általa a családban.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Alapvető ismeretekkel rendelkeznek a Teremtőről, a Szent Családról.
- Ismernek néhány napi tevékenységhez kapcsolódó imát (étkezés előtti, utáni, lefekvés előtti).
- Ismerik legfontosabb egyházi ünnepeink vallási eredetét (Húsvét, Karácsony).
- Tájékozottak az óvodában megismert szentek életével kapcsolatosan (Szent Erzsébet, Szent Márton, Szent Miklós).
- Ismernek vallásos tartalmú énekeket.
- Ismernek néhány bibliai történetet.

A liturgikus év eseményei

Az egyházi év jeles napjainak eseményein keresztül naponta sok ismeretre tesznek szert a gyermekek. (Assisi Szent Ferenc ünnepe, Szent Márton ünnepe, Mikulás- Szent Miklós napja, Advent- készülődés Jézus születésére, Karácsony, Vízkereszt, Gyertyaszentelő, Balázs áldás, Hamvazószerda, Szent József- óvodánk védőszentjének ünnepe, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe, Húsvét, Apák napja, Anyák napja)

Játék

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében. Ebben minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik. A játékot pedagógiai szempontból azért tartjuk fontosnak, mert általa a gyermek kiélheti, feldolgozhatja az életben előforduló szituációkat. A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja, mely óvodáskor végéig legfőbb tevékenysége. A játék elősegíti: testileg, lelkileg egészséges, érdeklődő, a világ megismerésére, összefüggések megértésére törekvő, érdeklődő, kezdeményező, kreatív, határozott jellemű, érzélem gazdag, segítőkész személyiség kialakítását. Nagyon fontos az óvónő személyisége,

mint az óvodai játék legfontosabb szubjektív feltétele.

A játék tartalma

- A játékban nyomon követhető, hogyan válnak a külső késztetések a gyermek sajátjává, belső indítékaivá, miközben érzelmi állapotát, vágyait, sérelmeit, indulatait is közvetíti.
- A játék valóságos kifejezőeszköz / nyelv / a gyermek számára. Segítségével szavak nélkül is elmondja, hogy milyen fejlettségi szinten van, mi az, ami foglalkoztatja, mire vágyik, mi bántja, stb.
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása a gyermekek képességeinek fejlődését segíti elő.
- A játék alkalmas a gyermek személyiségének megismerésre, annak tükrözője, és mint leggyakoribb tevékenysége, fejlesztésének legfőbb eszköze is.
- A gyermek játékát megfigyelve, képet kapunk ismereteiről, beszédképességéről, szociális és értelmi fejlettségének egészéről.
- A játéknak is megvannak a maga fejlődési szakaszai. Más jelegű játékot játszik a csecsemő, mint a kisgyermek. Eltérés mutatkozik az óvoda különböző korcsoportjaiban levő gyermekek játékaik között, formában és tartalomban egyaránt.
- Ennek alapján a gyermek játéktevékenysége tájékoztat minket arról, hogy a gyermek fejlettsége megfelel-e életkorának.
- A játék azonban nemcsak a gyermek fejlettségi szintjét tükrözi, hanem azokat a sérelmeket, konfliktusokat is, amelyeket átélt.
- A játék fejleszti a gyermek mozgását, segíti új mozgásformák kialakulását, gyakorlását, fejlődik kéz ügyességük. Ügyesebbé teszi őket a változatos mozgás, növeli önállóságukat, kitartásukat.
- A játék során ismerkedik a világgal, tárgyakkal, azok tulajdonságaival, így hatással van értelmi képességei fejlődésére.
- Nagyon fontosak a játékot kísérő pozitív érzelmek, közlésvágyat ébresztenek, fokozódik a gyermek beszédkedve.
- A játékban közelivé és elfogadhatóvá válnak a viselkedési szabályok.
- A játékban gyakorolják az egymáshoz való alkalmazkodást, az együttműködést, a kooperációt és a kölcsönös kommunikációt. Kis jelekből és jelzésekből is megértik egymást.
- Megteremtjük a szabad mozgás, a szabad tevékenykedés, az önállóság, a

kezdeményezés, az együtt játszás és munkálkodás legjobb lehetőségeit.

- Kialakítjuk a szokásokat, hagyományokat, ritmikus életrendet.
- Segítjük a közösségbe való beilleszkedést, baráti kapcsolatok, kisebb csoportok kialakulását.
- A gyermekek egyéni adottságainak maximális fejlesztésére törekszünk, az egyéni bánásmód alkalmazásával. A fejlődésben elmaradt gyermeket a kialakult fejlődési szintjéről indulva, a kiemelkedő képességű gyermeket a csoport átlagtól emeltebb szinttől.
- Magatartásunk minden megnyilvánulása minta a kisgyermek számára./ pillantás, mosoly, simogatás/.
- Meg kell ismernünk a gyerekek otthoni játékfeltételeit is. A szülőkkel megbeszéljük, hogyan teremthetnek nyugodt, ösztönző körülményeket gyermekük játékához, hogyan segíthetik elgondolásaik megvalósításában. Nagyon fontos az együttjátszás, az együttlét a szülő-gyermek kapcsolatban. Azok az óvodások tudnak legjobbat játszani az óvodában, akik otthon is „jókat játszhatnak”.
- A csoportszobában minden játéknak megvan a maga helye, pl. az ábrázolási tevékenységekkel kapcsolatos eszközök egy adott helyen találhatók. A báboknak és a dramatizáláshoz szükséges kellékeknek is meghatározott helye van.
- A csoportszobában több játékkeret alakítunk ki. Vannak állandó és variálható sarkok, elkülönített részek.
- A gyermekek kedvenc játszóhelye a csoportszobán kívül az óvoda udvara.
- A külső környezetben elsősorban nagymozgásos tevékenységekre ösztönözzük őket.
- A fogócskákkal, futójátékokkal, labdajátékokkal a gyermekek minden porcikáját megmozgatjuk, szív működésüket serkentjük. Az udvaron mindig biztosítjuk a különböző méretű labdákat.
- Az óvoda udvarán az időjárástól függően lehetőséget nyújtunk a gyakorló és szerepjáték folytatásához. Továbbfejlesztjük, bővítjük a csoportszobában elkezdett énekes - mozgásos játékokat.
- Nyugodt játéklehetőségeket biztosítunk a kreatív tevékenységek kibontakoztatására is, pl. ábrázolási tevékenységek, barkácsolás.
- A játék időtartamát a napirendben határozzuk meg.
- A délelőtti játék a következőképpen alakul:
 - A csoportszobába lépéstől folyamatos. Közben zajlanak le a kezdeményezések,

fejlesztések.

- A délelőtti következő részét az udvari játék tölti ki. Időtartalmát meghatározza az időjárás és a tervezett séta vagy megfigyelés.
- A délutáni játék az uzsonnától a szülők érkezéséig tart.
- A gyermekek gondolatban kitalálják, megalkotják a játékot, utána valamilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesítik.
- Figyelemmel kísérjük tevékenységüket, hogy a szükséges eszközöket, ötleteket megfelelő időben biztosítani tudjuk.
- Eszközeink esztétikusak, balesetmentesek, fejlesztőhatásúak. Eszközállományunkat folyamatosan bővítjük, egyrészt a szerepjátékokhoz és az esztétikai neveléshez szükséges kellékekkel, másrészt az értelmi képességeket fejlesztő játékokkal.

Az óvodapedagógus helye és feladata a játék során

A játék során több feladatot oldunk meg. Egyrészt figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek hogyan közelednek egymáshoz, kik játszanak együtt, milyen irányban halad a játéktéma, hogyan oldják meg a konfliktusokat, tiszteletben tartják-e egymás játékát, udvariasan viselkednek-e a játék során?

Másrészt segítjük a gyermekeket ötleteinkkel. Kezdeményezők, partnerek és egyben játszótársak vagyunk.

Segítjük a bátortalanokat és ötletszegényeket. A segítség azonban csak olyan szintű és mértékű, melyre az adott gyermeknek szüksége van.

A gyermeki játék önállóságát mindig tiszteletben tartjuk. Csak akkor avatkozunk be, ha a gyermekek durvák, veszélyeztetik egymás testi épségét. A játékelrakást, rendrakást rugalmasan kezeljük. A játékot annyira pakoltatjuk el, hogy a következő tevékenységet ne zavarja.

A nyugodt légkör az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele. Ennek érdekében nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása. Elengedhetetlen az érzelem gazdag, "anyapótló" óvónői magatartás.

Törekszünk arra, hogy a képességfejlesztő játékoknál a gyermek válasszon szabadon a felkínált szerepek, játékhelyzetek, társak között.

Feladatunk megteremteni az eszközöket, szabályokat, helyet az együttjátszáshoz.

Alkotó kedvű légkört olyan játék biztosításával érhetünk el, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, mely eszközzel jeleníti meg azt, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka.

A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása

- Az udvaron és a csoportszobában is nagyon fontos a megfelelő hely a játékhöz.
- Szükség szerint a gyerekek közreműködésével alakítunk ki állandó és ideiglenes játszóhelyeket. Helyet biztosítunk az asztali és építőjátékokhoz is.
- A csoportszobában szőnyeget biztosítunk az építéshez, konstruáláshoz.
- Asztalnál folynak az ábrázoló, barkácsoló tevékenységek.
- A szerepjátékokhoz játéksarkokat alakítunk ki.
- A csoportok berendezésekor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát. Ennek megfelelően biztosítjuk a játékfeltételeket.
- Az óvodánk udvara tágas, így játszóhelyek kialakítására alkalmas. Az együttjátszó csoportok számára külön hely biztosított, de a lehetőség adott, hogy a különböző fejlettségű gyermekek együtt is játszhassanak.

A játékhöz szükséges idő

- A játékra kell a legtöbb időt biztosítani, fontos, hogy elmélyülten játszhasson a gyermek.
- Ügyelünk arra, hogy a gyermeknek legyen ideje elképzelései megvalósítására, hiszen minél többet játszik, annál nagyobb lehetőség van fejlődésének elősegítésére.

A gyermekek tapasztalatainak gazdagítása, élmények szerepe

- A játék témája, tartalma nagyrészt a gyermekek valóságról szerzett benyomásaitól, tapasztalataitól, ismereteitől függ. Ezért az óvónőnek gondoskodni kell arról, hogy a gyermekek minél jobban megismerjék környezetüket. Törekszünk arra, hogy a tapasztalat-és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék. A séták, kirándulások, látogatások gyakoriak a csoportok programjában.
- Az élmények a játék tartalmát gazdagítják, játékukban újra átélhetik azokat a gyermekek.
- A gyermekeknek az udvaron, a szabadban is módjuk van minden évszakban a szerepjátékra.
- Számítunk rá, hogy az egész csoportnak nyújtott közös tapasztalatok hatása eltérő formában jelenhet meg az egyes gyermekek játékában. Az egyéni élményeknek is nagy szerepük van a játék alakulásában.

- Számolnunk kell azzal is, hogy a játékban a gyermekek negatív tapasztalatai és érzelmei is megjelennek. Az agressziót vagy szorongást kifejező játék is a gyermekek élményeiről vall.

Játék fajták

Gyakorló játék

Szerepjáték

Barkácsolás

Dramatizálás, bábozás

Építő, konstruáló játék

Szabályjáték

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek játéka a gyakorló játék szintjéről a szerepjáték szintjére fejlődik.
- Elfogadják játszótársaik elgondolásait, alkalmazkodnak a szabályokhoz.
- Képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani.
- A játszócsoportok között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- Óvodáskor végére ismernek 3-4 szabályjátékot, egyedül tudják azt levezetni, közösen örködnék a szabályok betartása fölött.
- Önállóan választanak bábokat kedvelt meséikhez, történeteikhez.
- Felismernek legalább 3-4 mesét a bábok és szereplőik alapján.
- Saját élményeik eljátszásához elkészítik az egyszerű bábokat.
- A szerepjátékban, dramatizálásban barkácsolt eszközt használják fel.

Verselés, mesélés

A család, mint az anyanyelv elsajátításának első színtere, döntően befolyásolja a gyermekek anyanyelvi kultúrájának kialakulását. Ebből következik, hogy a gyermekek különböző fejlettségi szinttel kerülnek az óvodába.

A gyermekekkel az irodalmi élményeken át szerettetjük meg a verseket, meséket.

Az anyanyelv közegén át, az emberi kapcsolatokra tanítunk, mélyítjük az önismeretet, segítjük a világ megismerését.

A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, a biztonságos önkifejezést segítjük, a korosztálynak megfelelő irodalmi élményeket nyújtunk.

Igyekszünk minél több időt biztosítani mesélésre. A csoportokban rendszerint kötetlen formában zajlik egy-egy vers vagy mesemondás. Lényeges, hogy megfelelő módon és változatos eszközökkel motiváljuk a kisgyermeket. Igényes, esztétikus eszközökkel, bábokkal hívjuk fel a gyermekek figyelmét, és próbáljuk azt fenn is tartani. Maga a mesélés csendet kíván a gyermekektől. A feltételek megteremtése az óvónők feladata.

Az éves mese- és versgyűjtemény összeállításánál azokból a gyermekirodalmi művekből választunk meséket, verseket, amelyek megfelelnek a gyermekek életkori igényeinek. Könyvkölcsönzés során a kortárs gyermekirodalommal is megismertetjük a gyermekeket. Interaktív könyvtári foglalkozásokon veszünk részt, az óvodában gyermekelőadások szervezésével kínálunk irodalmi élményt a gyermekeknek.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel

- A nyelvi képességek fejlesztésének legeredményesebb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok.
- Ezeken keresztül elsajátítják a gyermekek a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást, és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák gyakorlása során tisztítjuk a magán és-mássalhangzók helyes ejtését.
- A gyermekek szókincse, fogalomismerete folyamatosan bővül a mesék, versek megismerése során is.
- A bábjátékban önfeledten kibontakoztathatják egyéni elképzeléseiket, fejlesztjük önkifejező képességüket.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Várják, kéri a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében.
- Beszédkészségük, beszédkedvük, szókincsük erősödik.
- Beszédfigyelmük kialakul.
- Képesek önállóan mesemondásra, megkezdett mese, történet folytatására.
- Dramatizáláshoz bábozáshoz szükséges eszközöket önállóan használják, a szerepeket maguk között felosztják.
- Kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat a napi élet részeként használják, forgatják.
- Használják az udvariassági kifejezéseket.
- Kialakult szókincsük lehetővé teszi számukra gondolataik érthető kifejezését.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Célunk, hogy a gyermekek minél több zenei élményhez jussanak, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket, ismerkedjenek egyházi énekekkel.

A népi hagyományok, gyermektáncok megismerésével, ápolásával a nemzeti identitástudatot alakítjuk ki a gyermekekben.

A zenei ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

Óvodánkban az éneknek, a zenei nevelésnek mindenütt helye van a hétköznapi életben és az ünnepeken is. Az ünnepek kapcsán a vallásos témájú énekekkel az ünnepekhez, azok liturgiájához kapcsolódóan. A gyermekek hangszerekkel is kísérhetik az éneklést, vonulnak, tánc lépéseket próbálgatnak.

Az óvodai zenei nevelés sok fejlesztési lehetőséget hordoz. Egy-egy énekes játék eljátszása közben a gyermek érzékeli a dal, tánc és a játéknyelvet. Közben megtanulja, gyakorolja a játékszabályokat, szabálytudata fejlődik, mozgása összerendezettebb, harmonikusabb lesz, fejlődik ritmusérzéke, zenei hallása, erősödik kommunikációs készsége, társas kapcsolata, új szavakat, népi kifejezéseket tanul meg.

Zenehallgatás során megismerheti más népek dalait, zeneműveket.

Zenei képességfejlesztés

Ritmusérzék

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékos mozdulatokkal.
- Egyszerű ritmushangszerek használata. (ritmusbot, dob)
- Egyenletes járás mondókára.
- Mondóka, dal ritmusának hangsúlyozása tapssal.
- Ütemhangsúly kiemelése.
- Kettes lüktetés érzékeltetése dalon, mondókán játékos mozdulatokkal.
- Szünet érzékeltetése dalon, mondókán különböző mozdulatokkal.
- Egyenletes lüktetés és ritmus érzékeltetésének összekapcsolása.
- Ritmusvisszhang (két motívum)
- Ritmuszenekar alakítása.
- Tánclépések gyakorlása ütemtartással.
- Záró lépés előre-hátra.
- Páros lábon szökdelés.
- Forgatás
- Páros sarokemelés.
- Sarokkoppantás.
- Ringás állva.
- Forgás egyedül és párosával.
- Egyszerűbb dalok, mondókák ritmusának érzékeltetése ritmushangszerekkel.

Hallásfejlesztés

- Halk-hangos hangerő jelre történő váltása.
- Halk-hangos és gyors-lassú összekapcsolása.
- Magasabb-mélyebb kezdőhang átvétele.
- Dallamvonal rajzolása térben.
- Dalok éneklése különböző hangképző szótagokkal.
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással.
- Dallamvisszhang játék (két motívum).

- Zörejhangok felismerése (háttérzajból való kiszűrés).
- Zörejhangok irányának, távolságának felismerése.
- Érzelmek kifejezése hangszínnel.
- Improvizációs képesség fejlesztése (szöveg, dallam, mozgás kitalálása).
- Dalfelismerés dúdolásról, hangszeres előadásról.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Élvezik a dalos játékokat, néhányat irányítás nélkül is tudnak játszani.
- Gátlás nélkül, tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelnek.
- Élvezettel hallgatnak zenét, dalt.
- Megkülönböztetik a gyors, lassú fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Felismerik a halk, hangost, tudnak halkán, hangosan énekelni, beszélni.
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát, mozgással kiemelik.
- Tudnak társaikkal térformákat alakítani.
- Megbeszélés, vagy egyéni ötlet alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudják kísérni.
- Dallam, vagy ritmusmotívumokat egyénileg vissza tudnak énekelni, tapsolni.
- Csoportosan és egyénileg, önállóan indítással, tisztán, helyes kezdőmagasságban és tempóban énekelnek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermek a környezetéből érkező spontán vizuális ingerek hatására folyamatosan fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik. A tárgyi világról egyre pontosabb ismereteket szerez, majd sokrétű ábrázolótevékenysége során mindegyiket újraalkotja, rendezi, átszervezi. Ábrázolótevékenysége a világról kialakított vizuomotoros reprezentációja. Az alkotás öröme fejleszti a gyermeki személyiség értelmi képességeit.

Célunk a gyermeki fantázia és esztétikai érzék életkori sajátosságainak megfelelő kibontakoztatása.

A természet szépségéből fakadóan a gyermekek tér -, forma -, szín képzetének gazdagítása, a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása.

A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás pontosabbá tétele.

Igyekszünk elérni, hogy a szülők odahaza is biztosítsák a rajzolás, mintázás, építés feltételeit.

Az alkotó tevékenységek feltételeinek a megteremtése

Az alkotó tevékenységekhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az óvoda által kért eszközöket nevelési év elején a szülők szerzik be gyermeküknek.

Az eszközök nyitott tároló polcon, a gyermekek számára a nap bármely szakában elérhetőek.

Megfelelő időt, helyet biztosítunk az alkotókedv kibontakozásához.

A változatos módszerek, sokféle technika megismeréséhez, alkalmazásához a feltételek biztosítottak a mindennapi szabad játékban is.

A gyermekek napi rendszerességgel folyamatosan, szabadon választhatják a rajzolást, festést, mintázást, kézi munkát, barkácsolást, mint speciális játékformát. A gyurmát mindig közösen készítjük el, közösen választjuk ki milyen színű, illatú legyen.

Tevékenységüket figyelemmel kísérjük, szükség szerint segítjük, irányítjuk.

A 3-6 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

Az ábrázolás anyagaival való ismerkedés, egyszerű technikák elsajátítása jellemzi kiscsoportban a gyermekek tevékenységét. Nagycsoportban egyre változatosabb technikákkal ismertetjük meg őket. Tevékenységek közben elsajátítják az alapvető szokásokat, magatartásformákat, az eszközök használatának módját.

Az óvodai élet során a gyermekek vizuális nevelését, fejlesztését: a képalkotás, plasztikai munkák, építés, ismerkedés a műalkotásokkal foglalja magába. Alakító-alkotó tevékenységüket bővítjük.(pld: vegyes technikák, kollektív munka). A gyermekek rajzos tevékenységeit előkészítjük olyan megfigyelésekkel, olyan helyzetek teremtésével, melyből élmények származhatnak, s melyeket a gyermekek rajzban is ki tudnak fejezni.

Törekszünk rá, hogy a gyermekek felfedezzék környezetükben a szépet. Séták során a községben található műemlékeket, középületeket megtekintjük: Szeleczki-kastély, templom, „Hármas kereszt” szoborcsoportja, stb.

A saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek stb. eseményábrázolásai is.

Társaik munkáit véleményezik, óvónői irányítással önértékelést gyakorolnak.

A kellemes, barátságos óvodai környezet megkönnyíti a „jó itt lenni, szívesen itt maradok” érzés kialakulását.

Vizuális képességfejlesztés

- Ábrázolókéesség fejlesztése
- Akarati tulajdonságok fejlesztése
- Alakító képesség fejlesztése
- Alakítás, formaállandóság fejlesztése
- Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése
- Alkotóképesség fejlesztése
- Emlékezet fejlesztése
- Fantázia fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Forma – és színelemzés képességének fejlesztése
- Helyes eszközfogás készségének kialakítása, fejlesztése
- Igényesség fejlesztése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- Ismer különböző technikákat, egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit. Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol.
- Alkotásaira jellemző a részletező forma és színgazdagság.(jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol)
- Örül alkotásainak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- Alkotások közös létrehozása során együttműködő.
- Plasztikai, téralakító munkái egyéniek, ötletesek.
- Díszítő, tervező feladatot változatos színekkel, technikával megold.
- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani. (ollókezelés)
- A műalkotásokhoz pozitívan viszonyul, értékítéletét megfogalmazza, az alkotásokról beszélgetni tud.
- Rácsodálkozik a szép látványára, gyönyörködni tud benne.
- Önállóan és csoportosan is készít játékot, ajándékot, kelléket.

Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Nagyon fontos fejlődését figyelemmel kísérni a születéstől- kisgyermekkorig. Ebben az életszakaszban a gyermek mozgásának fejlettsége képet ad általános fejlettségi szintjéről, a fejlődés tempójáról.

Ki kell elégítenünk (testi szükségletét) mozgásigényét, ebben korlátozni semmiképpen nem szabad. Hagyni kell a gyermekeket szabadon mozogni.

A mozgás óvodáskorban a fejlődés egyik elengedhetetlen feltétele, amelynek biztonságos feltételrendszerét megteremtjük.

Sokféle szabad mozgással és célirányos fejlesztő mozgástevékenységgel elégítjük ki a gyermekek természetes mozgásigényét. A lehető legtöbb időt töltünk a szabadban az évszakok és időjárástól függően.

A levegőhöz, napfényhez (a vízhez) szoktatás, edzés, természetes része a nevelőmunkánknak, mely egyben az egészséges életmód fontos eleme is. Az óvodáskorban a testnevelés fontos szerepet játszik az egészség megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában. Célunk a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarat tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmarad a gyermek szabad mozgáskedve.

Fejlesztési céljaink

- A testi és- mozgásfejlesztés, mely során fejlődik személyiségük is. (Kialakul a: bátorság, fegyelmezettség, kitartás)
- Természetes mozgásuk fejlesztése. (járás, futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás)
- A testi képességek fejlesztése. (ügyesség, testi erő, gyorsaság, ellenálló,- álló képesség)
- Kedvezően kell befolyásolni az egész szervezet növekedését, hozzájárulunk a légző-és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez.
- Az egészség megóvása.
- A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítjük a tér és időben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést.
- A mozgásfejlesztés elősegíti az egész személyiség fejlődését, kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását.

Értelmi képességek

- Fejlődik a gyermek vizuális memóriája.
- Bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, bővül szókincsük.
- Fejlődik fogalomalkotásuk.

Szociális képességek

- Az „én tudat” fejlődése.
- Társas kapcsolataik kiszélesednek, fejlődik önuralmuk, együttműködő képességük.
- A mozgásos versengések során átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Megtanulják ezek kezelését, elviselését.

Kiemelt mozgásfejlesztés három területen valósul meg

- A szabad játékban. (a gyerekek spontán, természetes mozgása közben)
- Szervezett testnevelési foglalkozásokon. (a részvétel kötelező jellegű)
- A szervezett mindennapi mozgás során.(frissítő torna, mozgásos játék napi 2 alkalommal)

A mozgás megszerettetésében együttműködünk a családdal. A szülők az óvodán kívül is egyre több mozgási lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára. A gyermeküket elviszik játszótérre, strandra. Engedik őket kerékpározni, rollerezni. Egyre több mozgásfejlesztő eszközt biztosítanak gyermekük számára odahaza is. (füles labda, trambulin, hinta, csúszda, mászóka, stb.)

- A gyermekek szabad mozgását az óvodában a délelőtti és délutáni udvari játék és séta során biztosítjuk.

Az óvodapedagógusok által szervezett, irányított mozgásos tevékenységek kiegészítik a spontán a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – játékban azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- Szeretnek mozogni, kitartó a mozgásos játékban.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett. Kialakult a nagymozgásuk.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak néhány mozgásos játékot (futójátékot) irányítás nélkül játszani.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végeznek.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyesen labdát vezetni.
- Tudnak egykezes felsődobással célba dobni.
- Tudnak rollerezni, kerékpározni.
- Szabályokat betartják, és kitartóak a különböző versenyjátékokban.
- Tudnak természetes járással irányváltoztatással, csigavonalban, nyolcas vonalban járni. Ismerik a lábujjon, sarkon, külső láb élen járást.
- Képesek változó ütemben, gyors futással állórajtból irányváltoztatással futni.
- Tudnak helyben, illetve járás-futás közben irányváltoztatással futni.

Külső világ tevékeny megismerése

A kisgyermek környezetével való kapcsolata mindig a felnőttek közvetítésével valósul meg. Nem elég a kapcsolat, hanem a viszony minősége is fontos tényező. A környezet az öröklés mellett a fejlődés egyik potenciális (lehetséges) forrása. Alapvetőnek tekintjük a gyermek társas, és természeti környezetével való kapcsolatát.

Pedagógiai munkánk során kiemelt az ökológiai szemléletmód alakítása, a vidék élővilágának és épített környezeti értékeinek felfedeztetése, megismertetése és annak megóvására nevelés, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódó, azt védő, a szépre fogékony, lakhelyükhöz kötődő gyermekeket neveljünk. A természet- és a környezetvédelem fontosságának megismertetése komplex cselekvés útján, felfedező jellegű játékos programok által valósul meg a napi gyakorlatban. (Kerékpártúra Pusztafogacsra a kápolnához, amely NATURA 2000 természetvédelmi területen helyezkedik el. A kastély kéményén található gólyafészkek lakóinak életét figyelemmel kísérjük.)

Az óvodai nevelés során a családi nevelésre támaszkodunk, és szoros együttműködésre törekszünk. Építünk a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, tevékenységi, megismerési vágyára. Feladatunk, hogy a gyermekek számára ehhez a tevékenységhez biztosítsuk a feltételeket. (spontán, vagy szervezett formában.)

Óvodánkban hagyomány, hogy a nagycsoportos gyermekekkel kerékpártúrára megyünk évente két alkalommal, ősszel és tavasszal a pusztafogacsi kápolnához. A kerékpárútra viszünk magunkkal nagyítót, távcsövet. Ismerkedünk a természet szépségeivel, növény-és állatvilágával. Megnézzük, milyen munkák folynak a határban. Gyűjtögetünk növényeket, terméseket. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a környezet megismerése során a gyermekek életkoruknak megfelelő szinten szerezzenek minél több tapasztalatot az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből. Így alakulnak ki a gyermekekben a kulturált, biztonságos életvitel szabályai, szokásai, az elfogadott viselkedési formák, érzelmi és erkölcsi viszonyok. Ahhoz, hogy gyermekeink megszeressék környezetüket, hozzájárul az óvodapedagógus érdeklődése, lelkesedése, egyénisége és felkészültsége is.

Minden embernek ismernie kell népének történetét, azt a földet, ahová gyökerei kötik.

A szülőföldhöz életre szóló emlékek kapcsolódnak, valahová tartozást, biztonságérzetet, nyugalmat jelentenek. A néphagyomány magában foglalja mindazt a népi kultúrát, amely meghatározza az emberek egymáshoz való viszonyát és életformáját; tehát az erkölcsi magatartást, a közösség íratlan törvényeit, művészetét, költészetét. A nemzetek és népek továbbélésének alapja, hogy megőrizték és továbbvigyék népük hagyományait és kultúráját, mert ezek azok a gyökerek, amelyekből táplálkozhatnak, és tovább fejlődhetnek.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, cél, hogy azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Szűkebb és tágabb környezetében, térben, síkban és időben jól tájékozódjon.

Legyen képes matematikai műveletek végzésére, ennek verbális megfogalmazására.

Legyen igénye a próbálkozásra, kísérletező tapogatózásra.

Ismerje fel a problémát, keressen különböző megoldási módokat.

A mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismerése által: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Fejlesztési célok

- A külső világ tevékeny megismertetése. (természeti és társadalmi környezet)
- Olyan tapasztalatokat szerezzenek a gyermekek, melyek életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodást, tájékozódást tesz lehetővé környezetükben.
- Megfigyelőképességük, képzeletük, gondolkodásuk, emlékezetük fejlesztése.
- A szülőföldhöz, szűkebb környezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Nyelvi kifejezőképességük fejlesztése.

- A gyermekek a környezetükből szerzett ismereteiket játékukban is használják fel.
- Bármely téma feldolgozása során érvényesüljön a mozgás, testséma,(saját testük ismerete), percepció, (érzékelés), verbális,(szóbeli) fejlesztés.
- Kapjon hangsúlyt a tevékenykedés és a megismerés. (megfigyelés, kísérlet, összehasonlítás, rendezés, csoportosítás, mérés, stb.)
- A környezet megismerésére nevelés témakörei nem mereven behatároltak, így szinte kínálják a valóság megtapasztalását, a játékos cselekedtetésnek a lehetőségét.
- Matematikai fogalmakkal való ismerkedés, gyakorlás, a logikus gondolkodás kialakítása a gyermekekben.
- Problémafelismerő, megoldó képességük és kitartásuk kialakítása, fejlesztése.

A fejlesztés feladata

- A természetes és épített környezet megismertetése.(tapasztalatok, ismeretek gyarapítása)
- Közvetlen módon is találkozzon a gyermek a környezetvédelemmel. (csoportszobában –élősarok, udvaron-vegyen részt a munkában.)
- Jeles napok – kiemelt események az óvodában.
- Kirándulások, séták szervezése.
- A helyi adottságok, lehetőségek feltárása, felhasználása. (kerékpártúra a pusztafogacsi kápolnához, artézi kút, óvodai veteményes – és virágoskert, valamint a fűszernövények ápolása, gondozása, hasznosítás, begyűjtés, komposztálás)
- A tapasztalatszerzés több módját is alkalmazzuk.(alkalmi és folyamatos megfigyelés)
- Különböző anyagok újrahasznosítása, fenntarthatóságra nevelés. (papír, fonal, dobozok, stb.)
- Az ünnepek, jeles napok, megemlékezések kiemelése a mindennapi élet eseményeiből, érzelmi tartalommal való megtöltésük, előkészítésük.
- Szülői értekezleteken, kötetlen beszélgetésekkel segítjük a szülőket abban, hogy felismerjék a gyermekek környezet iránti érdeklődésének fontosságát.
- Tevékenységek közben elősegíteni a gyermekek számfogalmának kialakulását, megalapozását.
- Rész-egész viszonyának felfedeztetése bontások, válogatások gyakorlása során.
- Számfogalmuk egyéni fejlettségüktől függően a 6-10 –es számkörben mozogjon.
- Azonosságok, különbözőségek felismertetése.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen ismeretszerzés során

- A mikro csoportos szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését (kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés, stb.)
- Lehetőség nyílik a tapasztalataik közlésére, a látottak folyamatos elbeszélésére.
- A gyermekek kifejezik gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket, értelmes, összefüggő beszéddel.
- Az élmények egyeztetésére a gyűjtemények rendezgetése közben nyílik lehetőség.

Képességfejlesztés

- A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése.
- Beszédkultúra fejlesztése.
- Érzékszervi működés fejlesztése.
- Figyelem fejlesztése.
- Helyi néphagyományok, szokások megismerése, elsajátítása.
- Koncentrált figyelem fejlesztése.
- Közösségi érzés fejlesztése.
- Szülőföld, emberek, hazai táj szeretetére nevelés.
- Szókincsbővítés
- Tapintásos érzékelés fejlesztése.
- Tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme.
- Verbális fejlesztés.
- Formák felismerése.
- Idő érzékeltetése.
- Testrészek/ érzékszervek neve, funkciójuk.
- Színek
- Névutók helyes használata.
- Vizuális memória fejlesztése.
- A környezeti értékek tudatos, okos és mértéktartó felhasználása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokásokkal.
- Képes a természeti változások ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, annak verbális megfogalmazására.
- Ismeri az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat.
- Képes a cselekvések időbeli sorba rendezésére.
- Tudja saját és családtagjai nevét, munkahelyét, lakcímét.
- Képes gyűjtőfogalmak meghatározására.
- A gyermek képes arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit megértse, utasításait kövesse.
- Matematikai jellegű problémákról gondolatait szabadon elmondja, egymás állításainak igazságát megítéli, esetenként javítja tévedését.
- Képes tulajdonságok szerinti válogatások folytatására, sorba rendezésére.
- Érti és helyesen használja az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Össze tud mérni két halmazt párosítással az elemek színétől, méretétől elrendezésétől elvonatkoztatva is.
- Elő tud állítani különféle elemekből bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Tárgyakat meg tud számlálni 10-20-as számkörben.
- A térben és síkban jól tud tájékozódni, kialakul kezessége.
- Képes különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, felismerni.
- Képes az időbeli relációk felismerésére.
- A tevékenységeknél érvényesíti problémamegoldó képességét.

Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek a munkát, éppúgy, mint a játékot, örömmel végzik. Ezért szívesen azonosulnak a munka céljával.

A munka játékos jellegű, célra irányuló tevékenység, amely felelősséggel jár. Közben az óvodapedagógus céltudatos irányításával a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti, társadalmi környezetükről. Így hozzájárul az értelmi képességek fejlődéséhez.

Az óvodában a munka elsősorban a közösségért végzett tevékenység, elősegíti tehát a kapcsolatok színesebbé, bensőségessé válását.

A munka jellegű, játékos tevékenységek során a gyermekek megtapasztalhatják, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, kellemesebbé teheti környezetét.

Az önkiszolgálás során a gyermekeket folyamatosan szoktatjuk az önálló, öntevékeny, önkiszolgáló munkára, ahol egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatokat bízunk rájuk. A felnőtt segítségével ismertetjük meg a testápolás, öltözködés, a kulturált étkezés szokásait, mely az egészséges életmódjuk kialakítását segíti elő.

A közösségért végzett munka minden gyermekre kiterjedő alakító tevékenység, mely a hasznosságon túl esztétikai értékeket is képvisel.

Az alkalmoszerű munkák és megbízások az ünnepek előtti készülődést, a takarítást, teremrendezést, a csoportszoba együttes díszítését foglalja magába. Heti egy alkalommal zöldség, illetve gyümölcssalátát készítünk. A saját termésű és otthonról hozott gyümölcsöket befőzzük, savanyúságot készítünk. Alkalmanként /karácsony, Mikulás, anyák napja/ a gyermekekkel együtt készítjük el a vendégváró süteményeket.

A környezetgondozás magában foglalja az élősarok, a szobanövények gondozását, illetve az állatvédelmet – télen a madáretető kihelyezését, folyamatos feltöltését. A munka jellegű tevékenységekhez megfelelő méretű eszközöket biztosítunk a gyermekeknek. Megteremtjük a biztonsági feltételeket /eszközök rendeltetésszerű használatával/ a balesetek, sérülések megelőzése érdekében.

A napi segítő munkáját a gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be, és fokozatosan bővítjük. Ide tartozik a terítés, a teremrendezés, az udvarrész, kert rendben tartása, segítség társaknak és a felnőtteknek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Igényes a környezet rendjére, részt vesz annak fenntartásában szebbé tételében.
- Örömmel végez minden olyan munkát, ahol erejéhez mérten tud segíteni.
- Személyével kapcsolatos teendőket önállóan végzi, segít, önmagán és a kisebbeken.
- Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- A rá bízott feladatot szívesen önállóan végzi.
- A környezetében lévő állatokat, növényeket óvja, gondozza.
- A szelektív szemét és hulladékkezelés szokásává válik.
- A munka elvégzésére való törekvés által kitartó, türelmes, fejlődik felelősségérzete, önbizalma.
- Önállóan és igényesen végzi a naposi munkát.
- Megalapozódik a gyermekekben a munka iránti tisztelet.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulást a játék motivációs bázisára építjük. A játékot tekintjük a legfőbb ismeretszerzési lehetőségnek, melyen keresztül megismerjük a gyermekek egyéni sajátosságait is.

A játék folyamatában történik a műveltség tartalmak elsajátíttatása, amelyek egymásra épülve alkotják nevelésünk komplexitását.

Nevelésünkben a gyermek és a természet kapcsolatát helyezzük a tevékenységek központjába. A folyamatos és alkalmi megfigyelések kapcsán, sokoldalú érzékelés biztosításával, kívánjuk elérni a későbbi belső motiváltságon alapuló ismeretszerzést.

A gyermekek aktivizálásának legtermészetesebb helyzeteit használjuk fel a tanulásra.

Ahhoz, hogy ismereteik ténylegesen bevésődhessenek és rendszeressé válhassanak, sok - sok próbálkozásra, kísérletre, saját tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget.

Minden gyermek számára biztosítjuk a pozitív és negatív élmények feldolgozását, a külső ingerek belsővé válását, harmonikus személyiségfejlődést.

A megismerést, a gondolkodásfejlesztés folyamatát a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére az óvodai és óvodán kívül szervezett tapasztalásra építjük.

Az észlelést sok - sok cselekvéssel, mozgással, tevékenykedtetéssel biztosítjuk.

A fejlődést állandó folyamatnak tekintjük, a feladatokat minden esetben a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazítjuk. Sikerélményhez juttatjuk az egyes gyermekeket, így növeljük önbizalmát, önállóságát.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink nyitottak legyenek a külvilágra, kérdezzenek, legyenek érdeklődők.

A mikro csoportos fejlesztések alkalmával fontosnak tartjuk a kötöttséget, ebben tudatosan, tervezett módon történik a fejlesztés.

A mikro csoportos fejlesztésben nagyobb lehetőséget látunk az egyéni bánásmódra.

Egy-egy tevékenységre többször is visszatérünk, hogy legalább egyszer minden gyermek részt vehessen az adott tevékenységben.

Ha valamely gyermeknél egyes területen lemaradást tapasztalunk, visszatérünk rá és fokozatosan terhelve juttatjuk magasabb szintre.

A kimagasló képességű gyermekek számára egyéni, differenciált fejlesztéssel próbálunk újabb ismereteket nyújtani.

A tanulást a gyermekek részéről spontán folyamatként értelmezzük, az óvodapedagógus részéről tudatos, célszerű, egyénre szabott fejlesztésként.

A gyermekek fejlettségéről egyéni fejlettségmérő lapot vezetünk, ahol nyilvántartjuk fejlettségi szintjüket. Ennek alapján tervezzük meg a tevékenységformákat, a gyermekeink továbbfejlesztésére, illetve a lemaradók felzárkóztatására.

Ezen tevékenységi formák segítségével érjük el, hogy fejlődjön, kialakuljon:

- szándékos figyelmük,
- kitartásuk,
- önfegyelmük,
- türelmük, feladattudatuk.

Így jutunk el odáig, hogy az óvodai élet befejezésekor óvodás gyermekeink alkalmassá váljanak az iskolai élet- és a tanító elfogadására.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában mondja el.
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát, minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot.

- A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- Szókincse életkorának megfelelő.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde.
- Konfliktus megoldási módokat ismer, önállóan is alkalmazza, képes társaival egyezkedni.
- Figyelmesen meghallgatja és megérti mások beszédét, az alapvető metakommunikációs jelzéseket felfogja, alkalmazza.
- A közvetlen felidézés mellett képes a szándékos felidézésre, megnő a megőrzés időtartama.
- Képes a figyelemmegosztásra-, átvitelre, a szándékos figyelemre.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodása mellett az elemi fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Képes a nonverbális jelek megértésére.
- Kialakul beszédfigyelme.
- Differenciált észlelése kifinomult.
- Érzékelése pontos.
- Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.
- Figyelem összpontosításra képes.
- Reproductív emlékezettel rendelkezik.
- Fogalmi gondolkodása kialakult.

AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Iskolakészültség

- Az adott nevelési évre történő felkészülés során felmérjük a tanköteles gyermekek létszámát.
- Felvesszük a kapcsolatot a Nevelési Tanácsadó szakembereivel az év eleji szűrések (MSSST, logopédia) megszervezésére.
- Szeptember elején tájékozódunk alapkészségeik fejlettségéről.
- Kiszűrjük a beszédhibás gyermekeket.
- A szülőt tájékoztatjuk az esetleges hiányosságokról.
- Szükség esetén a Nevelési Tanácsadó szakembereinek közreműködését kérjük.
- Velük folyamatosan tartjuk a munkakapcsolatot.
- Tapasztalataikat a csoport óvodapedagógusai egyeztetik, s a feltárt fejlődési lemaradást az év során egyéni, differenciált fejlesztéssel igyekeznek pótolni.
- Egyénileg megbeszéljük a szülővel gyermeke iskolakezdésével kapcsolatos tapasztalatainkat.
- Szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket a tankötelezettség teljesítésének jogi lehetőségeiről.
- A szülővel történő előzetes egyeztetés után kérjük a Nevelési Tanácsadó, esetleg a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság vizsgálatát, szakvéleményét.
- A nevelési év során (tavasszal) a gyermekcsoportot meglátogatja a leendő tanító néni.
- Látogatást szervezünk az első osztályba, az iskolába készülő gyermekeknek.(májusban)
- Az iskolába készülő gyermek „Iskolakóstolgtató” foglalkozásokon vesznek részt a leendő tanító néni irányításával.

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

A kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

Megvalósítás kerete:

A 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet értelmében 45 perces iskolaelőkészítő foglalkozás az óvodai nevelés utolsó évében, amely a napirendbe illesztett, rendszeres, fejlesztő tevékenység.

Óvodánkban folyó nevelési rendszerünkben iskolaérettnek számít az a kisgyermek, aki a vele azonos korúak társaságában tervszerű nevelőmunkával képes magáévá tenni az általános iskola számára megfogalmazott művelődési javakat.

Testi fejlődés alakulása

- Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- Mozgása összerendezett, mozgás – koordinációja és finommotoros készsége fejletté válik.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző.
- Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, akaratí élet, szocializáció alakulása

- Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akaratí tényezők.
- Társadalmi szerepkészítetése sokrétű.
- Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Hitre nevelés

- Isten létezésében és a teremtés csodájában hisznek.
- A megismert hitbeli és erkölcsi vonatkozásokat próbálják életükben megvalósítani.
- Ismernek egyházi énekeket, imákat és szívesen alkalmazzák is.
- Életük, szokásaik, lelkületük, sőt egész személyiségük katolikus szellemű formálódása megvalósul.
- A gyermekek örömmel hallgatnak bibliai történeteket, néhányat maguk is tudnak reprodukálni.
- Felismerik az óvoda végére, hogy kapcsolataink, környezetünk Isten ajándékai, amire jó dolog rácsodálkozni.
- Tudják használni a „jó cselekedeteket” részint önmaguk formálására (megbocsátani tudás, alkalmazkodás, szeretetadás, örömszerzés) részint pedig felülről jövő segítséggel.

Játék

- A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- Kialakul testsémája.
- Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- Ismeri a téri irányokat.
- Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese, bábjáték, drámajáték

- A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető.
- Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókincsrel rendelkezik, szituatív.
- Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végighallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

- Képessé válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- Önállóan használja a ritmushangszereket.
- Szívesen hallgat zenét és fakad dalra

Külső világ tevékeny megismerése

- Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- Képes esztétikusan hatni környezetére.
- A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb).

Munka

- Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- Munkavégzése igényessége tükrözi.
- Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.
- A saját személyével kapcsolatos teendőket felismeri, és felszólítás nélkül végzi.

Pszichikus fejlődés alakulása

- Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

**A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT,
FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSÉT BIZTOSÍTÓ NEVELÉSI FELADATOK,
TEVÉKENYSÉGEK**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 12. szerint:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek:
 - sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatástól szóló törvény szerint

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet - végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgásrendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák - és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és így módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat. Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az

eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más - érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés - is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfeladási és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata

akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavarai mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavarai társul, az

eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású - az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő - részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex - gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi - szakértői véleményben foglaltak alapján történik

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadóak, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Ha a gyermek **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel** küzd, fejlesztő foglalkozást biztosítunk számára a Szakértői véleményben megfogalmazottak szerint, gyógypedagógus alkalmazásával.

Az integrált nevelés feltételei

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény, alapító okiratában.
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel.
- (Értelmi elmaradás, részképesség zavar, beszéd fogyatékoság esetében – Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság – Eger)
- (Mozgásfogyatékoság esetében – Mozgásvizsgáló Országos Rehabilitációs és Szakértő Bizottság – Budapest)
- Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg.
- Csoporton belül a sérült gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak.
- Tanügy igazgatási dokumentumok. Egyéni fejlődési lap/ Tü.356 /.
- Fejlesztési terv.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során.
- Szakember biztosítása a megfelelő fejlesztés érdekében.

Kiemelt feladat

Az ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.

Személyi feltételek

Intézményünkben a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését –helyi szakemberek hiányában- a Nevelési Tanácsadó szakemberei végzik.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik:

- nagyméretű tükör,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök,
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

Az integrált nevelés során elvárt eredmény

Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre.

Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és a gyermekek körében egyaránt biztosítja a „másság” elfogadását, tolerálását.

Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Tartalma

Integráló tehetséggondozás, mely a „tehetségígéret” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányul.

Speciális többlet nyújtásával a gyermekek képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően.

A többségen belül a differenciálás eszközzel a tehetség fejlesztésének segítése.

A területek a következők lehetnek óvodában:

- kiváló rajzkészség,
- zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem,
- természetismereti témakör,
- matematikai képesség,
- anyanyelvi-, kommunikációs képesség,
- testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság,
- kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség.

Tehetség típusok

- Szabályos: könnyen kezelhető, pedagógusnak élmény, gyorsan tanul.
- Nehezen felismerhető: hullámzó teljesítményű, visszahúzódó, képességeik töredékét használják, alulteljesítők.
- Problémások: figyelmet felkeltők, menekülnek a kötelezettségek alól, viselkedési problémák, csak akkor jön elő a tudás, ha valakit megszeretnek, akkor kinyílnak.

Mire van szüksége egy tehetséges gyermeknek?

- Lehetőségre, bátorításra, segítségnyújtásra.
- Élmény dús, elfogadó, támogató, környezet biztosítására. „szabadság és biztonság!”
- Gyermek erős oldalának fejlesztésére, a gyenge területeinek erősítésére.

- Az alulteljesítés elkerülésének segítésére.
- Hátrányok kompenzálásának lehetősége.

Hogyan lehet felismerni, beazonosítani a tehetséget?

- Gyermekszeretettel, gyermek ismerettel és a tehetség vizsgálati módszerek széleskörű alkalmazásával.
- Minden apró sikert vegyünk észre és igazoljuk vissza!

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését szolgáló intézkedések

Célunk a megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH/HHH) gyermekek részére.

Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.

Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.

Feladatunk a HH/HHH gyermekek teljes körű beóvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget.

Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve.

Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

(Gyermejjóléti, családsegítő szolgálat, Védőnői hálózat, Szakmai szolgáltatók – Nevelési Tanácsadó)

Együttműködési lehetőségek

- Szülők támogatása, erőforrásaik feltárása.
- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása, korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás.
- Konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások megtervezése, biztosítása.

Elvárt eredmény

- Megtörténik az intézmény körzetéhez tartozó HH/HHH gyermekek teljes körű beóvodázása.
- Csökken az igazolatlan hiányzások száma.
- Csökken a HHH gyermekek körében az SNI minősítés.
- A HH/HHH gyermekek egyéni eredményei – a mérések alapján – 10%-nál nagyobb mértékben nem maradnak el a csoport átlagtól.
- A HHH gyermekek megfelelő időben, normál tantervű iskolában kezdhetik meg tanulmányaikat.

Együttműködés a szülőkkel

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott beilleszkedésének biztosítása.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről.
- Egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, gyermekmunkák bemutatása, elemzése.
- Szülők részvételi lehetőségének biztosítása a napi tevékenységek során.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése.
- A család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése.
- Rendezvények szervezése pl. őszi programok, adventi előkészületek, farsang, évzáró, anyák napja, stb.

Gyermekevédelmi feladatok

- A gyermekek joga, hogy biztonságban és egészséges környezetben neveljék őket, óvodai életrendjüket életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően alakítsák.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.
- A családi ház feladata: a gyermekek egészséges fejlődéséhez a feltételek maximális biztosítása. Az óvodapedagógusnak tevékenysége során feladata, hogy a gyermekek fejlődését figyelemmel kísérje, segítse, közreműködjön a gyermekevédelmi feladatok ellátásában. A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, különleges védelem illeti meg.
- A gyermekevédelem célja: probléma megelőzés (prevenció), és problémakezelés.

Az óvodapedagógus feladata

- A problémák megszüntetése, vagy azok súlyosbodásának, halmozódásának megakadályozása.
- A rászoruló gyermek (csoport) speciális szükségleteire való optimális reagálás.
- Például: fogyatékos, (érzékszervi vagy mozgássérült), nehezen szocializálható, (neurotikus, pszichotikus, antiszociális fejlődés), beteg, hátrányos helyzetű, veszélyeztetett elhanyagolt, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, kiemelkedő képességű gyermekek.

A szükségletek lehetnek

- Nevelési-oktatási
- Mentálhigiénés
- Szociális (csonka család, stb.)
- Egészségügyi (cukorbeteg, stb.)
- A veszélyeztetettség olyan: magatartás, mulasztás, vagy körülmény, (lakás, életmód, anyagiak) következtében kialakult állapot, amely a gyermek:
 - testi: táplálkozás, gondozás, orvosi ellátás, stb.
 - értelmi: ingerszegény környezet, stb.
 - érzelmi: elhanyagolás
 - erkölcsi: bűnöző életmód, agresszió
 - fejlődését gátolja, (akadályozza).

Veszélyeztetett gyermek: akinek a személyiségét nagy valószínűséggel fenyegeti valamilyen károsodás, amely lehet:

- az „én fejlődésben”, szocializációban,
- magatartásban,
- erkölcsi magatartásban,
- értékorientációkban (családi értékek),
- igényszintben megjelenő.

Az aktivitás vonatkozásában, mint viselkedési és kedélyéleti zavarok

- csökkent teljesítő képesség,
- kriminális és neurotikus irányú fejlődésre való hajlam,

- a gyermek személyiségét negatívan befolyásoló jelenség.
- A „fenyegetettség” állapota a károsodás lehetőségére utal.

Feladatunk

- Felismerjük a problémát.
- Keressük az okokat, nyújtunk segítséget, ill. jelezzük a problémát szakembernek.
- A kedvezőtlen szociális, gazdasági hatások miatt egyre több családban érzékelhetőek problémák. Növekszik a feszültségi szint és csökken a feszültségtűrő képesség.
- A fentiek káros hatása megjelenik az óvodában, a gyermekek teljesítmény, viselkedés és kapcsolatavarainak formájában.
- Az óvoda a gyermekvédelem jelzőrendszere, hiszen a gyermekek problémáiról (éhség, agresszió, szorongás, stb.), naponta jelzést kapunk.
- Óvodánkban feladatunk felderíteni a gyermekek fejlődését veszélyeztető tényezőket és pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására.
- A felmerülő tünetek alapján a megsegítésre szoruló gyermekek, családok kiszűrhetőek.
- A sajátos nevelési igény biztosítása fontos feladatunk, a speciális szakemberekkel együttműködve.
- A rászoruló gyermekek gondozásához, neveléséhez és szociális beilleszkedéséhez komplex, differenciált ellátást kell biztosítani.
- A gyermekvédelmi felelős az éves munkatervében lefekteti aktuális feladatait.
- A családokat meglátogatjuk otthonukban, együttműködő kapcsolat épült ki közöttünk.
- A családlátogatáson tapasztaltakról az óvodapedagógusok feljegyzést készítenek a gyermek személyiség lapján.
- Figyelemmel kísérjük a családok életét, segítjük a felmerülő problémák megoldását.
- A gyermekek visszajelzéseit családjukról nyomon követjük.
- Negatív tapasztalat esetén (A szülő nem gondozza megfelelően, felügyelet nélkül hagyja rendszeresen, bántalmazza, szeretet és megértés nélkül bánik vele, fejlődéséhez a feltételeket nem biztosítja stb.) a szülővel a kapcsolatot felvesszük.
- Amennyiben a gyermek fejlődésére negatívan ható körülményt tapasztalunk, jelzőlapot írunk a gyermekjóléti és családsegítő szakembernek, aki megteszi a szükséges lépéseket.

- A szakmai kapcsolatot az óvodavezető tartja fenn.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése,
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezése és ellátása,
- jelzőrendszer működtetése,
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatainak megszervezése,
- a gyermekbalesetek megelőzése,
- kapcsolatot tart a nevelési tanácsadóval, a családdal foglalkozó szakemberekkel,
- az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát,
- tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő és jelzőrendszernek, ennek esetmegbeszélésein rész vesz,
- köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén, a jelzést írásban, jelzőlapon közvetlenül a gyermekjóléti szolgálatnak teszi meg,
- figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzatok kapcsolódó rendeleteit.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLÁS VIZSGÁLATÁNAK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Mindhárom szinten (óvodapedagógus, vezető, intézmény) a külső tanfelügyeleti ellenőrzéssel összhangban történik, így az értékelési területek és szempontok megegyeznek.

Az értékelés alapját a pedagógus minősítés területeivel megegyező területek alkotják, melyek a pedagógus-kompetenciákhoz kapcsolódó általános elvárások mellett kiegészülnek az intézményi elvárásokkal.

A BECS tagjai készítik el a pedagógusok, a vezetők és az intézményi önértékelések összegzését. Az összegző értékelésnél kiemelt figyelmet kell fordítani az erősségekre és a fejlesztendő területekre.

Erősségek azok, amelyek 80% feletti, fejlesztendő területek azok, amelyek 60% alatti értékelést kapnak. A fejlesztendő területek közé kell sorolni azokat is, amelyek szélsőséges értékeket kaptak. Az interjúknál az abban résztvevők összegzésképpen megfogalmazzák az erősségeket és a fejlesztendő területeket.

A gyermekek fejlődésének mérése Csoport neveltségi szint mérése, értékelése

A csoport és a gyermekek harmonikus egyensúlyban történő fejlődése, a nevelés hatékonysága párhuzamosan kerül mérésre, értékelésre, figyelembe véve az esetlegesen felmerülő hangsúlybeli eltolódás hátrányos hatását.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait. A terv rugalmasan kezelhető, nem megmásíthatatlan.

Év végén az óvodapedagógusok összegző értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésünknek alakulásáról. Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő év, nevelési – fejlesztési tervezése.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja, amelyhez csoportonként tényfeltáró elemzés is társul. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire.

Intézményi tervezés-, mérés-, értékelés

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Az egyéni képességfejlesztés a nevelőmunka egészében érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

A program felülvizsgálatának és módosításának ideje

Felülvizsgálata: évenként, jogszabályi és használhatósági szempontok figyelembevételével.

Módosítása: az óvodavezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület, fenntartó, az óvodavezető.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az óvodavezető, a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a szülői szervezet véleményét.

A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A módosítás lehetséges indokai:

- Az óvodába járó gyermekek szocio - kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
- A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
- A mindenkori törvényi előírások megváltozása. A módosítás során az elkészítésre vonatkozó legitimációs eljárást kell lefolytatni.

A pedagógiai program megtalálható

- Az intézmény honlapján <http://szentgellertiskola.hu/>
- A Boconádi Tagóvoda irodájában.

ZÁRÓ DOKUMENTUMOK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Ezen pedagógiai program módosítás érvényességi ideje 2018. szeptember 1-jei hatállyal lép életbe az iskola valamennyi évfolyamán.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
 - A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A 2018-2019. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - a fenntartó
 - az iskola igazgatója;
 - az igazgató helyettes
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a szülői munkaközösség.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzat képviselője útján az igazgatónak javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a fenntartó véleményét.
4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
5. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. Az iskolai honlap internet címe: szentgellertiskola.hu

3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, helyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola honlapján;
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola nevelői szobájában;
 - az iskola igazgatójánál.

Képességbontakoztató felkészítés

1. Bevezetés

A 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet ösztönzi a nevelési-oktatási intézményekben a hátrányos helyzetű tanulók képességbontakoztató felkészítésének megszervezését.

Iskolánkban magas a hátrányos helyzetű tanulók száma, akik képességbontakoztató felkészítésben vesznek részt.

2. Helyzetelemzés Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda Boconádi Tagiskolájára vonatkozóan

Iskolánkban nincs emelt szintű oktatás, két tanítási nyelvű iskolai oktatás, illetve gyógypedagógiai csoport, tagozat. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált körülmények között, a többi tanulótársukkal közösen vehetnek részt az oktatásban. Az osztálylétszámok lehetőséget biztosítanak a személyre szabott nevelésre, a különböző modern pedagógiai eszközök hatékonyabb alkalmazására (Komplex Alapprogram).

Probléma a gyermekeknél a szegényes szókincs, a kifejezőképesség nem megfelelő szintje, az értő olvasás hiánya, bizonytalan írás, diktálás sok hibával, betűtévesztés. Írásmunkájuk a legtöbb esetben pontatlan, íráskéjük szabálytalan. Számfogalma a legtöbb gyermeknek kialakult, azonban a műveleteket pontatlanul végzik. Általános hiányosság a szorzótábla ismerete. A szöveges feladatokat csak segítséggel tudják megoldani. Az iskolai sikertelenség oka: ismereteik hiányosak, mely a hátrányos szociokulturális környezetből ered. Nem ismerik a nyelvi normákat, motiválatlanok, tanulásra való késztetésük alacsony szintű. Nincs feladattudatuk, nem érettek a kitartó munkára, munkavégzésük felületes.

- Tanulólétszám: 87 fő
- Pedagógusok száma: 14 fő
- Osztályok száma: 8
- Napközis csoportok száma: 4

Hátrányos helyzetű tanulóink a 2023/2024-es tanévben évfolyamonként:

	létszám				
		HH	HH %	HHH	HHH %
1.	12	0		2	
2.	9	0		0	
3.	13	2		2	
4.	11	0		1	
5.	15	0		3	
6.	11	2		1	
7.	6	0		0	
8.	10	1		0	
ÖSSZ:	87	5	6%	9	10%

3. Az iskola pedagógusai továbbképzéseken aktívan részt vesznek. A közoktatási intézmény eredményességi mutatóinak javításához szükséges humán erőforrás rendelkezésre áll.

Intézményünk nevelőtestülete jól alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez. Folyamatosan keresi a lehetőséget arra, hogy eredményesen működjön, hogy a problémás családi háttérrel rendelkező, gyengébb képességű és motivációjú tanulók számára is biztosítsa a továbbhaladást.

4. Tanulóink felzárkóztatását célzó programok, tevékenységek:

- Komplex Alapprogram
- felzárkóztató kiscsoportos foglalkozások
- néptánc oktatás
- kézműves szakkör,
- színjátészó szakkör
- énekkar
- néptánc
- furulya szakkör
- szintetizátor szakkör

5. Célrendszer elvárható eredmények

CÉLOK	ELVÁRHATÓ EREDMÉNYEK	DOKUMENTÁCIÓ
Képességek kibontakoztatása, képességfejlesztés	A lemorzsolódás csökkentése: • Minél több hátrányos helyzetű tanuló kapcsolódjon be a továbbtanulást segítő programokba. • Minél több hátrányos helyzetű tanuló kapcsolódjon be a tantárgyi felzárkóztatást segítő tanórán kívüli foglalkozásokba. • Az évfolyamisméltés elkerülése • A kompetencia mérések eredményeinek javulása. • A hátrányos helyzetű tanulók hiányzási átlagának csökkentése.	Felvételizők nyilvántartása Év végi beszámoló, statisztika
Közösségalakítás, közösségfejlesztés	• Az iskolai rendezvényeken a hátrányos helyzetű tanulók nagyarányú részvétele. • A tanórán kívüli programok megfelelő szintű működése. • A közösségépítést, a tanulók beilleszkedését segítő programok szervezése, azokon a hátrányos helyzetű tanulók részvételének biztosítása.	Munkaterv Osztálynapló Fényképek, osztálynapló Feljegyzések

CÉLOK	ELVÁRHATÓ EREDMÉNYEK	DOKUMENTÁCIÓ
Folyamatos értékelés	- Az értékelés eredményeit figyelembe vesszük a fejlesztéskor. - A tanulók eredményeinek a javulása.	Félévi és év végi statisztika, magatartás, szorgalom értékelés
Együttműködés a partnerekkel.	Szülők: - Részvétel a három havonkénti tanulói értékelésen, szülői értekezleten. - Fogadóórák, illetve bizonyos esetekben írásos formában a szülő behívása. - Nyílt napok szervezése, amelyeken a szülők bepillantást nyerhetnek a tanórán folyó oktató, nevelő munkába. - Közös rendezvényeken szülői részvételi arány növelése. Hevesi Gyermekjóléti és Gondozási Központ: - Információnyújtás, segítő beszélgetés, szociális ügyintézésben való segítségnyújtás a rászoruló tanulók és szüleik számára - Folyamatos együttműködés az aktuális problémák megoldására. Rendszeres együttműködés Középfokú oktatási intézmények: - A tanulók részvétele pályaválasztási rendezvényeken, a középiskolák által szervezett nyílt napokon. - A pályaválasztási tájékoztató keretében a 8. osztályos szülők részére szülői értekezlet. - Szükség esetén (pl. magatartási probléma) a tanulók vizsgálata.	Munkaterv Jelenléti ív, feljegyzés Tájékoztató füzet, jelenlé Fényképek (farsang, anyák napja) Jelzőlapok; jegyzőkönyvek, meghívók Tájékoztató füzet, jelenléti ív Vizsgálati kérelem

CÉLOK	ELVÁRHATÓ EREDMÉNYEK	DOKUMENTÁCIÓ
Pedagógus kompetenciák erősítése, bővítése.	Az eredményes oktatás-neveléshez szükséges módszertani ismeretek gyarapítása.	Beiskolázási terv, továbbképzések nyilvántartása Intézményi alapidokumentumok
Az egyenlő hozzáférés biztosítása.	Az iskola infrastruktúrájához, a tanórán kívüli programokhoz való egyenlő hozzáférés további biztosítása.	Fényképek, szakköri és korrepetálási naplók, osztálynaplók

6. Az iskolakezdés előkészítése

Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyebbítése érdekében minden tanévben szoros szakmai együttműködést alakítunk ki az óvodával. A leendő első tanító több alkalommal az óvoda nagycsoportjában látogatást tesz. Ennek a kezdeményezésnek több célja van:

- Az óvodapedagógusok szakmai munkájának megismerése
- Módszerek, tapasztalatok cseréje.

Ezen kívül lehetőséget teremtünk az óvodásoknak és a szülőknek, valamint az óvodapedagógusoknak, hogy megismerjék az iskolánkat. (nyílt tanítási nap).

Az iskolánkba beiratkozott gyermekek számára a következő tevékenységekkel, módszerekkel, programokkal könnyítjük meg a beilleszkedést és a sikeres iskolakezdést, illetve a leendő elsősek számára az iskolai környezethez való hozzászoktatást:

- Iskolakóstolgotó foglalkozások szervezése a leendő elsősek és szüleik számára. A foglalkozások célja a tanulói és szülői közösségi kapcsolatok erősítése.
- A tagóvodával való közös programok, rendezvények szervezése
- Szülők tájékoztatása a tanév elején (órarend, csengetési rend, hiányzások igazolása, kötelező felszerelés).
- Játékos tanórai foglalkozások, majd fokozatos áttérés az iskolai munkaformákra (az iskolai kudarcok számának csökkentése).
- Derűs, nyugodt légkör megteremtése.
- Az egyéni képességekre épülő tanulásszervezés.
- Közös program → közös élményszerzés, hagyományápolás.

7. Együttműködés, partnerségi kapcsolatok

- Szülő – iskola

Cél: A hátrányos helyzetű gyermekek szülei legyenek elkötelezettek az iskola iránt, támogassák a pedagógusok munkáját.

Ennek érdekében:

- A gyermekeknek szóló lehetőségekről, programokról tájékoztatást kapnak.
- Az iskolai munkatervben szereplő találkozásokon kívül tájékoztatást kapnak gyermekük előmeneteléről, személyes találkozóra kapnak lehetőséget a fogadó órákon
- Lehetőség az intézményünkben működő szociális segítő szolgáltatás igénybevételére
- Nevelési problémák és szociális gondok esetében, ha szükséges, megfelelő szakemberhez irányításuk.
- Meghívást kapnak az iskolai rendezvényekre.

Mindezek megvalósítása a folyamatos kommunikáció segítségével érhető el.

A kommunikáció célja, hogy a pedagógus tájékozódjon a gyermek családi hátteréről, a szülő tájékozódjon a gyermek haladásáról, fejlődési jellemzőiről. Közös határozzanak a nevelés-oktatás egyes elemeiről. A visszacsatolás is legyen folyamatos.

A kommunikáció irányai: az egyes szülők, a szülői közösség, a szülői szervezet.

A kommunikáció formái:

szülői értekezlet, három havonkénti értékelés, fogadó óra, nyílt tanítási napok, rendezvények.

A kommunikáció eszközei,

E-kréta felülete , írásos tájékoztató, üzenőfüzet, ellenőrző könyv

- Családgondozó Központ

Cél: A tanulók és a családok érdekében a párbeszéd kialakítása. Egymással együttműködve, az információkat egymásnak átadva a másik munkájának segítése.

Az együttműködés területei: igazolatlan hiányzások feltárása, ezek okainak megszüntetése; a tanulók testi és szellemi fejlődésének biztosítása; családlátogatások.

Feladat:

- A testi-lelki sérülés és a veszélyeztetettség megelőzése → kevesebb veszélyeztetett tanuló; lelkiileg kiegyensúlyozott tanulók számának növelése.
- A veszélyeztetett tanulók közvetlen segítése → a tanulók számára elérhető a szociális munkás, segítségnyújtás az aktuális problémák megoldásában.
- A veszélyeztetettség jeleinek felismerése, jelzése, a jelzések fogadása → a negatív jelenségek időben történő felismerése.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és a szolgálat kapcsolattartása → közös megoldás az adódó problémákra. (A szociális munkás, családgondozó központ munkatársai rendszeresen találkoznak a nevelőkkel, tanulókkal, szülőkkel.)

- Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

Cél: Az együttműködés a szakszolgálattal a hátrányos helyzetű tanulók megsegítése érdekében.

Az igénybevétel tervezett területei: szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás.

- Katolikus Pedagógiai Intézet

Cél: együttműködés a szakmai szolgálattal, a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése érdekében.

Az igénybevétel tervezett területei: továbbképzések, szaktanácsadás, mérések, értékelések, pedagógiai tájékoztatás, képességbontakoztató felkészítés megvalósításának segítése.

- Középfokú oktatási intézményekkel

Cél: A hátrányos helyzetű tanulók sikeres továbbtanulásának elősegítése, a megfelelő iskolatípus kiválasztása, ahol a feltételek és a lehetőségek alapján a képességeiket megfelelően kibontakoztathatják.

8. A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer

- Kulcskompetencia fejlesztő programok és programelemek

A program megvalósítását elősegítő pedagógiai elemeket tartalmazza, amelyek fő célja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, valamint a tanulói képességek kibontakoztatása. A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei jelentősen növelik a fejlesztés, képességbontakoztatás pedagógiai esélyeit. Távlatos cél, hogy minél több programelem megjelenjen az iskola életében, hiszen alkalmazásuk kölcsönösen erősíti egymást.

- Az önálló tanulást segítő fejlesztés

Az önálló tanulási képességeket kialakító programok:

A tanulásmódszertan alapelemeit minden pedagógus beépíti a tanítási órákba.

Célunk a tanulási szokások formálása, tanulási módszerek elsajátíttatása és a tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése: koncentráció, emlékezet, gondolkodás mellett a beszédművelés, kifejező és dinamikus olvasás fejlesztése.

- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Kommunikációs képességeket fejlesztő program:

Cél: A tanulók képesek legyenek gondolataikat szóban és írásban kifejezni, a kulturált kommunikáció normáinak megfelelni (elsajátítani a társas viselkedés szabályait, csoportmunkában részt venni, saját élményt szerezni a sikeres kommunikációban, gondolataikat lényegre törően kifejezni).

Kommunikációs képességek fejlesztése: csoportban beszélni, röviden és tömören szólni, figyelem erősítése.

Metakommunikáció: mimika, gesztus, tekintet, mozgás, térbeli távolság.

Társas viszonyok elsajátítása: segítőkésznek lenni, helytállni önmagunkért, megbízni másokban, tapintat.

- Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségalkító program

Cél: A tanulók megtapasztalják a közösséghez, csoporthoz való tartozást, kialakuljon bennük az egymás iránti felelősség érzése, jól érezzék magukat a közösségben, elfogadják az intézményi hagyományokat.

- Alkalmai: tantárgyi és osztályfőnöki órák, tanórai és tanórán kívüli keretben csoportmunka, osztályrendezvények, intézményi rendezvények, tanulmányi versenyek, sportversenyek, templomi műsorok, farsang, gyermeknap, klubdélutánok.
- A közösségfejlesztés tartalmai: egymás tisztelete és segítése, egymás elfogadása, feladatmegosztás a közösségben, nyitottság egymás kultúrájának megismerésére és értékelésére, a közösségben élés szabályai, egyéni fejlődés a közösségben, kompromisszum, konszenzus, együttműködés a csoportban, osztályban, iskolában.
- A képességkibontakoztató felkészítést segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A szabadidős tevékenységek során a tanulók közösségi szelleme fejlődik. A játékoság ösztönzése, a vidám oldott hangulat biztosítása segítséget jelent tanulóknak és a tanárok számára egyaránt.

- Egyéb tevékenységek

- Az alsó és felső tagozaton képességfejlesztő és korrepetáló órákat biztosítunk. Érdeklődésüknek megfelelő iskolai szakkörökön vehetnek részt tanulóink.
- Iskolánkban működik a Harmónia Alapfokú Művészeti Iskola, amely a zenei, művészeti képességeket fejleszti, valamint az iskolai ünnepi műsorok színvonalát emeli.
- Az iskolai és községi ünnepségekre színvonalas műsorokkal készülnek tanulóink, melyen nagy számban vesznek részt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.
- A tanévnyitó és évfolyam miséken valamennyi tanuló részt vesz. A miséken közös imával, együttléttel erősítjük a hitet és az összetartozást is.

9. A képességkibontakoztató felkészítést segítő módszertani elemek

A mai iskolának már nemcsak az ismeretátadás a feladata, hanem sokkal inkább az ismeretszerzési és feldolgozási képesség kialakítása, amely speciális tanulásszervezést igényel.

A tanítási-tanulási folyamat kiemelt célja a folyamatos önképzés iránti igény, valamint az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása, melyre több tantárgy keretein belül is törekedni kell. Ehhez pedagógusaink változatos módszereket alkalmaznak.

- Differenciált tanulásszervezés

Jelentős mértékben fejlesztheti a kulcskompetenciákat, ezzel hozzájárulva az esélyegyenlőség erősítéséhez.

A differenciálás lényege a tanítás-tanulás folyamatának a tanuláshoz történő hozzáigazítása.

- Kooperatív tanulási technikák

Lényeges, hogy közösen, együtt dolgozva sajátítják el a tananyagot a diákok. A tevékenykedtetés a lényeg, a folyamatos, közös munkálkodás. Ezen képességek formálására jó lehetőséget biztosít az iskolánkban működő Komplex Alapprogram.

- Megelőzés-Alkalmazkodás-Gondoskodás

Jelentősen segíti a hátrányos helyzetű tanulók részvételét a tanulás folyamatában.

- IKT eszközök az oktatásban

Iskolánk laptopokkal, interaktív táblákkal rendelkezik. Az eszközök segítségével, a lehetőségeket kihasználva igyekszünk a tanulás eredményességét növelni.

10. Műhelymunka – tanári együttműködés

- *Értékelő esetmegbeszélések*

Cél: az egyes gyermekek, gyermekcsoportok nevelésében érintettek együttgondolkodása; szakmai egyeztetés; az előre haladás szükséges és lehetséges útjainak tisztázása; egymástól tanulás.

- Gyakoriság: havonta, munkaközösségi foglalkozásokon.
- Résztvevők: osztályfőnök (esetfelmérés, megbeszélés levezetése), egy osztályban tanító pedagógusok (esetfeltárás, megbeszélés, megoldási javaslatok kidolgozása).
- Szempontok: őszinte problémafeltárás, problémakövetés, átadható-átvehető tapasztalatok megjelenítése, probléma megoldási technikák lehetőségeinek feltérképezése, esetkiválasztás.
- A konzultációk alkalmával az egységes nevelési-oktatási elvárások kialakítása.
- Bemutató órák:
 - Egymás óráinak látogatása, tapasztalatgyűjtés, az egymástól tanulás formája. A tanórákon adódó nehézségek megoldásának módjai, azok megbeszélése, hatékonyságának elemzése.

- Háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelés

A szöveges értékelés

Cél: A HHH tanulók értékelésének árnyaltabbá tétele:

- a gyermekek képességeinek felmérése (főleg 1-2. osztály),
- kompetencia alapú értékelési rendszer,
- a gyermek nevelésében érdekelt bevonása.
- a továbbhaladás feltételeinek biztosítása

11. Pályaorientáció

Igyekszünk minél többféle foglalkozást, szakmacsoportot, középiskolát megismertetni a tanulókkal, hogy lehetőségük szerint minél szélesebb körből választhassanak. Segítjük a tanulókat az érdeklődési körüknek, képességüknek, lehetőségeiknek megfelelő szakmacsoport, és iskola kiválasztásában. Törekszünk, hogy azokat az ismereteket, alapkészségeket elsajátítsák a tanulók, melyek szükségesek ahhoz, hogy megállják helyüket az új iskolájukban.

12. Elvárható eredmények

Egész éves tevékenységünk eredményeként:

- Intézményünk felkészült a különféle környezetből és eltérő fejlettséggel érkező tanulók fogadására és nevelésére.
- Befogadó légkör kialakulása intézményünkben
- Iskolánk párbeszédet igyekszik kialakítani a szülőkkel.
- Iskolánkban tovább erősítjük a tanári együttműködésen alapuló értékelési rendszert.
- Nő az eredményesen tovább haladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az oktatásból kikerülő tanulók száma.
- Csökken az iskolai hiányzások száma.
- Csökken a lemorzsolódó tanulók száma.
- Nő az érettségig adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.

13. Intézményi önértékelés

A munkahelyi értekezleteken, félévi, év végi értekezleteken rendszeresen értékeljük a képességfejlesztő felkészítésben elért eredményeket, meghatározzuk a további feladatokat.